

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

SPRÁVA O ČINNOSTI
ÚTVARU DOHLADU NAD
FINANČNÝM TRHOM
NÁRODNEJ BANKY
SLOVENSKA

DOKUMENTY
SPRÁVY
ANALÝZY
INFORMÁCIE

2009

OBSAH

1.	Úvod.....	4
2.	Zhrnutie	5
3.	Normotvorná a metodická činnosť	7
3.1	Legislatíva týkajúca sa finančného trhu SR prijatá v roku 2009	11
3.2	Legislatíva týkajúca sa jednotlivých sektorov finančného trhu SR prijatá v roku 2009	12
3.2.1	Bankový sektor a obchodníci s cennými papiermi.....	12
3.2.2	Kapitálový trh.....	13
3.2.3	Poistný sektor.....	15
3.2.4	Dôchodkové sporenie	16
3.2.5	Finančné sprostredkovanie	18
3.3	Legislatíva týkajúca sa finančného trhu na európskej úrovni.....	19
4.	Povoľovacia činnosť a konania pred NBS	22
4.1	Povoľovacia činnosť	22
4.1.1	Bankový sektor a obchodníci s cennými papiermi.....	22
4.1.2	Kapitálový trh.....	24
4.1.3	Poistný sektor.....	28
4.1.4	Dôchodkové sporenie.....	29
4.1.5	Devízová činnosť	31
4.1.6	Platobné služby	32
4.2	Konania o uložení sankcií a opatrení na nápravu	33
4.2.1	Konania začaté v roku 2009	33
4.2.2	Rozhodnutia vydané v roku 2009.....	33
4.2.3	Druhostupňové rozhodnutia Bankovej rady NBS v roku 2009.....	34
4.2.4	Ďalšie činnosti	34
4.3	Ochrana klienta	34
5.	Výkon dohľadu.....	36
5.1	Bankový sektor a obchodníci s cennými papiermi	37
5.2	Kapitálový trh.....	41
5.3	Poistný sektor	44
5.4	Dôchodkové sporenie	47
5.5	Devízový dohľad	50
6.	Iné aktivity.....	51
6.1	Spolupráca s regulátormi z iných krajín.....	51
6.1.1	Bankový sektor a obchodníci s cennými papiermi.....	51
6.1.2	Kapitálový trh.....	53
6.1.3	Poistný sektor	53
6.2	Práca v medzinárodných orgánoch.....	54
6.2.1	Bankový sektor a obchodníci s cennými papiermi.....	54
6.2.2	Kapitálový trh.....	58
6.2.3	Poistný sektor	62
6.2.4	Dôchodkové sporenie	65
6.3	Spolupráca so sektorovými asociáciami a inými inštitúciami.....	66
6.3.1	Bankový sektor a obchodníci s cennými papiermi.....	66
6.3.2	Kapitálový trh.....	67
6.3.3	Poistný sektor	68
6.3.4	Dôchodkové sporenie	69
6.4	Sektorové zisťovania	69
6.5	Analytická činnosť útvaru dohľadu.....	70
6.6	Informačné systémy útvaru dohľadu	72
6.7	Organizačné aktivity	72
6.7.1	Bankový sektor a obchodníci s cennými papiermi.....	72
7.	Prílohy	74

1. Úvod

Cieľom Správy o činnosti útvaru dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska (ďalej len „správa“) je informovať odbornú verejnosť o činnostiach, ktoré útvary dohľadu nad finančným trhom (ďalej len „útvary dohľadu“) vo svojej pôsobnosti vykonávajú, najmä zhodnotiť jeho normotvornú, povoľovaciu, dohľadaciu, analytickú a medzinárodnú činnosť a spoluprácu.

Všeobecné pravidlá postupu pri dohľade nad finančným trhom v oblasti bankovníctva, kapitálového trhu, poisťovníctva a dôchodkového sporenia, ktorý vykonáva Národná banka Slovenska, sú stanovené zákonom č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dohľade nad finančným trhom“).

Útvary dohľadu v roku 2009 patrili do riadiacej pôsobnosti viceguvernéra Národnej banky Slovenska, od februára 2010 je v riadiacej pôsobnosti člena Bankovej rady NBS a výkonného riaditeľa pre dohľad a reguláciu finančných trhov. Zoznam zákonov, na základe ktorých Národná banka Slovenska vykonáva dohľad nad finančným trhom, zoznam dohliadaných subjektov a skupín subjektov a organizačná štruktúra útvaru dohľadu v roku 2009 sú uvedené v prílohe správy.

V súlade so zákonom o dohľade nad finančným trhom útvary dohľadu vykonávajú dohľad na mieste, dohľad na diaľku, vedie konania a rozhoduje v prvom stupni a pripravuje návrhy všeobecne záväzných právnych predpisov Národnej banky Slovenska v oblasti finančného trhu, najmä návrhy na ustanovenie pravidiel obozretného podnikania, pravidiel bezpečnej prevádzky a ďalších požiadaviek na podnikanie dohliadaných subjektov.

Útvary dohľadu pri výkone dohľadu nad dohliadanými subjektmi postupuje samostatne, nezávisle a nestranne, v súlade so zákonom o dohľade nad finančným trhom, osobitnými zákonmi a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi. Útvary dohľadu je pri konaní a rozhodovaní v prvom stupni viazaný rozhodnutiami Bankovej rady NBS vydanými v druhom stupni a rozhodnutiami súdu vydanými pri preskúvaní zákonitostí právoplatných rozhodnutí NBS v správnom súdnom konaní. O rozklade proti prvostupňovému rozhodnutiu útvaru dohľadu rozhoduje Banková rada NBS.

Výkon dohľadu Národnej banky Slovenska nad dohliadanými subjektmi je spolplatnený, dohliadané subjekty uhrádzajú Národnej banke Slovenska ročné príspevky, ako i poplatky za úkony alebo za konanie Národnej banky Slovenska pri dohľade nad dohliadanými subjektmi. Výšku ročných príspevkov určuje na príslušný rok Banková rada NBS rozhodnutím, výšku poplatkov upravuje opatrenie NBS č. 8/2008 o poplatkoch za úkony Národnej banky Slovenska v znení opatrenia NBS č. 2/2009 a opatrenia NBS č. 11/2009.

Správa je rozdelená do piatich častí. V prvej časti sa zaoberá normotvornou a metodickou činnosťou útvaru dohľadu ako aj zmenami v legislatíve týkajúcej sa finančného sektora. V druhej časti správy je popísaná povoľovacia činnosť útvaru dohľadu, ako aj oblasť týkajúca sa konaní pred Národnou bankou Slovenska a ochrany klienta. Ďalšia časť správy sa venuje výkonu dohľadu nad subjektmi finančného sektora. V správe sú uvedené informácie o dohľade vykonanom na mieste a na diaľku. Štvrtá časť správy je zameraná na spoluprácu útvaru dohľadu s regulátormi z iných krajín, na aktivity pracovníkov útvaru dohľadu v medzinárodných inštitúciách, spoluprácu so sektorovými asociáciami, rôzne zisťovania a na iné aktivity. Piatu časť správy tvoria prílohy.

2. Zhrnutie

V **normotvornej a metodickej činnosti** útvaru dohľadu sa prebiehajúca celosvetová finančná a hospodárska kríza odrazila v roku 2009 pri tvorbe príslušných právnych predpisov, na ktorých vydávanie je Národná banka Slovenska splnomocnená a tiež v spolupráci s Ministerstvom financií SR pri príprave zákonov.

Cieľom nových úprav bolo vytvoriť právne predpoklady na účinný boj s globálnou finančnou krízou na Slovensku. Jedným z najvýznamnejších je zákon č. 276/2009 Z. z. z 19. júna 2009 o opatreniach na zmiernenie vplyvov globálnej finančnej krízy na bankový sektor a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý má preventívny charakter a ktorý umožňuje poskytnutie stabilizačnej pomoci bankám, a ktorým sa upravili viaceré zákony finančného trhu.

Ďalšou významnou legislatívnou zmenou, na ktorej prijatí sa spolupodieľal útvar dohľadu nad finančným trhom, bol zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve. Cieľom danej normy bolo upraviť finančné sprostredkovanie a finančné poradenstvo na celom finančnom trhu a zaviesť rovnaké pravidlá pre výkon sprostredkovateľských a poradenských činností v rôznych sektoroch finančného trhu.

V rámci dôchodkového sporenia priniesla novela zákona o starobnom dôchodkovom sporení do zákona zmeny týkajúce sa odplát dôchodkových správcovských spoločností v súvislosti s výkonom ich činnosti. Podobné zmeny sa v roku 2009 zaviedli aj v rámci doplnkového dôchodkového sporenia. Význam uvedených zmien však bude možné vyhodnotiť až s dlhším časovým odstupom.

V rámci legislatívy prijatej na európskej úrovni je dôležité spomenúť schválenie smernice Solventnosť II, ktorá umožňuje kvalitnejšie ohodnocovať riziká súvisiace s podnikaním inštitúcií na poistnom trhu ako aj efektívnu alokáciu kapitálu.

V rámci **povoľovacej činnosti** vydal útvar dohľadu nad finančným trhom v roku 2009 spolu 826 rozhodnutí, z ktorých väčšina sa týkala kapitálového trhu (357) a bankového sektora (163 rozhodnutí). Významný počet rozhodnutí bol vydaný v poistnom sektore (155) a sektore dôchodkového sporenia (124). Okrem vydaní týchto rozhodnutí bolo útvárom dohľadu prijatých za všetky sektory finančného trhu množstvo oznámení od dohliadaných subjektov, boli schválené prospekty cenných papierov a návrhy povinných ponúk na prevzatie. V roku 2009 bolo ďalej v prvom stupni rozhodovania vedených 45 konaní a vydaných 28 rozhodnutí o uložení sankcie, opatrení na nápravu alebo zastavení konania. Jednou z úloh, ktoré plní útvar dohľadu nad finančným trhom v zmysle zákona o Národnej banke Slovenska a zákona o dohľade nad finančným trhom, je ochrana klientov subjektov finančného trhu – vybavovaním podaní klientov finančných inštitúcií, nad ktorými vykonáva dohľad Národná banka Slovenska. V roku 2009 bolo na útvar dohľadu spolu doručených 933 podaní klientov súvisiacich s nespokojnosťou s postupom poskytovateľov finančných služieb. Väčšina podaní klientov sa týkala poistného sektora (463), resp. bankového sektora (278).

Významnou činnosťou útvaru dohľadu je **činnosť dohliadacia**, teda samotný výkon dohľadu nad činnosťou dohliadaných subjektov finančného trhu, a to formou dohľadu na mieste ako aj formou dohľadu na diaľku. V roku 2009 uskutočnil útvar dohľadu celkovo 65 dohľadov na mieste, pričom väčšina z daného počtu (44) boli komplexne zamerané dohľady, 14 dohľadov bolo tematických a 8 dosledovacích. Najväčší počet dohľadov na mieste bol vykonaný nad sprostredkovateľmi poistenia, zaistenia a sprostredkovateľmi investičných služieb (19), v bankách (13) a poisťovniach (9). Vykonanie dohľadu na mieste vychádza

z ročného plánu dohľadu, v ktorom je určený časový plán a hlavné zameranie dohľadu v jednotlivých subjektoch finančného trhu. Nad subjektmi finančného trhu sa vykonáva aj dohľad na diaľku, ktorého cieľom je pravidelne monitorovať a vyhodnocovať finančnú situáciu a rizikový profil dohliadaných subjektov. Pre potreby dohliadacieho odboru a manažmentu sú vypracovávané analýzy jednotlivých bánk. Štandardne sa tieto analýzy vypracúvajú štvrťročne, v prípade potreby sú vypracované aj na mesačnej báze. V správach je analyzovaný vývoj aktív a pasív, medzibankové obchody, portfólio úverov, portfólio finančných nástrojov, vklady klientov, devízové pozície. Osobitnú časť tvorí analýza výsledku hospodárenia, likvidity, analýza ukazovateľov obozretného podnikania a vplyv stresových scenárov. Analytický podklad sa využíva v procese hodnotenia primeranosti vnútorného kapitálu a hodnotenia rizikového profilu bánk, a to ako v prípade dialógu s bankou, tak aj pri následnej komunikácii s domovským dohľadom pri stretnutiach dohľadov v prípade bánk, ktoré sú dcérskymi spoločnosťami zahraničných bánk. V roku 2009 bola veľká pozornosť venovaná zmenám v stratégiách bánk, kreditnému riziku, likvidite, koncentráciám a schopnosti bánk zvládnuť nepriaznivé situácie súvisiace s rizikami, ktorým sú vystavené. V oblasti dôchodkového sporenia sa na základe výstupov zo stresového testovania vyhodnocuje, pri ktorých scenároch by boli v jednotlivých typoch dôchodkových fondov zaznamenané najväčšie hypotetické straty a vzájomne sa porovnáva ziskovosť fondov. V roku 2009 bol uvedený do prevádzky jednotný informačný portál *Early Warning System*, ktorý priniesol novú prezentačnú vrstvu a vizualizáciu nad funkcionalitou pôvodného informačného systému. Dôraz sa kladie aj na nezávislé overovanie správnosti ocenenia finančných nástrojov nachádzajúcich sa v majetku dohliadaných subjektov. V rámci spolupráce s regulátormi z iných krajín aj v roku 2009 pokračoval proces etablovania kolégií dohľadov v súlade s európskou legislatívou, boli podpísané viaceré multilaterálne dohody o spolupráci medzi orgánmi dohľadu a uskutočnené stretnutia regulátorov bankových skupín, ktorých banky pôsobia na území Slovenskej republiky. Okrem tohto druhu spolupráce sa pracovníci útvaru dohľadu aktívne zúčastňovali práce v rôznych pracovných skupinách a výboroch, zriadených na monitorovanie finančnej stability v rámci EÚ, resp. na riešenie rôznych problematík vo všetkých oblastiach finančného trhu.

Analytická činnosť útvaru dohľadu nad finančným trhom je vykonávaná na rôznych úrovniach jeho organizačnej štruktúry. Analýzy finančného sektora ako celku majú prevažne makroprudenciálny charakter, pričom sa zameriavajú najmä na identifikovanie strednodobých a dlhodobých rizík pre stabilitu finančného sektora. Princíp ich identifikácie je založený na dôkladnej znalosti finančného sektora a zároveň monitorovania a analyzovania trendov a rizík v reálnej ekonomike a finančných trhoch. Súčasťou analýz je aj ich prepojenie na regulačnú činnosť, regulácia by tak do veľkej miery mala reagovať v dostatočnom predstihu na možné riziká vo finančnom sektore. Analytická činnosť je rozdelená na činnosti súvisiace s pravidelným monitorovaním trendov v individuálnych finančných inštitúciách a vo finančnom sektore ako celku, monitorovaním vývoja v reálnej ekonomike a na finančných trhoch. Cieľom monitorovania je identifikovanie všetkých relevantných trendov, ktoré by významnou mierou mohli ovplyvniť stabilitu celého finančného sektora. Hlavným výstupom analytickej činnosti je Analýza slovenského finančného sektora. Analytická činnosť bola v roku 2009 ovplyvnená prebiehajúcou finančnou a ekonomickou krízou. V priebehu roka 2009, keď sa kríza stále výraznejšie menila z finančnej na ekonomickú, sa analytická činnosť viac orientovala na hodnotenie negatívnych trendov v reálnej ekonomike na stabilitu bankového sektora. Veľká pozornosť bola venovaná stresovému testovaniu, úlohou ktorého je kvantifikovanie citlivosti finančného sektora na negatívny vývoj v reálnej ekonomike a finančných trhoch. Osobitná časť bola venovaná zdokonaleniu modelov a systému hodnotenia rizík.

3. Normotvorná a metodická činnosť

Celosvetová finančná a hospodárska kríza sa odrazila v činnosti Národnej banky Slovenska aj pri tvorbe príslušných právnych predpisov, na ktorých vydávanie je Národná banka Slovenska splnomocnená a tiež v spolupráci s Ministerstvom financií SR pri príprave zákonov. Cieľom nových úprav bolo vytvoriť právne predpoklady na účinný boj s globálnou finančnou krízou na Slovensku.

Významnou iniciatívou bolo prijatie **zákona č. 276/2009 Z. z.** z 19. júna 2009 o opatreniach na zmiernenie vplyvov globálnej finančnej krízy na bankový sektor a o zmene a doplnení niektorých zákonov - tzv. „protikrízový zákon“. Tento právny predpis je obdobou zákonov, ktoré boli v rokoch 2008 - 2009 prijímané v iných štátoch Európskej únie, avšak s tým rozdielom, že slovenský „protikrízový zákon“ bol prijatý z preventívnych dôvodov a za účelom posilnenia právnej istoty pre verejný sektor, Národnú banku Slovenska a komerčné banky v otázke postupu pri vzniku krízovej finančnej situácii v banke. Na základe zákona je možné banke poskytnúť stabilizačnú pomoc vo forme vkladu peňažných prostriedkov do základného imania za protihodnotu v podobe kmeňových alebo prioritných akcií (rekapitalizácia), alebo poskytnutia osobitnej záruky za dlhopisy vydané bankou alebo úver poskytnutý banke. Stabilizačná pomoc sa môže poskytnúť len na dobrovoľnej báze, na základe žiadosti banky predloženej Ministerstvu financií SR. Zákon ustanovuje, že žiadosť posudzuje z vecnej stránky Národná banka Slovenska, ktorá zhodnotí jej opodstatnenosť vzhľadom na finančnú situáciu banky, jej systémovú významnosť a navrhovaný spôsob použitia pomoci. O poskytnutí pomoci rozhoduje vláda. Návrh zákona bol notifikovaný Európskou centrálnou bankou a predložený na schválenie Európskej Komisii ako schéma štátnej pomoci. Oba orgány vydali pozitívne stanovisko, Európska Komisia vydala dňa 8. decembra 2009 rozhodnutie, ktorým schému štátnej pomoci schválila. Zmluvu o poskytnutí stabilizačnej pomoci podľa tohto zákona možno uzatvoriť najneskôr do 31. decembra 2010.

„Protikrízový zákon“ upravuje aj niektoré sektorové zákony týkajúce sa finančného trhu. Ide najmä o oblasť, ktorá môže určitým spôsobom napomôcť rozvoju kapitálového trhu s posilnením inštitútu tzv. „podriadených dlhopisov“. Z tohto dôvodu sa „protikrízovým zákonom“ zmenilo ustanovenie Obchodného zákonníka, na základe ktorého záväzok podriadenosti v celom rozsahu prechádza na postupníka pri postúpení pohľadávky, s ktorou je spojený záväzok podriadenosti a rovnako záväzok podriadenosti v celom rozsahu prechádza na nadobúdateľa pohľadávky pri inom odplatnom alebo bezodplatnom prevode alebo prechode pohľadávky, s ktorou je spojený záväzok podriadenosti. Je to nevyhnutné na zachovanie účinkov záväzku podriadenosti v prípade zmeny veriteľa pohľadávky, s ktorou je spojený záväzok podriadenosti. Inak by sa v prípade zmeny veriteľa stratil a zanikol by zmysel a podstata existencie pohľadávky spojenej so záväzkom podriadenosti, čo by mohlo ohroziť klientov dlžníkov z pohľadávky spojenej so záväzkom podriadenosti, napríklad klientov finančných inštitúcií, ktoré sú dlžníkmi z pohľadávky spojenej so záväzkom podriadenosti.

Na dostatočné prejavenie účinku tohto doplnenia v Obchodnom zákonníku v oblasti vydávania cenných papierov spojených so záväzkom podriadenosti („podriadené dlhopisy“) bolo nutné upraviť aj niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii z hľadiska postavenia nekapitálového cenného papiera v režime konkurzu, zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách z hľadiska úpravy prevádzkového poriadku Centrálného depozitára cenných papierov SR („CDCP“) a z hľadiska nutosti zavedenia osobitnej evidencie cenných papierov spojených so záväzkom

podriadenosti. Za kľúčové v tomto ohľade napokon možno považovať v oblasti bankovej regulácie uvoľnenie striktnej podmienky, že podriadené záväzky, ktoré si banka môže započítavať do hodnoty vlastných zdrojov financovania, nesmú mať podobu cenného papiera. K uvoľneniu tejto podmienky došlo ešte v závere roka 2008 s účinnosťou od 1. januára 2009.

Ďalšiu významnú iniciatívu v rámci „protikrízového zákona“ predstavujú niektoré úpravy zákona o bankách v oblasti vykazovania majetkových angažovaností banky voči iným osobám alebo skupinám osôb, ktorými sa umožnilo bankám na základe ich žiadosti vyňať osoby zo skupiny hospodársky spojených osôb za presne stanovených podmienok a uvoľniť limit majetkovej angažovanosti banky presunom expozícií voči svojim dcérskym spoločnostiam na iné osoby, v súlade so smernicou 2006/48/ES. Cieľom úprav týchto výnimiek bolo zefektívnenie činnosti banky vzhľadom na meniace sa podmienky na vnútornom trhu a podpora podnikania banky na vnútornom trhu prostredníctvom svojich dcérskych spoločností pri optimalizácii regulačného rámca banky.

„Protikrízový zákon“ novelizoval aj ustanovenia zákona o poisťovníctve. Novela umožňuje NBS začať konanie voči zodpovednému aktúrovi pre porušenie povinností ustanovených zákonom o poisťovníctve s tým, že môže pozastaviť fyzickej osobe oprávnenie vykonávať činnosť zodpovedného aktúra až do ukončenia konania, pričom pozastavenie oprávnenia sa vyznačí v zozname aktúrov. Ďalšou zmenou, ktorú tento zákon prináša, je rozšírenie dokladov, ktoré je poisťovňa, pobočka poisťovne z iného členského štátu a pobočka zahraničnej poisťovne povinná uschovávať o poisťné zmluvy a zaistné zmluvy vrátane ich zmien a s nimi súvisiacich dokladov. Zároveň sa ukladá uvedeným subjektom povinnosť vymedzené doklady nielen uschovávať, ale aj ochraňovať pred poškodením, pozmenením, zničením, stratou, odcudzením, vyzradením, zneužitím a neoprávneným prístupným. Predmetný zákon obsahuje aj viaceré zmeny, ktoré sa týkajú ustanovení upravujúcich dohľad, a to najmä vymedzenia predmetu dohľadu, nútenej správy, prevodu poisťného kmeňa a zaistného kmeňa, ako aj odobratia povolenia na vykonávanie poisťovacej činnosti alebo povolenia na vykonávanie zaistovacej činnosti. V rámci ustanovení o odobratí povolenia na vykonávanie poisťovacej činnosti alebo povolenia na vykonávanie zaistovacej činnosti sa dopĺňa opakované marenie výkonu dohľadu alebo marenie výkonu dohľadu aj po uložení poriadkovej pokuty ako nová podmienka, po splnení ktorej je NBS oprávnená odobrať dohľadaným subjektom povolenie na vykonávanie uvedenej činnosti.

Národná rada Slovenskej republiky schválila zákon č. 487/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Obchodný zákonník, a ktorým bol zároveň novelizovaný zákon č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov. Hlavným účelom tejto novelizácie bola implementácia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/36/ES z 11. júla 2007 o výkone určitých práv akcionárov spoločností registrovaných na regulovanom trhu. Zásadnou zmenou je zmena definície verejnej akciovej spoločnosti, podľa ktorej sa za verejnú spoločnosť bude považovať spoločnosť, ktorej akcie sú prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu v niektorom zo zmluvných štátov Dohody o Európskom hospodárskom priestore. Zároveň sa podrobnejšie upravujú podmienky premeny verejnej akciovej spoločnosti na súkromnú akciovú spoločnosť. Zákon taktiež upravuje podmienky hlasovania akcionárov vo verejnej akciovej spoločnosti korenšpodenčným spôsobom a elektronickými prostriedkami.

V apríli 2009 Národná rada Slovenskej republiky schválila **zákon č. 186/2009 Z. z.** o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Na jeho tvorbe sa podieľal aj útvar dohľadu v spoločnej pracovnej skupine s Ministerstvom financií SR. Zákon vychádza z koncepcie ochrany spotrebiteľa na finančnom trhu, ktorú vláda SR schválila ešte v roku 2007, pričom jeho účelom je upraviť finančné

sprostredkovanie a finančné poradenstvo rovnakým spôsobom na celom finančnom trhu. Zákonom sa zavádzajú v zásade rovnaké pravidlá pre výkon sprostredkovateľských a poradenských činností v sektoroch poistenia alebo zaistenia, kapitálového trhu, doplnkového dôchodkového sporenia, poskytovania úverov a v sektore prijímania vkladov. Doterajšie právne úpravy sprostredkovania, obsiahnuté v zákone č. 340/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, v zákone o cenných papieroch a v zákone o doplnkovom dôchodkovom sporení boli nahradené týmto zákonom. Národná banka Slovenska vykonáva od začiatku roka 2010 na základe tohto zákona dohľad nad finančným sprostredkovaním a finančným poradenstvom. Zo splnomocňovacích ustanovení zákona vyplýva Národnej banke Slovenska aj právomoc vydať niekoľko vykonávacích opatrení, napr. v oblasti povoľovania, registrácie a vykazovania finančných agentov a finančných poradcov. Národná banka Slovenska má na základe tohto zákona zabezpečovať odborné skúšky finančných agentov a finančných poradcov.

V súvislosti s nadobudnutím účinnosti zákona č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov nadobudli od 1. januára 2010 účinnosť aj zmeny zákona č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Týmto zákonom sa ukladá povinnosť poisťovní, zaisťovní, pobočke zahraničnej poisťovne a pobočke zahraničnej zaisťovne využívať na finančné sprostredkovanie v sektore poistenia alebo zaistenia len osoby, ktoré sú zapísané v registri finančných agentov, finančných poradcov, finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v sektore poistenia alebo zaistenia a viazaných investičných agentov a sú oprávnení na vykonávanie tejto činnosti. Poisťovňa, zaisťovňa, pobočka zahraničnej poisťovne a pobočka zahraničnej zaisťovne sú taktiež povinné zabezpečiť, aby zamestnanci, ktorí podľa pracovného zaradenia prichádzajú do styku s neprofesionálnym klientom, splňali požiadavky ustanovené pre základný stupeň odbornej spôsobilosti podľa zákona o sprostredkovaní, zabezpečiť overenie ich odbornej spôsobilosti, ako aj zabezpečiť vedenie zoznamu týchto zamestnancov. Ďalšia podstatná zmena rozširuje práva poistníka tým, že mu umožňuje, aby bol pred uzavretím poistnej zmluvy písomne oboznámený s podmienkami uzavretia poistnej zmluvy, a to prostredníctvom vzoru formulára, ktorý ustanoví NBS opatrením.

Národná banka Slovenska presadzovala záujmy súvisiace so zmiernením globálnej finančnej krízy aj úpravou iných legislatívnych predpisov. Aplikačná prax pri vykonávaní dohľadu nad bankami a pobočkami zahraničných bánk v roku 2009 ukázala v niektorých prípadoch určité podhodnocovanie kreditných rizík a nedostatočnú tvorbu opravných položiek, resp. nejednotný postup bánk pri tvorbe opravných položiek. Preto sa v závere roka 2009 (novelou zákona o bankách č. 492/2009 Z. z. s účinnosťou od 1. decembra 2009) prijala pre banky úprava dôsledného výpočtu kreditného rizika vyplývajúceho z držania majetku banky. Podľa tejto úpravy je banka povinná všetky pozície zaznamenané v bankovej knihe oceňovať a pri oceňovaní týchto pozícií je povinná zohľadňovať mieru kreditného rizika. Banka pri vypočítavaní kreditného rizika berie do úvahy najmä očakávané straty vyplývajúce zo znehodnotenia majetku banky.

Zmena v zákone o bankách v súvislosti s prijatím zákona o platobných službách priniesla taktiež dôležitú úpravu v oblasti registra bankových úverov a záruk, vedeného Národnou bankou Slovenska, ktorá na jednej strane zaviazala Eximbanku poskytovať do registra bankových úverov a záruk údaje o ňou poskytnutých úveroch vývozcom a dovozcom, a na druhej strane umožnila Eximbanke získavať údaje z tohto registra. Táto úprava súvisí so zákonným rozširovaním pôsobnosti Eximbanky a jej posunom v konkurenčnom prostredí bankových činností.

V rámci zmien v primárnej legislatíve z oblasti dôchodkového sporenia, ktoré patrí do kompetencie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR („MPSVR“), bolo v priebehu roka 2009 prijatých viacero zákonov, významný dopad na činnosť subjektov starobného dôchodkového sporenia mal však predovšetkým **zákon č. 137/2009 Z. z.** z 11. marca 2009, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov („zákon č. 137/2009 Z. z.“). Novela priniesla prakticky výlučne zmeny týkajúce sa odplát, na ktoré má dôchodková správcovská spoločnosť nárok v súvislosti s výkonom svojej činnosti pri správe majetku sporiteľov. Zavedením odplaty za zhodnotenie majetku v dôchodkovom fonde spolu s uvoľnením pravidiel pri porovnávaní výkonnosti dôchodkových fondov mala byť posilnená motivácia správcov dôchodkových úspor k dosahovaniu výraznejšieho zhodnotenia majetku na osobných dôchodkových účtoch sporiteľov. Znížením odplaty za správu dôchodkového fondu (o viac ako polovicu), zavedením povinného zhodnocovania majetku v konzervatívnych dôchodkových fondoch, ako aj povinnosťou vytvárať garančný účet (na čiastočné krytie strát vzniknutých pri investovaní) táto novela zasiahla aj do hospodárenia dôchodkových správcovských spoločností. Zákon tiež zaviedol vyhodnocovanie investičných rozhodnutí dôchodkovej správcovskej spoločnosti na šesťmesačnej báze. Dopad novely na výkon činnosti regulovaných subjektov a ich pôsobenie na trhu starobného dôchodkového sporenia v Slovenskej republike však bude možné vyhodnotiť až s dlhším časovým odstupom.

Koncom roka 2009 pristúpilo MPSVR k obdobným zmenám aj v sektore doplnkového dôchodkového sporenia. **Zákon č. 557/2009 Z. z.** z 2. decembra 2009, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 650/2004 Z.z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov („zákon č. 557/2009 Z. z.“) zaviedol odplatu za zhodnotenie majetku v doplnkovom dôchodkovom fonde, jej váha však bude narastať postupne (počas nasledujúcich desiatich rokov). Naopak, podiel odplaty za správu doplnkového dôchodkového fondu sa bude počas rovnakého obdobia postupne znižovať (na rozdiel od starobného dôchodkového sporenia, kde k jej zníženiu došlo v priebehu niekoľkých mesiacov). Ustanovenia o odplate za odstúpné a odplate za prestup boli rovnako novelizované, a to tak, aby ich prerozdelenie lepšie zodpovedalo charakteru doplnkového dôchodkového sporenia. Novela sa ďalej dotkla aj ustanovení o výkone depozitárskych činností pre doplnkovú dôchodkovú spoločnosť, nakoľko až do jej prijatia samostatná úprava pre doplnkové dôchodkové sporenie neexistovala. Formulácia týchto ustanovení bola čiastočne prevzatá z regulácie v starobnom dôchodkovom sporení, či v kolektívnom investovaní.

Relatívne významný zásah do ustanovení o investovaní v starobnom dôchodkovom sporení (z pohľadu regulátora a niektorých správcov) predstavoval **zákon č. 572/2009 Z. z.** z 2. decembra 2009, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tento zákon uvoľnil podmienky pre nadobúdanie niektorých druhov cenných papierov do majetku v dôchodkových fondoch tým, že zmiernil požiadavky na ich ratingové hodnotenie. Vzhľadom na relatívne krátke obdobie od účinnosti tejto novely ako aj vybrané predchádzajúce parametrické zmeny (prijatie zákona č. 137/2009 Z. z.) sa efekt tejto novely zatiaľ nedá jednoznačne vyhodnotiť.

Platobné inštitúcie a inštitúcie elektronických peňazí

Pojem platobné inštitúcie definovala smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES z 13. novembra 2007 o platobných službách na vnútornom trhu. Smernica upravuje poskytovanie platobných služieb a ustanovuje pravidlá týkajúce sa transparentnosti podmienok a požiadaviek na poskytovanie informácií v súvislosti s platobnými službami a zodpovedajúcich práv a povinností užívateľov platobných služieb a poskytovateľov platobných služieb v súvislosti s poskytovaním platobných služieb v rámci riadneho zamestnania alebo obchodnej činnosti. Smernica definuje nové subjekty s označením platobná inštitúcia. Transpozičná lehota bola do 1. novembra 2009. Táto smernica bola implementovaná do nášho právneho systému vydaním **zákona č. 492/2009 Z. z.** z 4. novembra 2009 o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou od 1. decembra 2009. Zákon nahrádza a ruší čl. I zákona č. 510/2002 o platobnom styku. Naďalej však, podobne ako zákon o platobných službách, implementuje smernicu 2000/46/ES o začatí a vykonávaní činností a dohľade nad obozretným podnikaním inštitúcií elektronického peňažníctva. Zákon č. 492/2009 taktiež zachováva uplatnenie článku 8 o výnimkách, ako bol uplatnený aj v zákone č. 510/2002.

Oblasť vydávania elektronických peňazí bola na úrovni EÚ upravená smernicou 2000/46/ES. Smernica bola implementovaná do nášho právneho systému v priebehu predchádzajúcich rokov v zákone č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku v znení neskorších zmien. Táto implementácia prešla viacerými zmenami aj v priebehu roku 2008 a nadväzne sa to premietlo aj v podzákonných normách vydaných v roku 2009. Jednou z výrazných zmien bola implementácia článku 8 smernice o výnimkách z ustanovení smernice. Výnimka má za úlohu napomôcť subjektom získať povolenie na obmedzené vydávanie elektronických peňazí na základe splnenia menej striktných požiadaviek. Tieto tzv. výnimkové inštitúcie elektronických peňazí by po získaní povolenia na obmedzené vydávanie elektronických peňazí mali smerovať k získaniu povolenia na úplný rozsah výkonu činností na vydávanie elektronických peňazí.

3.1 Legislatíva týkajúca sa finančného trhu SR prijatá v roku 2009

- Štyri novely zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Najpodstatnejšou novelou zákona o bankách bola novela na základe zákona č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Štyri novely zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách (zákon o cenných papieroch)
- Novela zákona č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papieroch (zákon bol novelizovaný zmenou Obchodného zákonníka zákonom č. 487/2009 Z. z.)
- Zákon č. 276/2009 Z. z. o opatreniach na zmiernenie vplyvov globálnej finančnej krízy na bankový sektor a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 492/2009 Z. z. platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov – zmenil aj zákon o dohľade (bol doplnený dohľad nad pobočkami poisťovní z iného členského štátu a pobočkami zaistovní z iného členského štátu v rozsahu stanovenom zákonom o dohľade a osobitnými predpismi)
- Zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

3.2 Legislatíva týkajúca sa jednotlivých sektorov finančného trhu SR prijatá v roku 2009

3.2.1 Bankový sektor a obchodníci s cennými papiermi

Príspevkom Národnej banky Slovenska v boji proti globálnej finančnej kríze bolo prijatie **opatrenia NBS č. 5/2009**, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 18/2008 o likvidite bánk a pobočiek zahraničných bánk a o postupe riadenia rizika likvidity bánk a likvidity pobočiek zahraničných bánk a o zmene opatrenia Národnej banky Slovenska č. 11/2007 o predkladaní výkazov, hlásení a iných správ bankami, pobočkami zahraničných bánk, obchodníkmi s cennými papiermi a pobočkami zahraničných obchodníkov s cennými papiermi na účely vykonávania dohľadu a na štatistické účely. Účelom tejto právnej normy z pohľadu skúmania peňažných tokov bánk a pobočiek zahraničných bánk vo väzbe na stav finančných trhov bolo zvyšovanie požiadavky na poskytovanie úverov podnikateľským subjektom, a to v snahe zmierňovať vplyvy globálnej finančnej krízy na slovenskú ekonomiku. To viedlo k prehodnoteniu parametrov ukazovateľa likvidných aktív, ako boli nastavené opatrením 18/2008, zohľadňujúc nové poznatky Národnej banky Slovenska od jesene 2008, ako aj niektoré závery z diskusií so zástupcami Slovenskej bankovej asociácie v aktuálnom období.

V kontexte vzniku platobných inštitúcií a v súčinnosti s prudko rastúcim záujmom subjektov trhu o vydávanie elektronických peňazí NBS novelizovala Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 8/2008 o poplatkoch za úkony Národnej banky Slovenska, a to vydaním **opatrenia NBS č. 11/2009** o registri finančných agentov, finančných poradcov, finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v sektore poistenia alebo zaistenia a viazaných investičných agentov a o zmene a doplnení opatrenia Národnej banky Slovenska č. 8/2008 o poplatkoch za úkony Národnej banky Slovenska.

Zákon č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov splnomocňoval Národnú banku Slovenska vydať opatrenie, ktorým sa upravujú právne náležitosti o vydanie povolenia v zmysle výnimky. Na základe tohto splnomocňovacieho ustanovenia bolo vydané **opatrenie NBS č. 2/2009**, ktorým sa ustanovujú náležitosti žiadosti o vydanie povolenia na vydávanie platobných prostriedkov elektronických peňazí podľa § 21d zákona č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o doplnení opatrenia Národnej banky Slovenska č. 8/2008 o poplatkoch za úkony Národnej banky Slovenska.

Opatrenia NBS prijaté v roku 2009

- **Opatrenie Národnej banky Slovenska z 24. novembra 2009 č. 5/2009**, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 18/2008 o likvidite bánk a pobočiek zahraničných bánk a o postupe riadenia rizika likvidity bánk a likvidity pobočiek zahraničných bánk a o zmene opatrenia Národnej banky Slovenska č. 11/2007 o predkladaní výkazov, hlásení a iných správ bankami, pobočkami zahraničných bánk, obchodníkmi s cennými papiermi a pobočkami zahraničných obchodníkov s cennými papiermi na účely vykonávania dohľadu a na štatistické účely (účinnosť od 1. januára 2010)
- **Opatrenie Národnej banky Slovenska z 24. novembra 2009 č. 6/2009** o predkladaní výkazov, hlásení a iných správ bankami, pobočkami zahraničných bánk, obchodníkmi s cennými papiermi a pobočkami zahraničných obchodníkov s cennými

papiermi na účely vykonávania dohľadu a o zmene opatrenia Národnej banky Slovenska č. 26/2008 o predkladaní výkazov bankami, pobočkami zahraničných bánk, obchodníkmi s cennými papiermi a pobočkami zahraničných obchodníkov s cennými papiermi na štatistické účely (účinnosť od 1. januára 2010)

Metodické usmernenia a odporúčania prijaté v roku 2009

- **Metodické usmernenie Útvary dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska zo 17. decembra 2009 č. 4/2009** k ochrane banky a pobočky zahraničnej banky pred praním špinavých peňazí a financovaním terorizmu

3.2.1.1 Platobné inštitúcie a inštitúcie elektronických peňazí

Opatrenia NBS prijaté v roku 2009

- **Opatrenie Národnej banky Slovenska zo 7. apríla 2009 č. 2/2009**, ktorým sa ustanovujú náležitosti žiadosti o vydanie povolenia na vydávanie platobných prostriedkov elektronických peňazí podľa § 21d zákona č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o doplnení opatrenia Národnej banky Slovenska č. 8/2008 o poplatkoch za úkony Národnej banky Slovenska (oznámenie č. 147/2009 Z. z.) (účinnosť od 1. mája 2009)
- **Opatrenie Národnej banky Slovenska z 1. decembra 2009 č. 7/2009**, ktorým sa ustanovujú niektoré podrobnosti povoľovania na výkon činnosti a podnikania platobných inštitúcií a inštitúcií elektronických peňazí (účinnosť od 20. decembra 2009)
- **Opatrenie Národnej banky Slovenska z 15. decembra 2009 č. 11/2009** o registri finančných agentov, finančných poradcov, finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v sektore poistenia alebo zaistenia a viazaných investičných agentov a o zmene a doplnení opatrenia Národnej banky Slovenska č. 8/2008 o poplatkoch za úkony Národnej banky Slovenska (účinnosť od 1. januára 2010)

Metodické usmernenia a odporúčania prijaté v roku 2009

- **Metodické usmernenie Útvary dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska z 9. decembra 2009 č. 3/2009** k vykonávaniu činností platobných inštitúcií v rámci jedného európskeho povolenia

3.2.2 Kapitálový trh

V priebehu roka 2009 bolo v oblasti kapitálového trhu prijatých niekoľko opatrení Národnej banky Slovenska týkajúcich sa sektora kolektívneho investovania:

V júni 2009 Banková rada NBS schválila **opatrenie NBS č. 3/2009** o spôsobe určenia hodnoty majetku v podielovom fonde. Cieľom tohto opatrenia bolo vzhľadom na nevyhovujúcu platnú úpravu spôsobu oceňovania detailnejším spôsobom upraviť oceňovanie cenných papierov, nástrojov peňažného trhu, derivátov, vkladov na bežnom účte a vkladovom účte, pohľadávok a záväzkov, majetkových účastí a drahých kovov v majetku v podielovom fonde. Dôvodom na prijatie opatrenia bola aj novelizácia znenia § 116 ods. 1 zákona č. 594/2003 Z. z. o kolektívnom investovaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o kolektívnom investovaní“), ktorá je súčasťou novely

zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Predmetná zmena upravila od 1. januára 2009 splnomocňovacie ustanovenie tak, aby opatrenie NBS ustanovovalo spôsob určenia hodnoty celého majetku v podielovom fonde. Súčasne sa prijatím opatrenia sledovala aj snaha o zjednotenie pravidiel oceňovania majetku v podielových fondoch, v dôchodkových fondoch a v doplnkových dôchodkových fondoch. Týmto opatrením sa zrušila vyhláška Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 611/2003 Z. z. o spôsobe určenia hodnoty cenných papierov, nástrojov peňažného trhu a derivátov v majetku v podielovom fonde.

V júli 2009 Banková rada NBS schválila **opatrenie NBS č. 4/2009** o náležitostiach žiadosti o udelenie predchádzajúceho súhlasu Národnej banky Slovenska podľa zákona o kolektívnom investovaní. Opatrenie upravuje udeľovanie predchádzajúcich súhlasov NBS pre správcovské spoločnosti, otvorené podielové fondy, uzavreté podielové fondy, špeciálne podielové fondy a zahraničné subjekty kolektívneho investovania a zahraničné správcovské spoločnosti. V opatrení sú premietnuté zmeny zákona o kolektívnom investovaní, ktorými bolo upravené udelenie predchádzajúceho súhlasu pri nadobudnutí alebo zvýšení kvalifikovanej účasti na správcovskej spoločnosti, na vedenie samostatnej evidencie depozitárom alebo správcovskou spoločnosťou pre špeciálny podielový fond aj úprava niektorých ustanovení zákona za účelom odstránenia jeho nezrovnalostí. Týmto opatrením sa zrušilo opatrenie Národnej banky Slovenska č. 288/2008 Z. z. o náležitostiach žiadosti o udelenie predchádzajúceho súhlasu Národnej banky Slovenska podľa zákona o kolektívnom investovaní.

V decembri 2009 Banková rada NBS schválila **opatrenie NBS č. 9/2009** o predkladaní výkazov správcovskými spoločnosťami a depozitármi podielových fondov na účely dohľadu nad finančným trhom. Opatrenie reaguje na aktuálny stav všeobecne záväzných právnych predpisov, ako aj na požiadavky odborných útvarov Národnej banky Slovenska, ktoré sa týkali spresnenia, resp. doplnenia údajov v už existujúcich výkazoch. Týmto opatrením sa zrušilo opatrenie Národnej banky Slovenska z 18. decembra 2007 č. 17/2007 o predkladaní výkazov správcovskými spoločnosťami a depozitármi podielových fondov na účely dohľadu nad finančným trhom v znení opatrenia Národnej banky Slovenska z 25. novembra 2008 č. 24/2008, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré opatrenia Národnej banky Slovenska v súvislosti so zavedením meny euro v Slovenskej republike.

Útvar dohľadu vydal dňa 19. mája 2009 **Metodické usmernenie Útvaru dohľadu nad finančným trhom NBS č. 1/2009** k pôsobeniu subjektov v oblasti kolektívneho investovania v rámci jednotného európskeho povolenia. Toto metodické usmernenie nahradilo doterajšie metodické usmernenie Útvaru dohľadu nad finančným trhom NBS č. 4/2007 k pôsobeniu subjektov v oblasti kolektívneho investovania v rámci jednotného európskeho povolenia v znení metodického usmernenia Útvaru dohľadu nad finančným trhom NBS č. 2/2008. Cieľom nového metodického usmernenia je aplikovať zmeny zákona o kolektívnom investovaní v oblasti notifikácií európskych fondov po jeho novelizácii zákonom č. 552/2008 Z. z., ako aj dôslednejšia implementácia usmernenia CESR pre zjednodušenie notifikačných postupov podnikov kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov (UCITS).

Opatrenia NBS prijaté v roku 2009

- **Opatrenie Národnej banky Slovenska zo 16. júna 2009 č. 3/2009** o spôsobe určenia hodnoty majetku v podielovom fonde (účinnosť od 1. júla 2009)

- **Opatrenie Národnej banky Slovenska z 28. júla 2009 č. 4/2009** o náležitostiach žiadosti o udelenie predchádzajúceho súhlasu Národnej banky Slovenska podľa zákona o kolektívnom investovaní (účinnosť od 1. októbra 2009)
- **Opatrenie Národnej banky Slovenska z 1. decembra 2009 č. 9/2009** o predkladaní výkazov správcovskými spoločnosťami a depozitármi podielových fondov na účely dohľadu nad finančným trhom (účinnosť od 1. januára 2010)

Metodické usmernenia a odporúčania prijaté v roku 2009

- **Metodické usmernenie Útvary dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska z 19. mája 2009 č. 1/2009** k pôsobeniu subjektov v oblasti kolektívneho investovania v rámci jednotného európskeho povolenia

3.2.3 Poistný sektor

Národná banka Slovenska v priebehu roku 2009 vydala dve opatrenia pre oblasť poistného sektora.

V **opatrení NBS č. 1/2009** o správe o výsledkoch činnosti útvaru vnútorného auditu a o pláne činnosti útvaru vnútorného auditu poisťovne, pobočky zahraničnej poisťovne, zaistovne a pobočky zahraničnej zaistovne bola upravená formálna a obsahová stránka správy o výsledkoch činnosti útvaru vnútorného auditu poisťovne, pobočky zahraničnej poisťovne, zaistovne a pobočky zahraničnej zaistovne a plánu činnosti útvaru vnútorného auditu na nasledujúci kalendárny rok. Nakoľko interný audit je dôležitou súčasťou trvalého znižovania rizík v rámci spoločností a v prípade, ak je vykonávaný nezávisle, predstavuje objektívnu záruku zvyšovania hodnoty a zlepšovania kvality výstupov spoločnosti. Dôsledný výkon interného auditu v poisťovníctve tak prináša benefity nie len samotným poisťovacím spoločnostiam, ale aj ich klientom. Povinnosť predkladať informácie stanovené týmito predpisom tak umožňuje Národnej banke Slovenska ako orgánu dohľadu, nielen kontrolu výkonu vnútorného auditu v poisťovniach, ale aj účinnejší dohľad nad poisťovňami v zmysle zákona o poisťovníctve. Nepriamym benefitom tohto opatrenia je aj zvyšovanie kvality výkonu činností útvarov vnútorného auditu poisťovní a následne zvyšovanie kvality poskytovaných služieb poisťovňami.

Na základe oznámenia o úprave niektorých súm stanovených v smerniciach o životnom a neživotnom poistení podľa inflácie (2009/C 41/01) a oznámenia o úprave niektorých súm stanovených v smernici o zaistení podľa inflácie (2009/C 63/03) bolo vydané **opatrenie NBS č. 12/2009**, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 25/2008 o solventnosti a minimálnej výške garančného fondu poisťovne, pobočky zahraničnej poisťovne, zaistovne a pobočky zahraničnej zaistovne. Opatrenie zohľadňuje zmeny vychádzajúce z pravidelného prehodnocovania súm pre výpočet solventnosti Európskou komisiou, pričom tieto sumy sa v súlade s článkom 30 smernice 2002/83/ES o životnom poistení, v súlade s článkom 17a smernice 73/239/EHS o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení vzťahujúcich sa na začatie a vykonávanie priameho poistenia s výnimkou životného poistenia a v súlade s článkom 41 smernice 2005/68/ES o zaistení každoročne prehodnocujú s cieľom zohľadniť zmeny európskeho indexu spotrebiteľských cien zahŕňajúceho všetky členské štáty, ako ho uverejňuje Eurostat. Táto čiastka sa automaticky upravuje zvýšením základnej čiastky v eurách o percentuálnu zmenu tohto indexu a zaokrúhli sa na násobok 100 000 EUR.

Opatrenia NBS prijaté v roku 2009

- **Opatrenie Národnej banky Slovenska z 3. marca 2009 č. 1/2009** o správe o výsledkoch činnosti útvaru vnútorného auditu a o pláne činnosti útvaru vnútorného auditu poisťovne, pobočky zahraničnej poisťovne, zaist'ovne a pobočky zahraničnej zaist'ovne (účinnosť od 15. marca 2009)
- **Opatrenie Národnej banky Slovenska z 22. decembra 2009 č. 12/2009**, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 25/2008 o solventnosti a minimálnej výške garančného fondu poisťovne, pobočky zahraničnej poisťovne, zaist'ovne a pobočky zahraničnej zaist'ovne (účinnosť od 31. decembra 2009)

3.2.4 Dôchodkové sporenie

Vo februári 2009 Banková rada NBS schválila dve vyhlášky NBS. Prvou je **vyhláška NBS č. 74/2009 Z. z.** o predkladaní oznámení o prekročení a zosúladení limitov v majetku dôchodkového fondu a doplnkového dôchodkového fondu. Cieľom vyhlášky bolo zabezpečiť, aby dohliadané subjekty predkladali oznámenia o prekročení a zosúladení skladby majetku s limitmi a zákonnými obmedzeniami, oznámenia o porušení zákonov, všeobecných záväzných právnych predpisov a štatútov dôchodkového fondu a doplnkového dôchodkového fondu jednotným spôsobom prostredníctvom informačného systému Národnej banky Slovenska Status DFT. Druhou je **vyhláška NBS č. 75/2009 Z. z.** o poskytovaní informácie o čistej hodnote majetku v doplnkových dôchodkových fondoch. Cieľom prijatej vyhlášky bolo získať a sledovať denné informácie o čistej hodnote majetku v jednotlivých doplnkových dôchodkových fondoch, ktoré doplnková dôchodková spoločnosť vytvára a spravuje.

V júni 2009 Banková rada NBS schválila tri vyhlášky NBS. Cieľom prijatej **vyhlášky NBS č. 246/2009 Z. z.** o spôsobe určenia hodnoty majetku v dôchodkovom fonde a doplnkovom dôchodkovom fonde a o zmene vyhlášky Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 217/2005 Z. z. o vlastných zdrojoch doplnkovej dôchodkovej spoločnosti a o metódach a postupoch stanovenia hodnoty majetku v doplnkových dôchodkových fondoch v znení neskorších predpisov je spresnenie a zjednotenie spôsobu oceňovania majetku v dôchodkových fondoch a doplnkových dôchodkových fondoch. Primárnym účelom zjednotenia spôsobu oceňovania majetku v uvedených typoch fondov je zabezpečenie porovnateľnosti ocenenia jednotlivých zložiek majetku v maximálnej možnej miere a jeho realnosť vzhľadom na hodnotu jednotlivých aktív dosiahnuteľnú pri obchode s nimi na relevantnom trhu. Zámerom **vyhlášky NBS č. 267/2009 Z. z.** o referenčnej hodnote konzervatívneho dôchodkového fondu a o zložení referenčnej hodnoty vyváženého dôchodkového fondu a rastového dôchodkového fondu je stanoviť minimálnu výkonnosť, ktorú je konzervatívny dôchodkový fond povinný v rámci sledovaného obdobia dosahovať. Vykonávací predpis ustanovuje aj základné pravidlá pre zloženie referenčných hodnôt rastového a vyváženého dôchodkového fondu ako aj periodicitu porovnávania zloženia majetku v rastovom a vyváženom dôchodkovom fonde s týmito referenčnými hodnotami. Súčasťou vyhlášky je aj stanovenie povolenej maximálnej odchýlky pre zloženie majetku v rastovom a vyváženom dôchodkovom fonde. Prijatím **vyhlášky NBS č. 270/2009 Z. z.** o poskytovaní informácií o stave majetku v doplnkových dôchodkových fondoch sa zabezpečilo jednotné predkladanie mesačných informácií o stave majetku v doplnkových dôchodkových fondoch spravovaných doplnkovými dôchodkovými spoločnosťami v podrobnej štruktúre, rozsahu, v ustanovených termínoch a v súlade s metodikou na ich poskytovanie.

V júli 2009 Banková rada NBS schválila **vyhlášku NBS č. 319/2009 Z. z.** o poplatkoch pre emitenta cenného papiera a o spôsobe ich úhrady dôchodkovou správcovskou spoločnosťou. Zákon č. 449/2008 Z. z. účinný od 1. januára 2009, ktorým sa novelizuje zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zaviedol povinnosť uhrádzať poplatky spojené s investovaním majetku v dôchodkových fondoch do vybraných druhov cenných papierov dôchodkovou správcovskou spoločnosťou. Vyhláška podrobne špecifikuje postup pri stanovení a úhrade takýchto poplatkov.

V decembri 2009 Banková rada NBS schválila dve vyhlášky NBS. Zámerom **vyhlášky NBS č. 545/2009 Z. z.** o ročných správach a polročných správach predkladaných dôchodkovou správcovskou spoločnosťou bolo ustanoviť podrobnosti o týchto správach, ktoré je dôchodková správcovská spoločnosť povinná sprístupniť sporiteľovi, zverejňovať na svojej internetovej stránke a predkladať Národnej banke Slovenska prostredníctvom informačného systému APS Status DFT. Súčasne bola vyhláškou ustanovená aj forma a obsah ich skrátených verzií, ktoré dôchodková správcovská spoločnosť v lehotách podľa zákona zverejňuje v periodickej tlači s celoštátnou pôsobnosťou. Prijatím tejto vyhlášky sa zároveň zrušila vyhláška NBS č. 567/2006 Z. z., ktorou sa ustanovuje obsah správ o hospodárení s majetkom v dôchodkovom fonde, správ o hospodárení s vlastným majetkom dôchodkovej správcovskej spoločnosti, spôsob a rozsah ich zverejňovania a obsah dennej informácie o každej transakcii s majetkom v dôchodkovom fonde v znení vyhlášky č. 91/2008 Z. z. a vyhlášky č. 523/2008 Z. z. Zámerom **vyhlášky NBS č. 546/2009 Z. z.** o ročných správach a polročných správach predkladaných doplnkovou dôchodkovou spoločnosťou bolo ustanoviť podrobnosti o týchto správach, ktoré je doplnková dôchodková spoločnosť povinná sprístupniť účastníkom a poberateľom dávok, zverejňovať na svojej internetovej stránke a predkladať Národnej banke Slovenska prostredníctvom informačného systému APS Status DFT. Súčasne bola vyhláškou ustanovená aj forma a obsah ich skrátených verzií, ktoré doplnková dôchodková spoločnosť v lehotách podľa zákona zverejňuje v periodickej tlači s celoštátnou pôsobnosťou. Prijatím tejto vyhlášky sa zároveň zrušila vyhláška NBS č. 568/2006 Z. z., ktorou sa ustanovuje obsah ročnej správy a polročnej správy o hospodárení s majetkom v doplnkovom dôchodkovom fonde a ročnej správy a polročnej správy o hospodárení s vlastným majetkom doplnkovej dôchodkovej spoločnosti v znení vyhlášky č. 523/2008 Z. z.

V máji 2009 Banková rada NBS schválila **Metodické usmernenie Útvary dohľadu nad finančným trhom NBS č. 2/2009** k podrobnostiam o určení čistej hodnoty majetku, počtu dôchodkových jednotiek, aktuálnej hodnoty dôchodkovej jednotky, výšky poplatku na garančný účet dôchodkového fondu, odplaty za zhodnotenie majetku v dôchodkovom fonde a k postupu dôchodkovej správcovskej spoločnosti pri znehodnotení majetku v dôchodkovom fonde podľa § 63, § 63b, § 63c, § 75, § 95 a § 96 zákona č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 137/2009 Z. z. Potreba vypracovania metodického usmernenia vyplynula zo zákona č. 137/2009 Z. z. V záujme jednotného postupu dôchodkových správcovských spoločností pri určovaní čistej hodnoty majetku, počtu dôchodkových jednotiek a aktuálnej hodnoty dôchodkovej jednotky v dôchodkovom fonde, výšky poplatku na garančný účet dôchodkového fondu, odplaty za zhodnotenie majetku v dôchodkovom fonde a v záujme jednotného postupu dôchodkových správcovských spoločností pri znehodnotení majetku v dôchodkovom fonde, metodické usmernenie bližšie konkretizuje príslušné ustanovenia zákona.

Vyhlášky NBS prijaté v roku 2009

- **Vyhláška Národnej banky Slovenska z 24. februára 2009 č. 74/2009 Z. z.** o predkladaní oznámení o prekročení a zosúladení limitov v majetku dôchodkového fondu a doplnkového dôchodkového fondu (účinnosť od 15. marca 2009)
- **Vyhláška Národnej banky Slovenska z 24. februára 2009 č. 75/2009 Z. z.** o poskytovaní informácie o čistej hodnote majetku v doplnkových dôchodkových fondoch (účinnosť od 15. marca 2009)
- **Vyhláška Národnej banky Slovenska zo 16. júna 2009 č. 246/2009 Z. z.** o spôsobe určenia hodnoty majetku v dôchodkovom fonde a doplnkovom dôchodkovom fonde a o zmene vyhlášky Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 217/2005 Z. z. o vlastných zdrojoch doplnkovej dôchodkovej spoločnosti a o metódach a postupoch stanovenia hodnoty majetku v doplnkových dôchodkových fondoch v znení neskorších predpisov (účinnosť od 1. júla 2009)
- **Vyhláška Národnej banky Slovenska z 23. júna 2009 č. 267/2009 Z. z.** o referenčnej hodnote konzervatívneho dôchodkového fondu a o zložení referenčnej hodnoty vyváženého dôchodkového fondu a rastového dôchodkového fondu (účinnosť od 1. júla 2009)
- **Vyhláška Národnej banky Slovenska zo 16. júna 2009 č. 270/2009 Z. z.** o poskytovaní informácií o stave majetku v doplnkových dôchodkových fondoch (účinnosť od 1. augusta 2009)
- **Vyhláška Národnej banky Slovenska z 28. júla 2009 č. 319/2009 Z. z.** o poplatkoch pre emitenta cenného papiera a o spôsobe ich úhrady dôchodkovou správcovskou spoločnosťou (účinnosť od 15. augusta 2009)
- **Vyhláška Národnej banky Slovenska z 1. decembra 2009 č. 545/2009 Z. z.** o ročných správach a polročných správach predkladaných dôchodkovou správcovskou spoločnosťou (účinnosť od 1. januára 2010)
- **Vyhláška Národnej banky Slovenska z 1. decembra 2009 č. 546/2009 Z. z.** o ročných správach a polročných správach predkladaných doplnkovou dôchodkovou spoločnosťou (účinnosť od 1. januára 2010)

Metodické usmernenia a odporúčania prijaté v roku 2009

- **Metodické usmernenie Útvaru dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska z 20. mája 2009 č. 2/2009** k podrobnostiam o určení čistej hodnoty majetku, počtu dôchodkových jednotiek, aktuálnej hodnoty dôchodkovej jednotky, výšky poplatku na garančný účet dôchodkového fondu, odplaty za zhodnotenie majetku v dôchodkovom fonde a k postupu dôchodkovej správcovskej spoločnosti pri znehodnotení majetku v dôchodkovom fonde podľa § 63, § 63b, § 63c, § 75, § 95 a § 96 zákona č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 137/2009 Z. z.

3.2.5 Finančné sprostredkovanie

V decembri 2009 Banková rada NBS schválila **opatrenie NBS č. 11/2009**, ktorého cieľom bolo ustanoviť obsah návrhu na zápis, obsah návrhu na zmenu zápisu a obsah návrhu

na zrušenie zápisu v registri, výšku poplatku za návrh na zápis, výšku poplatku za návrh na zmenu zápisu a výšku poplatku za návrh na zrušenie zápisu v registri, vzor osvedčenia, štruktúru registračného čísla a ďalšie podrobnosti o registri. Čl. II opatrenia mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 8/2008 o poplatkoch za úkony Národnej banky Slovenska, pričom sa vypúšťajú poplatky za úkony Národnej banky Slovenska pre dohliadané subjekty podľa doterajších zákonov a určuje sa výška poplatkov za úkony Národnej banky Slovenska pre finančných agentov, viazaných investičných agentov a finančných poradcov podľa zákona. V článku II opatrenia sa upravuje aj výška poplatkov za úkony NBS, ktoré súvisia s prijatím zákona č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o doplnení niektorých zákonov.

V decembri 2009 Banková rada NBS schválila **metodické usmernenie Útvary dohľadu nad finančným trhom č. 5/2009** k prechodným ustanoveniam zákona č. 186/2009 Z. z. a k spôsobu podávania žiadosti o povolenie na výkon činnosti finančného sprostredkovania a finančného poradenstva s cieľom pomôcť dotknutým regulovaným subjektom uľahčiť prechod na novú úpravu podrobnejším vysvetlením ustanovení zákona č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Metodické usmernenie sa sústreďuje na dva najdôležitejšie okruhy súvisiace so začiatkom účinnosti predmetného zákona. Ide o okruh prechodných ustanovení, ktoré určujú pravidlá, ako vykonávať činnosť v prechodnom období roka 2010 a akým spôsobom zosúladiť svoju činnosť s novým zákonom. Druhým okruhom je podrobná metodická pomôcka aj so vzormi podaní a príloh, ktorá slúži ako návod na podanie žiadosti o udelenie povolenia na výkon činnosti, jeho zmenu a zánik.

Opatrenia NBS prijaté v roku 2009

- **Opatrenie Národnej banky Slovenska z 15. decembra 2009 č. 11/2009** o registri finančných agentov, finančných poradcov, finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v sektore poistenia alebo zaistenia a viazaných investičných agentov a o zmene a doplnení opatrenia Národnej banky Slovenska č. 8/2008 o poplatkoch za úkony Národnej banky Slovenska (účinnosť od 1. januára 2010)

Metodické usmernenia a odporúčania prijaté v roku 2009

- **Metodické usmernenie útvaru dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska z 21. decembra 2009 č. 5/2009** k prechodným ustanoveniam zákona č. 186/2009 Z. z. a k spôsobu podávania žiadosti o povolenie na výkon činnosti finančného sprostredkovania a finančného poradenstva

3.3 Legislatíva týkajúca sa finančného trhu na európskej úrovni

V oblasti regulácie vydávania elektronických peňazí bola vykonaná revízia uplatňovania smernice 2000/46/ES o začatí a vykonávaní činností a dohľade nad obozretným podnikaním inštitúcií elektronického peňažníctva. Revízia sa vykonala na základe článku 11 samotnej smernice. Podľa tohto článku mala Európska Komisia do 27. apríla 2005 predložiť Európskemu parlamentu a Rade Európskej únie správu o uplatnení tejto smernice. Výsledkom revízie bolo vydanie novej smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/110/ES zo 16. septembra 2009 o začatí a vykonávaní činností a dohľade nad obozretným podnikaním inštitúcií elektronického peňažníctva, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2005/60/ES a 2006/48/ES a zrušuje smernica 2000/46/ES. Transpozíčná lehota smernice je do 30. apríla

2011. Táto smernica výrazne mení koncept vydávania elektronických peňazí v úzkej nadväznosti na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES z 13. novembra 2007 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES, a ktorou sa zrušuje smernica 97/5/ES. V tomto kontexte má Národná banka Slovenska od roku 2009 rozpracovanú novelu zákona č. 492/2009 zo 4. novembra 2009 o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorej obsahom bude implementácia smernice 2009/110/ES o začatí a vykonávaní činností a dohľade nad obozretným podnikaním inštitúcií elektronického peňažníctva.

Dňa 10. novembra 2009 Rada Európskej únie schválila smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES o začatí a vykonávaní priameho poistenia a zaistenia (**Solventnosť II**), ktorá bola následne zverejnená vo vestníku Európskej únie. Cieľom tejto rámcovej smernice je poskytnúť väčšiu ochranu poisteným a príjemcom poistného plnenia pri súčasnej podpore stability trhu, a to vyššou kvalitou ohodnocovania rizík a efektívnou alokáciou kapitálu. V súčasnosti je dátum transpozície smernice stanovený na 31. október 2012 (najneskôr). Na základe tejto smernice bude potrebné v Slovenskej republike schváliť nový zákon o poisťovníctve spolu s nadväzujúcimi vykonávacími predpismi. Napriek tomu, že smernica o Solventnosti II je koncipovaná formou tzv. maximálnej harmonizácie, niektoré časti regulácie poistného sektora ostanú neharmonizované, a bude ich treba pokryť národnou legislatívou, napríklad regulácia poisťovní, ktoré nebudú spadať pod rozsah smernice a inštitút zodpovedného aktuára. V priebehu roka 2010 sa očakáva novela smernice o Solventnosti II prostredníctvom tzv. **OMNIBUS II** smernice z dôvodu reformy výkonu dohľadu a regulácie finančných trhov v rámci Európskej únie prebiehajúcej v súčasnosti. Novela by sa mala týkať najmä zavedenia záväzných technických štandardov, zavedenia záväznej mediácie a zakotvenie právomoci nového Európskeho orgánu dohľadu (European Insurance and Occupational Pensions Authority) v krízovej situácii. Ďalej by predmetná novela mala zmeniť niektoré ustanovenia smernice o Solventnosti II, napríklad dátum transpozície smernice.

Dňa 17. novembra 2009 bola uverejnená v Úradnom vestníku Európskej únie smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/65/ES z 13. júla 2009 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení týkajúcich sa podnikov kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov (PKIPCP) - prepracované znenie – tzv. **smernica UCITS IV**. Smernica nadobudla účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie. Smernica UCITS IV znamená prelom v komunitárnej právnej úprave kolektívneho investovania. Okrem toho, že nahrádza doterajšiu smernicu Rady 85/611/EHS v znení neskorších smerníc, smernica UCITS IV odstraňuje zostávajúce bariéry na jednotnom trhu Európskej únie v sektore kolektívneho investovania. Nové regulačné mechanizmy, cezhraničné zlučovanie fondov, vytvorenie „master-feeder“ štruktúr, zrýchlenie a zjednodušenie notifikácií cezhraničného predaja fondov a cezhraničná správa fondov, by mali v budúcnosti viesť k vyššej tvorbe úspor z rozsahu a k zníženiu nákladov. Zároveň sa očakáva zvýšenie konkurencie na trhu kolektívneho investovania v Európskej únii. Ďalším prínosom smernice UCITS IV je nová forma a obsah predzmluvných informácií pre investorov, ktoré sú zamerané na to, aby priemerný investor lepšie porozumel základným parametrom fondu. Smernica UCITS IV taktiež prináša vyššiu harmonizáciu, keďže detailné pravidlá v mnohých oblastiach regulácie budú upravené na druhej úrovni Lamfalussyho procesu (vykonávacie predpisy Európskej komisie) a doplnené na tretej úrovni Lamfalussyho procesu (technické štandardy budúcej ESMA - European Securities and Markets Authority). V tomto procese bol v roku 2009 aktívne zapojený CESR, najmä prostredníctvom prípravy technickej pomoci Európskej komisii k budúcim opatreniam na druhej úrovni Lamfalussyho

procesu. Podľa smernice UCITS IV členské štáty prijímú a najneskôr do 30. júna 2011 uverejnia zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné pre dosiahnutie súladu s ustanoveniami tejto smernice.

Okrem smernice UCITS IV v legislatíve kolektívneho investovania na európskej úrovni v súčasnosti prebieha proces prijímania smernice Európskeho Parlamentu a Rady o správcoch alternatívnych investičných fondov (**smernica AIFM**). Pôvodný návrh Európskej komisie bol predložený v apríli 2009, odkedy prebiehali pravidelné rokovania na úrovni pracovnej skupiny Rady Európskej únie. Na týchto rokovaniach sa Národná banka Slovenska v úzkej spolupráci s Ministerstvom financií Slovenskej republiky aktívne zúčastňovala. Smernica AIFM bude v budúcnosti regulovať akékoľvek osoby, ktoré spravujú alebo predávajú alternatívne investičné fondy v Európskej únii, t.j. všetky fondy, ktoré nie sú pokryté smernicou UCITS. Očakávaný termín prijatia tejto smernice je v druhej polovici roku 2010.

Na európskej úrovni boli v priebehu roku 2009 ďalej prijaté nasledovné smernice a nariadenia:

- Smernica Komisie 2009/27/ES zo 7. apríla 2009, ktorou sa menia a dopĺňajú niektoré prílohy k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/49/ES, pokiaľ ide o technické ustanovenia týkajúce sa riadenia rizika
- Smernica Komisie 2009/83/ES z 27. júla 2009, ktorou sa menia a dopĺňajú niektoré prílohy k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES, pokiaľ ide o technické ustanovenia týkajúce sa riadenia rizika
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/111/ES zo 16. septembra 2009, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2006/48/ES, 2006/49/ES a 2007/64/ES, pokiaľ ide o banky pridružené k ústredným inštitúciám, niektoré položky vlastných zdrojov, veľkú majetkovú angažovanosť, mechanizmy dohľadu a krízové riadenie
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 o začatí a vykonávaní priameho poistenia a zaistenia (Solventnosť II)
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1060/2009 zo 16. septembra 2009 o ratingových agentúrach.

4. Povoľovacia činnosť a konania pred NBS

4.1 Povoľovacia činnosť

Podľa zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom Národná banka Slovenska vedie konania, udeľuje povolenia, licencie, súhlasy a predchádzajúce súhlasy, ukladá sankcie a opatrenia na nápravu, vydáva iné rozhodnutia, stanoviská, metodické usmernenia a odporúčania podľa tohto zákona a osobitných zákonov a dohliada na plnenie svojich rozhodnutí vrátane dodržiavania podmienok určených v týchto rozhodnutiach.

Nemenej dôležitou úlohou je aj prijímanie, resp. zasielanie oznámení o zámeroch subjektov finančného trhu poskytovať svoje služby (napr. bankové činnosti, investičné služby, verejné ponuky cenných papierov, činnosti poisťovníctva) na území členských štátov Európskeho hospodárskeho priestoru buď prostredníctvom pobočky, alebo bez založenia pobočky, na základe práva slobodného poskytovania služieb.

V roku 2009 vydal útvar dohľadu nad finančným trhom NBS 826 povoľovacích rozhodnutí. členenie podľa jednotlivých sektorov je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

	Počet rozhodnutí
bankový sektor a obchodníci s cennými papiermi	163
kapitálový trh	357
poistný sektor	155
dôchodkové sporenie	124
devízová činnosť	24
platobné služby	3
celkom	826

4.1.1 Bankový sektor a obchodníci s cennými papiermi

V roku 2009 bolo za bankový sektor a obchodníkov s cennými papiermi spolu vydaných 163 rôznych rozhodnutí a prijatých 166 oznámení, ktoré sú špecifikované v nižšie uvedenej tabuľke:

Názov rozhodnutia / oznámenia	Počet
zmena členov predstavenstva, dozornej rady, vedúcich zamestnancov, prokuristov banky	77
zmena stanov banky, zásady stavebného sporenia	22
zmena sídla banky	1
rozšírenie bankového povolenia, povolenie na výkon iných ako bankových činností	3
udelenie predchádzajúceho súhlasu podľa § 28 zákona o bankách	4
udelenie predchádzajúceho súhlasu podľa § 33 zákona o bankách	3
ustanovenie osobitných podmienok financovania hypotekárnych úverov	8
udelenie povolenia na poskytovanie investičných služieb obchodníka s cennými papiermi	2
zmena povolenia na poskytovanie investičných služieb obchodníka s cennými papiermi	4
udelenie predchádzajúceho súhlasu na voľbu člena predstavenstva obchodníka s cennými papiermi	15
udelenie predchádzajúceho súhlasu na zmenu sídla obchodníka s cennými papiermi	3

udelenie predchádzajúceho súhlasu na nadobudnutie podielu na obchodníkovi s cennými papiermi	7
udelenie predchádzajúceho súhlasu na vrátenie povolenia na poskytovanie investičných služieb obchodníka s cennými papiermi	1
zastavenie konania	5
prerušenie konania	7
zrušenie zápisu v registri viazaných agentov	1
oznámenie podmienok pôsobenia pobočky zahraničnej banky na území SR na základe jedného bankového povolenia	2
oznámenie o zámere zahraničnej úverovej inštitúcie poskytovať cezhraničné bankové činnosti na území SR	22
oznámenie o zámere zahraničného obchodníka s cennými papiermi poskytovať cezhraničné investičné činnosti na území SR	140
oznámenie o zámere obchodníka s cennými papiermi poskytovať cezhraničné investičné činnosti na území členských štátov EÚ	2
celkom rozhodnutí	163
celkom oznámení	166

Medzi významné rozhodnutia NBS, týkajúce sa bánk, patrili v roku 2009 tieto rozhodnutia:

- udelenie predchádzajúceho súhlasu na nadobudnutie podielu na základnom imaní a hlasovacích právach Slovenskej sporiteľne, a. s. vo výške 100 % a na to, aby sa stala dcérskou spoločnosťou spoločnosti EGB Ceps Holding GmbH,
- udelenie predchádzajúceho súhlasu na nadobudnutie nepriameho podielu na základnom imaní a hlasovacích právach Slovenskej sporiteľne, a. s. vo výške 100 %,
- udelenie predchádzajúceho súhlasu pre Slovenskú sporiteľňu, a.s. a UniCredit Bank Slovakia a. s. na použitie modelu na výpočet požiadavky na vlastné zdroje pri pokročilom prístupe merania operačného rizika,
- udelenie predchádzajúceho súhlasu na zlúčenie Československej obchodnej banky, a. s. a ISTROBANKY, a. s.

Medzi rozhodnutia NBS, týkajúce sa obchodníkov s cennými papiermi, patrili v roku 2009 nasledovné rozhodnutia:

- udelenie povolenia na poskytovanie investičných služieb spoločnosti OXYS CAPITAL, a. s., o. c. p.,
- udelenie povolenia na poskytovanie investičných služieb spoločnosti European Investment Centre, o.c.p., a. s.,
- udelenie predchádzajúceho súhlasu spoločnosti PORTFIN, o.c.p., a.s. na vrátenie povolenia na poskytovanie investičných služieb.

V roku 2009 na základe oznámenia podmienok pôsobenia začali vykonávať činnosť úverových inštitúcií prostredníctvom svojej pobočky nasledujúce spoločnosti – Citibank Europe plc, pobočka zahraničnej banky (od 1. januára 2009) a Oberbank AG pobočka zahraničnej banky (od 1. apríla 2009).

Národnou bankou Slovenska bolo v roku 2009 zaevidovaných 22 úverových inštitúcií (vrátane inštitúcií elektronických peňazí a zahraničných finančných inštitúcií) a 140 obchodníkov s cennými papiermi, ktorí oznámili svoj zámer poskytovať cezhraničné bankové činnosti a investičné služby na území Slovenskej republiky.

4.1.2 Kapitálový trh

Kolektívne investovanie

V oblasti kolektívneho investovania bolo v roku 2009 vydaných spolu 228 rozhodnutí a doručených 24 oznámení, ktoré sú špecifikované v nižšie uvedenej tabuľke:

Názov rozhodnutia / oznámenia	Počet
udelenie povolenia na vytvorenie otvoreného podielového fondu (UCITS)	2
vrátenie povolenia na vytvorenie otvoreného podielového fondu (UCITS)	2
udelenie povolenia podľa § 75 ods. 1 ZKI	1
udelenie predchádzajúceho súhlasu na vrátenie povolenia na vznik a činnosť správcovskej spoločnosti	1
udelenie predchádzajúceho súhlasu na zlúčenie správcovskej spoločnosti s inou správcovskou spoločnosťou	1
udelenie predchádzajúceho súhlasu na nadobudnutie podielu na základnom imaní a hlasovacích právach správcovskej spoločnosti	1
udelenie predchádzajúceho súhlasu na nadobudnutie kvalifikovanej účasti na správcovskej spoločnosti	3
udelenie predchádzajúceho súhlasu na voľbu osôb navrhovaných za členov predstavenstva a dozornej rady správcovskej spoločnosti	14
udelenie predchádzajúceho súhlasu na zmenu stanov správcovskej spoločnosti	4
udelenie predchádzajúceho súhlasu na prevod správy otvorených podielových fondov na inú správcovskú spoločnosť	6
udelenie predchádzajúceho súhlasu na premenu uzavretých podielových fondov na otvorené podielové fondy	4
udelenie predchádzajúceho súhlasu na zmenu depozitára otvoreného podielového fondu	4
udelenie predchádzajúceho súhlasu na zmenu štatútu otvoreného podielového fondu	122
udelenie predchádzajúceho súhlasu na zmenu štatútu uzavretého podielového fondu	41
udelenie predchádzajúceho súhlasu na zmenu štatútu špeciálneho podielového fondu	5
udelenie predchádzajúceho súhlasu na zlúčenie otvorených podielových fondov	6
udelenie predchádzajúceho súhlasu na zlúčenie uzavretých podielových fondov	4
udelenie predchádzajúceho súhlasu na nadobudnutie CP do majetku v o.p.f. od akcionára správcovskej spoločnosti	2
udelenie predchádzajúceho súhlasu na vedenie samostatnej evidencie depozitárom a správcovskou spoločnosťou	1
schválenie zmeny spoločného prevádzkového poriadku	1
zastavenie konania	3
oznámenie podľa § 27 ZKI na výkon činností správcovskej spoločnosti bez zriadenia pobočky na území členského štátu	3
oznámenie zahraničných správcovských spoločností podľa § 29 ZKI	3
oznámenie európskeho fondu podľa § 61 ZKI	18
celkom rozhodnutí	228
celkom oznámení	24

Medzi významné rozhodnutia NBS, týkajúce sa tuzemských správcovských spoločností patrili v roku 2009 tieto rozhodnutia:

- udelenie predchádzajúceho súhlasu na prevod správy otvorených podielových fondov na inú správcovskú spoločnosť:
 - prevod 4 otvorených podielových fondov spoločnosti ISTRO ASSET MANAGEMENT, správ. spol., a.s. na správcovskú spoločnosť ČSOB Asset Management, správ. spol., a.s.,
 - prevod 2 otvorených podielových fondov spoločnosti KD Investments, správ.spol., a.s. na správcovskú spoločnosť IAD Investments, správ. spol., a.s.

- udelenie predchádzajúceho súhlasu na vrátenie povolenia na vznik a činnosť správcovskej spoločnosti ISTRO ASSET MANAGEMENT, správ. spol., a.s.,
- udelenie predchádzajúceho súhlasu na zlúčenie správcovskej spoločnosti KD Investments, správ.spol., a.s. so správcovskou spoločnosťou IAD Investments, správ. spol., a. s.,
- udelenie predchádzajúceho súhlasu na zlúčenie 41 uzavretých podielových fondov spoločnosti PRVÁ PENZIJNÁ SPRÁVCOVSKÁ SPOLOČNOSŤ POŠTOVEJ BANKY, správ. spol., a. s., ktoré sa zlúčili do 4 uzavretých podielových fondov, a tie boli následne na základe udelenia predchádzajúceho súhlasu na premenu uzavretých podielových fondov na otvorené podielové fondy pretransformované na 4 otvorené podielové fondy,
- udelenie predchádzajúceho súhlasu na nadobudnutie kvalifikovanej účasti:
 - spoločnosti AIG Credit Facility Trust na správcovskej spoločnosti AIG Funds Central Europe správ.spol., a.s.
 - spoločnosti ALICO Holdings LLC na správcovskej spoločnosti Alico Funds Central Europe správ. spol., a. s.
 - spoločnosti Allianz Holding eins GmbH na správcovskej spoločnosti Allianz Asset Management, správ. spol., a.s.
- udelenie predchádzajúceho súhlasu spoločnosti Erste Asset Management GmbH na nadobudnutie podielu na základnom imaní a hlasovacích právach spoločnosti Asset Management Slovenskej sporiteľne, správ. spol., a.s. vo výške 100% a na to, aby sa stala jej dcérskou spoločnosťou.

Burza cenných papierov v Bratislave, a.s.

V rámci povoľovacej činnosti týkajúcej sa Burzy cenných papierov v Bratislave, a.s. (ďalej len „BCPB“) bolo v roku 2009 vydané nasledovné rozhodnutie NBS:

Názov rozhodnutia / oznámenia	Počet
schválenie zmien Burzových pravidiel BCPB	1
celkom rozhodnutí	1

V roku 2009 boli jedným rozhodnutím schválené zmeny burzových pravidiel BCPB, pričom najdôležitejšou zmenou bolo zavedenie povinnosti pre emitentov, ktorých akcie boli vylúčené z obchodovania na regulovanom trhu z dôvodu neplnenia informačnej povinnosti, realizovať v tejto súvislosti povinnú ponuku na prevzatie.

Centrálny depozitár cenných papierov SR, a.s.

V roku 2009 bolo v rámci licenčnej činnosti NBS vydaných 5 rozhodnutí, týkajúcich sa činnosti Centrálného depozitára cenných papierov SR, a.s. (ďalej len „CDCP“):

Názov rozhodnutia / oznámenia	Počet
zmena povolenia na vznik a činnosť centrálného depozitára	1
schválenie zmien prevádzkového poriadku CDCP	4
celkom rozhodnutí	5

V auguste 2009 rozhodla NBS o zmene povolenia na vznik a činnosť centrálného depozitára, na základe ktorého je CDCP oprávnený zriadiť si účet u zahraničnej právnickej osoby s obdobným predmetom činnosti ako centrálny depozitár, u zahraničnej banky alebo zahraničného obchodníka s cennými papiermi a poskytovať s tým súvisiace služby a vykonávať správu finančných nástrojov na účet klienta vo vzťahu k zahraničným prevoditeľným cenným papierom. Zároveň boli 4 rozhodnutiami schválené zmeny prevádzkového poriadku CDCP.

Verejná ponuka cenných papierov

V priebehu roka 2009 bolo schválených celkom 42 prospektov cenného papiera podľa § 125 ods. 2 zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách v nasledujúcej štruktúre:

Názov rozhodnutia / oznámenia	Počet
prospekt cenného papiera - akcie	9
prospekt cenného papiera - dlhopisy	9
prospekt cenného papiera - hypotekárne záložné listy	24
celkom rozhodnutí	42

V roku 2009 bol schválený jeden dodatok k prospektu cenného papiera podľa § 125c ods. 2 zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách.

Prospekty cenných papierov – akcie boli schválené pre 3 emitentov, pričom celková menovitá hodnota emisií podľa vydaných rozhodnutí dosiahla 584 022 091 EUR. Prospekty cenných papierov – dlhopisy boli schválené pre 6 emitentov, pričom celková menovitá hodnota emisií podľa vydaných rozhodnutí dosiahla 60 300 000 EUR. Prospekty cenných papierov – hypotekárne záložné listy boli schválené pre 6 bánk, pričom celková menovitá hodnota emisií podľa vydaných rozhodnutí dosiahla 344 439 687 EUR.

Za účelom prijatia príslušných cenných papierov na obchodovanie na regulovanom trhu bolo celkovo schválených 16 prospektov cenných papierov a za účelom verejnej ponuky cenných papierov a ich následného prijatia na obchodovanie na regulovanom trhu bolo schválených 25 prospektov cenných papierov. Výlučne za účelom verejnej ponuky cenných papierov bol schválený jeden prospekt cenného papiera.

Verejná ponuka majetkových hodnôt

V priebehu roka 2009 nebol schválený žiadny prospekt investície ani dodatok k prospektu investície podľa § 127 ods. 2 a ods. 4 zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách.

Notifikácie prospektov cenných papierov

V priebehu roka 2009 bolo spolu prijatých 74 nasledovných oznámení:

Názov oznámenia	Počet
Oznámenie o schválení prospektu cenného papiera, resp. základného prospektu od orgánov dohľadu členských štátov EÚ	17
Oznámenie o schválení dodatku k prospektu cenného papiera, resp. k základnému prospektu od orgánov dohľadu členských štátov EÚ	57
celkom oznámení	74

Ponuky na prevzatie a uplatnenie práva výkupu

V roku 2009 bolo v rámci povoľovacej činnosti Národnej banky Slovenska, týkajúcej sa činnosti emitentov cenných papierov s akciami, ktoré sa obchodujú na regulovanom trhu BCPB a.s., vydaných 8 rozhodnutí v konaniach o návrhoch ponúk na prevzatie. V roku 2009 nebol udelený žiaden súhlas na uplatnenie práva výkupu.

Názov rozhodnutia / oznámenia	Počet
schválenie povinnej ponuky na prevzatie akcií cieľovej spoločnosti	5
zamietnutie povinnej ponuky na prevzatie akcií cieľovej spoločnosti	1
uloženie povinnosti doplniť a opraviť údaje v návrhu ponuky na prevzatie (procesné rozhodnutia)	2
celkom rozhodnutí	8

V porovnaní s rokom 2008, keď bolo schválených 10 návrhov povinných ponúk na prevzatie, bolo v roku 2009 schválených len 5 návrhov povinných ponúk na prevzatie, pričom 4 z nich boli schvaľované z dôvodu prijatia rozhodnutia emitenta o ukončení obchodovania s vlastnými akciami na regulovanom trhu burzy cenných papierov.

V priebehu roku 2009 posudzovala Národná banka Slovenska 6 návrhov ponúk na prevzatie a v súvislosti s nimi vydala v konaniach 8 rozhodnutí, pričom dve boli procesné o oprave alebo doplnení návrhu ponuky na prevzatie. Návrhov povinných ponúk na prevzatie bolo schválených 5 a jeden bol zamietnutý. Za účelom uplatnenia práva výkupu podľa § 118i zákona č. 566/2001 Z. z., ktorého uplatnenie podlieha udeleniu súhlasu NBS, Národná banka Slovenska neschvaľovala žiadnu ponuku na prevzatie vyhlásenú navrhovateľom dobrovoľne a následne neudelila žiaden súhlas na uplatnenie práva výkupu podľa § 118i zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách.

V roku 2009 Národná banka Slovenska dostala od 3 spoločností oznámenie o rozhodnutí ich valného zhromaždenia o tom, že prijalo rozhodnutie, že s akciami spoločnosti sa prestane obchodovať na BCPB, a.s. Národná banka Slovenska tieto oznámenia preverovala z hľadiska vzniku povinnosti uskutočniť povinnú ponuku na prevzatie. Uvedené spoločnosti povinnú ponuku na prevzatie neboli povinné vyhlásiť, keďže valného zhromaždenia sa zúčastnili všetci akcionári jednotlivých emitentov a za predmetné rozhodnutie hlasovalo 100 % všetkých akcionárov s hlasovacím právom spojeným s akciami.

Sprostredkovatelia investičných služieb

V roku 2009 bolo vydaných 15 rozhodnutí o udelení povolenia na výkon činnosti sprostredkovateľa investičných služieb pre fyzické osoby a 15 rozhodnutí pre právnické osoby. Všetky uvedené rozhodnutia nadobudli v uvedenom roku právoplatnosť. NBS udelila v uvedenom roku 43 predchádzajúcich súhlasov na vrátenie povolenia na výkon činnosti sprostredkovateľa investičných služieb. Následne bolo 40 povolení vrátených fyzickými osobami a 3 právnickými osobami. Vo všetkých prípadoch subjekty zdôvodňovali vrátenie povolenia nevykonávaním činnosti sprostredkovateľa investičných služieb, resp. jej ukončením. Tri povolenia, udelené pre fyzickú osobu, zanikli podľa § 61 ods. 13 v spojení s § 60 ods. 1 zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách iným spôsobom ako vrátením.

Názov rozhodnutia / oznámenia	Počet
udelenie povolenia na výkon činnosti sprostredkovateľa investičných služieb pre fyzické osoby	15

udelenie povolenia na výkon činnosti sprostredkovateľa investičných služieb pre právnické osoby	15
udelenie predchádzajúceho súhlasu na vrátenie povolenia na výkon činnosti sprostredkovateľa investičných služieb pre fyzické osoby	40
udelenie predchádzajúceho súhlasu na vrátenie povolenia na výkon činnosti sprostredkovateľa investičných služieb pre právnické osoby	3
celkom rozhodnutí	73

4.1.3 Poistný sektor

V roku 2009 bolo za sektor poisťovní spolu vydaných 155 rôznych rozhodnutí a prijatých 699 oznámení, ktoré sú špecifikované v nižšie uvedených tabuľkách:

Názov rozhodnutia	Počet
udelenie predchádzajúceho súhlasu na voľbu osoby navrhovanej na člena predstavenstva poisťovne, prokuristu poisťovne	23
udelenie predchádzajúceho súhlasu na výkon sprostredkovateľskej činnosti pre finančné inštitúcie	2
udelenie predchádzajúceho súhlasu na nadobudnutie podielu na základnom imaní a na hlasovacích právach	4
udelenie predchádzajúceho súhlasu na zlúčenie poisťovne	1
udelenie predchádzajúceho súhlasu na predaj podniku poisťovne	2
rozšírenie povolenia na vykonávanie poisťovacej činnosti	3
udelenie povolenia na sprostredkovanie poistenia ako poisťovací agent - fyzická osoba	12
udelenie povolenia na sprostredkovanie poistenia ako poisťovací agent - právnická osoba	95
udelenie povolenia na sprostredkovanie poistenia ako poisťovací maklér - právnická osoba	2
udelenie povolenia na sprostredkovanie zaistenia	2
zápis do zoznamu zodpovedných aktuárov	4
zastavenie konania	5
celkom rozhodnutí	155

Názov oznámenia	Počet
notifikácie poisťovní so sídlom v inom členskom štáte EÚ o zámere poskytovať poisťovacie služby prostredníctvom pobočky na území SR	1
notifikácie poisťovní so sídlom v inom členskom štáte EÚ o zámere poskytovať poisťovacie služby bez zriadenia pobočky na území SR	27
oznámenie o zámere sprostredkovateľa poistenia so sídlom v SR poskytovať sprostredkovateľské služby v inom členskom štáte EÚ	40
oznámenie o zámere sprostredkovateľa poistenia so sídlom v inom členskom štáte EÚ poskytovať sprostredkovateľské služby v SR prostredníctvom pobočky	9
oznámenie o zámere sprostredkovateľa poistenia so sídlom v inom členskom štáte EÚ poskytovať cezhraničné sprostredkovateľské služby v SR	622
celkom oznámení	699

Medzi rozhodnutia Národnej banky Slovenska, týkajúce sa sektora poisťovní, patrili v roku 2009 nasledovné rozhodnutia:

- udelenie predchádzajúceho súhlasu na zlúčenie spoločnosti KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group a spoločnosti KONTINUITA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group. Spoločnosť KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group sa zlúčením stala právnym nástupcom spoločnosti KONTINUITA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group.

- na základe žiadosti spoločnosti VICTORIA -VOLKSBANKEN Poist'ovňa, a.s. bolo menené povolenie na vykonávanie poisťovacej činnosti tak, že bolo rozšírené o poisťné odvetvie neživotného poistenia B. 16 h) Poistenie rôznych finančných strát vyplývajúcich zo straty pravidelného zdroja príjmov a menené podľa klasifikácie poisťných odvetví podľa poisťných druhov uvedenej v Prílohe č. 1 k zákonu o poisťovníctve,
- udelenie predchádzajúceho súhlasu spoločnosti KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group na vykonávanie sprostredkovateľských činností pre finančnú inštitúciu Slovenská sporiteľňa, a.s. v skratke SLSP, a.s.,
- na základe žiadosti spoločnosti Union poisťovňa, a. s. bolo menené povolenie na vykonávanie poisťovacej činnosti tak, že bolo rozšírené o poisťné odvetvie neživotného poistenia B. 10 a) Poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a menené podľa klasifikácie poisťných odvetví podľa poisťných druhov uvedenej v Prílohe č. 1 k zákonu o poisťovníctve,
- na základe žiadosti spoločnosti KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group bolo menené povolenie na vykonávanie poisťovacej činnosti tak, že bolo rozšírené o poisťné odvetvie neživotného poistenia B. 2 Poistenie choroby a menené podľa klasifikácie poisťných odvetví podľa poisťných druhov uvedenej v Prílohe č. 1 k zákonu o poisťovníctve,
- udelenie predchádzajúceho súhlasu na predaj časti podniku spoločnosti Wüstenrot poisťovňa, a.s., a to Wüstenrot pojišťovna, pobočka pro Českou republiku, spoločnosti Wüstenrot pojišťovna a.s., Česká republika.
- udelenie predchádzajúceho súhlasu na predaj podniku spoločnosti Q B E poisťovňa, a.s., vrátane jej pobočky v Českej republike, spoločnosti QBE Insurance (Europe) Limited, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska,
- udelenie predchádzajúceho súhlasu spoločnosti ERGO Austria International AG, na nadobudnutie podielu na základnom imaní spoločnosti VICTORIA -VOLKSBANKEN Poist'ovňa, a.s. tak, že sa prvýkrát dostane nad limit 50 % podielu na základnom imaní poisťovne,
- udelenie predchádzajúceho súhlasu spoločnosti AIG Credit Facility Trust, USA na nadobudnutie kvalifikovanej účasti na spoločnosti AMSLICO AIG Life poisťovňa a.s.,
- udelenie predchádzajúceho súhlasu spoločnosti ALICO Holdings LLC, USA na nadobudnutie kvalifikovanej účasti na spoločnosti AMSLICO AIG Life poisťovňa a.s.,
- udelenie predchádzajúceho súhlasu spoločnosti Allianz Holding eins GmbH, Rakúska republika na nadobudnutie kvalifikovanej účasti na spoločnosti Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s.

4.1.4 Dôchodkové sporenie

Starobné dôchodkové sporenie

Počas roka 2009 bolo v rámci licenčnej činnosti NBS vydaných podľa zákona č. 43/2004 Z. z. 77 predchádzajúcich súhlasov v nasledujúcom členení:

Názov rozhodnutia	Počet
udelenie predchádzajúceho súhlasu na voľbu osoby navrhovanej na člena predstavenstva, dozornej rady, vedúceho zamestnanca zodpovedného za výkon odborných činností a vedúceho zamestnanca zodpovedného za útvár vnútornej kontroly	21
udelenie predchádzajúceho súhlasu na zmenu stanov	5
udelenie predchádzajúceho súhlasu na zmenu štatútu dôchodkového fondu	48
zastavenie konania	3
celkom rozhodnutí	77

Rozhodnutia vydané v sektore starobného dôchodkového sporenia počas roka 2009 ovplyvnil najmä zákon č. 137/2009 Z. z., ktorý zaviedol porovnávanie výkonnosti konzervatívneho dôchodkového fondu s referenčnou hodnotou konzervatívneho dôchodkového fondu, porovnávanie zloženia majetku vo vyváženom dôchodkovom fonde so zložením referenčnej hodnoty vyváženého dôchodkového fondu a porovnávanie zloženia majetku v rastovom dôchodkovom fonde so zložením referenčnej hodnoty rastového dôchodkového fondu. Z tohto dôvodu v priebehu roka 2009 prevládali v rámci vydaných rozhodnutí udelenia predchádzajúcich súhlasov na zmenu štatútov dôchodkového fondu.

Doplňkové dôchodkové sporenie

Počas roka 2009 vydala NBS celkom 47 predchádzajúcich súhlasov podľa zákona č. 650/2004 Z. z., a to v nasledovnej štruktúre:

Názov rozhodnutia	Počet
udelenie predchádzajúceho súhlasu na nadobudnutie podielu na základnom imaní a hlasovacích právach	1
udelenie predchádzajúceho súhlasu na zníženie základného imania doplnkovej dôchodkovej spoločnosti	1
udelenie predchádzajúceho súhlasu na zverenie výkonu činností podľa § 37 inej fyzickej alebo právnickej osobe	2
udelenie predchádzajúceho súhlasu na vytvorenie nového doplnkového dôchodkového fondu	1
udelenie predchádzajúceho súhlasu na voľbu osoby navrhovanej na člena predstavenstva, dozornej rady a vedúceho zamestnanca riadiaceho útvár vnútornej kontroly	11
udelenie predchádzajúceho súhlasu na zmenu stanov	4
udelenie predchádzajúceho súhlasu na zmenu štatútu doplnkového dôchodkového fondu	23
udelenie predchádzajúceho súhlasu na zmenu dávkového plánu	4
celkom rozhodnutí	47

Medzi rozhodnutia Národnej banky Slovenska, týkajúce sa sektora doplnkového dôchodkového sporenia, patrili v roku 2009 nasledovné rozhodnutia:

- udelenie predchádzajúceho súhlasu spoločnosti AXA, d.d.s., a.s., na zmenu dávkového plánu
- udelenie predchádzajúceho súhlasu Doplnkovej dôchodkovej spoločnosti Tatra banky, a.s. na vytvorenie nového doplnkového dôchodkového fondu spoločnosti s názvom Doplnková dôchodková spoločnosť Tatra banky, a.s., Konzervatívny príspevkový d. d. f.
- udelenie predchádzajúceho súhlasu spoločnosti ING Continental Europe Holdings B.V., so sídlom štatutárneho orgánu 's – Gravenhage, Holandsko na prekročenie

podielu na základnom imaní doplnkovej dôchodkovej spoločnosti ING Tatry – Sympatia, d.d.s., a.s. vo výške 66% v jednej operácii priamo.

Zároveň v roku 2009 udelila Národná banka Slovenska v rámci svojej licenčnej činnosti 4 právnickým osobám povolenie na sprostredkovanie doplnkového dôchodkového sporenia.

4.1.5 Devízová činnosť

Národná banka Slovenska, útvar dohľadu na finančným trhom ako útvar príslušný na konanie v prvom stupni podľa ustanovenia § 29 ods. 1 zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s ustanovením § 40 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 202/1995 Z. z. Devízový zákon a zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, vydávala do 1. decembra 2009 devízové licencie na vykonávanie obchodov s devízovými hodnotami v rozsahu:

- a) zmenárenskej činnosti,
- b) bezhotovostných obchodov s peňažnými prostriedkami v cudzej mene a
- c) poskytovanie devízových peňažných služieb.

Zmenárenská činnosť

Devízové licencie na zmenárenskú činnosť sa môžu podľa platnej legislatívy udeľovať v rozsahu nákupu peňažných prostriedkov v cudzej mene za eurá v hotovosti alebo v rozsahu predaja peňažných prostriedkov v cudzej mene za eurá v hotovosti, pričom podmienkou na vydanie devízovej licencie na predaj peňažných prostriedkov (okrem iného) je vykonávanie nákupu cudzej meny najmenej 12 mesiacov v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a podmienkami devízovej licencie na nákup cudzej meny za eurá v hotovosti.

V roku 2009 Národná banka Slovenska na základe právneho a vecného posúdenia žiadostí a priložených dokladov udelila 24 devízových licencií na zmenárenskú činnosť, ktoré sú špecifikované v uvedenej tabuľke:

Názov rozhodnutia	Počet
devízové licencie na nákup peňažných prostriedkov v cudzej mene za slovenskú menu v hotovosti - právnické osoby	11
devízové licencie na nákup peňažných prostriedkov v cudzej mene za slovenskú menu v hotovosti - fyzické osoby	5
devízové licencie na predaj peňažných prostriedkov v cudzej mene za slovenskú menu v hotovosti - právnické osoby	4
devízové licencie na predaj peňažných prostriedkov v cudzej mene za slovenskú menu v hotovosti - fyzické osoby	4
celkom rozhodnutí	24

Bezhotovostné obchody s peňažnými prostriedkami

Bezhotovostnými obchodmi s peňažnými prostriedkami sa rozumie vykonávanie obchodov s devízovými hodnotami, ktorých predmetom je nákup alebo predaj peňažných prostriedkov v jednej mene za peňažné prostriedky v inej mene vykonávaný na vlastný účet alebo cudzí účet bezhotovostným prevodom, prípadne sprostredkovanie alebo iné obstaranie takéhoto nákupu alebo predaja vrátane prijímania a odovzdávania pokynov na jeho vykonávanie alebo zabezpečenie.

V roku 2009 nebola udelená žiadna devízová licencia na bezhotovostné obchody s peňažnými prostriedkami, ktorá oprávňuje držiteľa tejto licencie vykonávať bezhotovostné obchody s cudzou menou, ktorých predmetom je nákup alebo predaj cudzej meny, vykonaný na vlastný alebo cudzí účet bezhotovostným prevodom.

Devízové peňažné služby

Devízovými peňažnými službami sa rozumie poskytovanie služieb tretím osobám v rámci podnikania, ktorých predmetom je vykonávanie alebo sprostredkovanie cezhraničných prevodov peňažných prostriedkov v hotovosti v mene euro alebo v cudzej mene, prípadne prevádzkovanie obchodných zastúpení na vykonávanie alebo sprostredkovanie cezhraničných prevodov.

V roku 2009 Národná banka Slovenska neudelila žiadnu licenciu na devízové peňažné služby, ktorá oprávňuje žiadateľa tejto licencie sprostredkovať pre klientov cezhraničné prevody peňažných prostriedkov v hotovosti z tuzemska do zahraničia a prevody peňažných prostriedkov v hotovosti zo zahraničia do tuzemska.

Dňa 1. decembra 2009 vstúpil do platnosti zákon č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, na základe ktorého je možné vykonávať bezhotovostné obchody s peňažnými prostriedkami v cudzej mene a poskytovať devízové peňažné služby, ktoré doteraz upravoval Devízový zákon.

4.1.6 Platobné služby

NBS je orgánom dohľadu nad poskytovateľmi platobných služieb podľa zákona č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "zákon o platobných službách"). Zákonom o platobných službách bol zrušený zákon č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o platobnom styku“).

V roku 2009 NBS udelila:

- spoločnosti Orange Slovensko, a.s., povolenie podľa ustanovenia § 21 d zákona o platobnom styku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov; na základe uvedeného povolenia je spoločnosť oprávnená vydávať platobné prostriedky elektronických peňazí,
- spoločnosti Trust Pay, a.s., povolenie podľa § 64 ods. 1 zákona o platobných službách; na základe uvedeného povolenia je spoločnosť oprávnená poskytovať platobné služby podľa ustanovenia § 2 ods. 1 písm. c) a písm. g) zákona o platobných službách. Táto platobná inštitúcia zároveň poskytuje platobné služby na území všetkých členských štátov Európskej únie, a to na cezhraničnej báze.
- spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, s.r.o. povolenie podľa § 81 písm. b) zákona o platobných službách; na základe uvedeného povolenia je spoločnosť oprávnená vydávať a spravovať elektronické peniaze v obmedzenom rozsahu podľa § 87 zákona o platobných službách.

Národná banka Slovenska ku koncu roka 2009 zaevidovala 19 zahraničných platobných inštitúcií (so sídlom v členskom štáte Európskej únie), ktoré poskytujú platobné služby na území Slovenskej republiky na cezhraničnej báze.

4.2 Konania o uložení sankcií a opatrení na nápravu

Podľa zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom Národná banka Slovenska vedie konania vo veciach, v ktorých sa rozhoduje o právach alebo povinnostiach dohliadaných subjektov alebo iných osôb. Na konanie a rozhodovanie Národnej banky Slovenska v prvom stupni je príslušný Útvar dohľadu nad finančným trhom, konkrétne Oddelenie konaní pred Národnou bankou Slovenska.

V roku 2009 bolo na prvom stupni vedených 45 konaní, z toho začatých konaní v roku 2009 bolo 33. V tomto roku bolo na prvom stupni vydaných 28 rozhodnutí o uložení sankcie, opatrení na nápravu alebo zastavení konania, z toho bolo ukončených na prvom stupni celkom 14 konaní (konania ukončené právoplatným rozhodnutím Útvaru dohľadu nad finančným trhom v roku 2009) a na druhom stupni bolo ukončených 7 konaní o rozklade (konania ukončené právoplatným rozhodnutím Bankovej rady NBS v roku 2009) a 1 konanie o rozklade bolo prerušené.

4.2.1 Konania začaté v roku 2009

Členenie podľa jednotlivých sektorov je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

	Počet konaní
Bankový sektor a obchodníci s cennými papiermi	4
Kapitálový trh	7
Poistný sektor	15
Dôchodkové sporenie	1
Devízový sektor	6
Celkom	33

4.2.2 Rozhodnutia vydané v roku 2009

4.2.2.1 Bankový sektor a obchodníci s cennými papiermi

V roku 2009 boli za bankový sektor vydané 2 rozhodnutia. Išlo o rozhodnutie o zastavení konania a rozhodnutie o uložení sankcie.

4.2.2.2 Kapitálový trh

V roku 2009 boli v oblasti kapitálového trhu vydané 4 rozhodnutia, išlo o rozhodnutia o uložení sankcie a opatrení na odstránenie a nápravu zistených nedostatkov.

4.2.2.3 Poistný sektor

V roku 2009 bolo za poistný sektor vydaných 18 rozhodnutí, z toho 6 právoplatných rozhodnutí o uložení sankcie a 1 rozhodnutie o zastavení konania.

4.2.2.4 Dôchodkové sporenie

V oblasti dôchodkového sporenia neboli v priebehu roka 2009 vydané žiadne rozhodnutia o uložení sankcií alebo nápravných opatrení.

4.2.2.5 Devízová činnosť

V roku 2009 Národná banka Slovenska vydala spolu 3 právoplatné rozhodnutia o uložení sankcie.

4.2.3 Druhostupňové rozhodnutia Bankovej rady NBS v roku 2009

V roku 2009 bolo odstúpených Bankovej rade NBS na rozhodnutie 13 rozkladov podaných voči prvostupňovým rozhodnutiam NBS. V tomto roku Banková rada NBS rozhodla o 8 podaných rozkladoch voči prvostupňovým rozhodnutiam. Vo všetkých prípadoch išlo o činnosť subjektov pôsobiacich v poisťnom sektore.

4.2.4 Ďalšie činnosti

Oddelenie konaní pred NBS okrem vedenia 45 konaní zabezpečovalo prípravu a vydanie vykonávacích predpisov. V roku 2009 oddelenie konaní pred NBS spolupracovalo na príprave 27 vykonávacích predpisov, z toho 21 vykonávacích predpisov bolo uverejnených v Zbierke zákonov SR alebo vo Vestníku NBS a 8 vykonávacích predpisov prešlo v rámci legislatívneho procesu do roku 2010.

4.3 Ochrana klienta

V roku 2009 bolo na oddelenie ochrany klienta doručených spolu 933 podaní, ktorých obsahom je nespokojnosť fyzických aj právnických osôb s postupom poskytovateľov finančných služieb. To predstavuje v porovnaní s rokom 2008 nárast podaní o viac ako 7 %. Z tohto počtu sa podarilo dokončiť a uzavrieť 872 spisov, čo predstavuje 93,46 % vybavenosti podaní.

Z celkového počtu 933 podaní sa 278 týkalo bankového sektora, 463 poisťovacieho sektora a 192 podaní sa týkalo iných oblastí finančného trhu (napr. obchodníci s cennými papiermi, DSS, DDS, CDCP, sprostredkovatelia, žiadosti o informácie a iné).

Do agendy oddelenia ochrany klienta patrí preverovanie a vybavovanie rôznych druhov podaní, podnetov a oznámení fyzických osôb a právnických osôb, ktoré sa týkajú dohliadaných subjektov finančného trhu a činnosti dohliadaných subjektov finančného trhu (vrátane podaní klientov dohliadaných subjektov finančného trhu), ale napríklad aj činnosti súvisiace s prípravou návrhov všeobecne záväzných predpisov na transpozíciu smerníc EÚ v oblasti ochrany klienta/spotrebiteľa so zameraním na ochranu klientov dohliadaných subjektov finančného trhu. Od konca roku 2009 pribudla aj zodpovednosť za vybavovanie podaní podľa zákona o platobných službách.

Oddelenie ochrany klienta, ako súčasť útvaru dohľadu nad finančným trhom (plniac úlohu ochrany klienta v zmysle zákona o NBS a zákona o dohľade) vybavuje podania klientov poisťovní a iných finančných inštitúcií, nad ktorými Národná banka Slovenska vykonáva dohľad v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a Organizačným poriadkom Národnej banky Slovenska.

Pri vybavovaní podaní klientov postupuje Národná banka Slovenska v súlade so zákonom č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom (§ 2 ods. 1), zákonom č. 483/2001 Z. z. o bankách (§ 6) a zákonom č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve (§ 48 ods. 1, ods. 2, ods. 9 a ods. 10).

Podľa § 2 ods. 7 zákona o dohľade osoby podliehajúce dohľadu podľa odseku 1 sú v lehote určenej Národnou bankou Slovenska povinné predkladať Národnej banke Slovenska ňou požadované údaje, doklady, informácie a iné podklady a vysvetlenia, ktoré Národná banka Slovenska potrebuje na vykonávanie svojich úloh.

Podľa § 37 ods. 1 zákona o poisťovníctve je poisťovňa okrem iného povinná vykonávať svoju činnosť

- s odbornou starostlivosťou v záujme svojich klientov
- poskytnúť klientovi jasne a zrozumiteľne dôležité informácie súvisiace s uzavretím poisťnej zmluvy a upozorniť ho na dôležité skutočnosti a riziká súvisiace s uzavretím poisťnej zmluvy
- nepoužívať nepravdivé alebo zavádzajúce informácie pri propagácii svojej činnosti, nezamlčovať dôležité skutočnosti a neponúkať výhody, ktorých spoľahlivosť nemôžu zaručiť.

Podľa § 37 ods. 2 zákona o poisťovníctve je poisťovňa povinná na žiadosť klienta alebo Národnej banky Slovenska hodnoverne preukázať vynaloženie odbornej starostlivosti.

Podľa § 27 zákona o bankách sú banky a pobočky zahraničnej banky povinné okrem iného pri výkone svojej činnosti postupovať obozretne, najmä sú povinné vykonávať obchody

- spôsobom, ktorý nepoškodzuje záujmy ich vkladateľov z hľadiska návratnosti ich vkladov,
- za výhodných ekonomických a právnych podmienok pre banku alebo pobočku zahraničnej banky a pre ich klientov pri nimi vykonávaných obchodoch na účet klienta a pri vynaložení odbornej starostlivosti;

Vynaložením odbornej starostlivosti sa podľa uvedeného rozumie, okrem iného, ak dohliadaný subjekt dokumentuje spôsob vykonávania svojej činnosti v prospech klientov.

V zmysle uvedených ustanovení zákona o dohľade, zákona o bankách a zákona o poisťovníctve požaduje oddelenie ochrany klienta pri vybavovaní podaní klientov vyjadrenia, stanoviská a iné informácie a tiež preukázanie skutočnosti, že dotknutý subjekt vykonáva svoju činnosť s odbornou starostlivosťou v záujme svojich klientov.

Oddelenie ochrany klienta v mnohých prípadoch pomôže nespokojným klientom poisťovní, bánk a iných dohliadaných subjektov finančného trhu dohodnúť nápravu napadnutého rozhodnutia alebo úkonu finančnej inštitúcie (napr. dohodnúť zmenu rozhodnutia poisťovne o neposkytnutí plnenia z poisťnej udalosti) bez toho, že by sa museli domáhať svojho nároku cestou súdu. Štandardne pôsobiace subjekty finančného trhu spolupracujú s Národnou bankou Slovenska, poskytujú jej informácie k podaniam klientov, rešpektujú názor prezentovaný Národnou bankou Slovenska a sú ochotné ku kompromisom, v niektorých prípadoch k prehodnoteniu svojich rozhodnutí.

Oddelenie ochrany klienta spolupracuje pri vybavovaní podaní klientov s dohliadacím odborom a odborom regulácie a metodiky riadenia rizík NBS, od ktorých si v prípade nejasností vyžadava stanovisko, a späťne tiež uvedeným odborom poskytuje informácie získané z podaní klientov.

Podania klientov bánk, poisťovní a iných dohliadaných subjektov vo všeobecnosti sú zdrojom informácií o spôsobe vykonávania činnosti týchto subjektov, ktorý využíva dohliadací odbor pri výkone dohľadu na mieste v konkrétnych spoločnostiach.

5. Výkon dohľadu

Národná banka Slovenska pri výkone dohľadu nad dohliadanými subjektmi zisťuje dôležité skutočnosti o dohliadaných subjektoch a ich činnosti, najmä nedostatky v činnosti dohliadaných subjektov, príčiny zistených nedostatkov, dôsledky zistených nedostatkov a osoby zodpovedné za zistené nedostatky.

Dohľad nad dohliadanými subjektmi sa vykonáva ako dohľad na individuálnom základe nad jednotlivými dohliadanými subjektmi, ako dohľad na konsolidovanom základe nad skupinami osôb a účelových združení majetku, ktorých súčasťou sú aj dohliadané subjekty, a ako doplňujúci dohľad nad finančnými konglomerátmi.

Dohľadom na mieste sa rozumie získavanie informácií spravidla priamo u dohliadaného subjektu alebo od jeho zamestnancov a vyhodnocovanie takto získaných informácií. Dohľadom na diaľku sa rozumie získavanie a vyhodnocovanie informácií o dohliadanom subjekte inak ako dohľadom na mieste, napríklad získavaním a vyhodnocovaním informácií predložených Národnej banke Slovenska na základe jej písomnej žiadosti a informácií uvedených v hláseniach, výkazoch a iných podkladoch predkladaných Národnej banke Slovenska.

V dohliadaných subjektoch sú vykonávané 3 základné typy dohľadov:

- komplexný dohľad - zahŕňa hodnotenie všetkých hlavných činností dohliadanej inštitúcie a po jeho vykonaní je možné vyhodnotiť celkový rizikový profil dohliadanej inštitúcie
- tematický dohľad - je zameraný na vybrané činnosti dohliadanej inštitúcie, alebo hodnotenie vybraného rizika; tematický dohľad sa môže vykonať aj pri schvaľovaní interných modelov bánk pre výpočet požiadaviek na vlastné zdroje
- dosledovací dohľad - je zameraný na vyhodnotenie plnenia opatrení prijatých dohliadanou inštitúciou na základe komplexného alebo tematického dohľadu; dosledovací dohľad môže byť vykonaný súčasne s tematickým alebo komplexným dohľadom.

V roku 2009 bolo v dohliadaných subjektoch finančného trhu uskutočnených spolu 65 dohľadov na mieste v nasledujúcom členení:

Dohľad na mieste	Komplexný	Tematický	Dosledovací	Celkom
Banky	0	11	2	13
Obchodníci s cennými papiermi, ktorí nie sú bankami	6	0	0	6
Správčovské spoločnosti	2	0	2	4
Dôchodkové správčovské spoločnosti a doplnkové dôchodkové spoločnosti	5	1	1	7
Poisťovne	5	1	3	8*
Sprostredkovatelia poistenia, zaistenia a sprostredkovatelia investičných služieb	18	1	0	19
Subjekty, nad ktorými sa vykonáva devízový dohľad	8	0	0	8
Celkom dohľadov	44	14	8	65*

* Jeden dohľad na mieste bol súčasne komplexným aj dosledovacím

5.1 Bankový sektor a obchodníci s cennými papiermi

Dohľad na mieste

Vykonanie dohľadu na mieste v bankách vychádza z ročného plánu dohľadu, v ktorom je určený časový plán a hlavné zameranie dohľadu v jednotlivých bankách. Zamerania dohľadu na mieste v jednotlivých bankách v r. 2009 a jeho zistenia boli nasledovné:

- **UniCredit Bank Slovakia, a.s.** – tematický dohľad v banke bol zameraný na hodnotenie pokročilého prístupu merania na účely požiadavky na vlastné zdroje krytia operačného rizika (AMA), na základe žiadosti UniCredit Group. Povolenie pre používanie AMA prístupu bolo banke vydané po spoločnom rozhodnutí regulátorov skupiny UniCredit Group dňa 26.8.2009.
- **Slovenská sporiteľňa, a.s.** – tematický dohľad v banke bol zameraný na hodnotenie systému riadenia trhového rizika, hodnotenie systému riadenia rizika likvidity, účtovníctvo a výkazníctvo a vyhodnotenie stavu plnenia opatrení na odstránenie a nápravu zistených nedostatkov z dohľadu na mieste v roku 2007.
- **ČSOB stavebná sporiteľňa, a.s.** – tematický dohľad v banke bol zameraný na zhodnotenie systému riadenia kreditného rizika vrátane preverenia vybranej vzorky úverov.
- **UniCredit Bank Slovakia, a.s.** – predmetom dosledovacieho dohľadu bolo najmä dosledovanie stavu plnenia opatrení na odstránenie a zamedzenie opakovaného výskytu nedostatkov zistených dohľadom v roku 2008 v týchto oblastiach - systém riadenia trhového rizika, systém riadenia rizika likvidity a prevencia legalizácie príjmov z trestnej činnosti.
- **Československá obchodná banka, a.s.** – tematický dohľad bol zameraný na hodnotenie systému riadenia operačného rizika, hodnotenie vnútorného kontrolného systému banky a hodnotenie systému zostavovania vybraných výkazov a hlásení pre NBS.
- **OTP Banka Slovensko, a.s.** – tematický dohľad bol zameraný na zhodnotenie systému riadenia kreditného rizika vrátane preverenia vybranej vzorky úverov.
- **Tatra banka, a.s.** - v mesiacoch júl – august 2009 NBS vykonala preverenie plnenia podmienok, ktoré boli banke stanovené rozhodnutím o udelení predchádzajúceho súhlasu na používanie prístupu interných ratingov v skupine non-retail. Hodnotenie jednotlivých podmienok sa vykonávalo na základe bankou predložených podkladov, dát a informácií o stave plnenia požiadaviek. Väčšina opatrení, ktoré banka prijala a zaviedla do svojich procesov, bola dohľadom posúdená ako vyhovujúca a odstraňujúca identifikované nedostatky.
- **Tatra banka, a.s.** - dňa 30.6.2009 RZB Group podala v súlade s implementačným plánom skupinovú žiadosť na používanie IRB prístupu pre kreditné riziko pre retailové expozície, a týmto dňom bolo zároveň v predmetnej veci otvorené konanie pred NBS. V rámci konania sa uskutočnilo overovanie a miestna obhliadka v rozsahu nevyhnutnom na vydanie predchádzajúceho súhlasu na používanie IRB prístupu pre kreditné riziko pre retailové expozície. Predmetom overovania boli oblasti významné z hľadiska používania modelu na lokálnej úrovni a jeho aplikácia na lokálne podmienky: organizácia a procesy, zobrazenie expozície, ratingový systém, PD, LGD,

CCF, zabezpečenie, stresové testovanie, default, IT, výpočet kapitálovej požiadavky. Výsledkom je Správa NBS k overovaniu používania IRB prístupu pre kreditné riziko pre retailové expozície spolu s 35 podmienkami vypracovaná ako podklad pre schválenie modelu.

- **VÚB banka, a.s.** – dňa 27. júla 2009 Intesa Sanpaolo Group (ISP Group) podala skupinovú žiadosť o predchádzajúci súhlas na používanie pokročilého prístupu merania operačného rizika na skupinovom základe pre skupinu VUB, a.s., týmto dňom bolo zároveň v predmetnej veci otvorené konanie pred NBS. Predmetom overovania boli oblasti významné z hľadiska používania modelu na lokálnej úrovni a jeho aplikácia na lokálne podmienky. Udelenie predchádzajúceho súhlasu pre používanie modelu na výpočet požiadavky na vlastné zdroje pri pokročilom prístupe merania operačného rizika je podmienené splnením podmienok stanovených NBS. Banka je povinná splniť všetky stanovené podmienky v termíne do 31.12.2010, pričom pokročilý prístup merania operačného rizika začne banka používať počnúc 1. januárom 2010.
- **Volksbank Slovensko, a.s.** – tematický dohľad vykonaný v období od 6. apríla do 30. apríla 2009, predmetom vykonaného dohľadu na mieste bolo preverenie systému riadenia rizika likvidity, preverenie systému riadenia operačného rizika, preverenie systému ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrany pred financovaním terorizmu, preverenie informačného systému banky, preverenie vybraných výkazov a hlásení obozretného podnikania.
- **Volksbank Slovensko, a.s.** – tematický dohľad vykonaný v období od 8. septembra do 30. septembra 2009, predmetom vykonaného dohľadu na mieste bolo preverenie systému hodnotenia primeranosti vnútorného kapitálu. Dohľad bol súčasťou dohľadu na mieste v rámci celej skupiny VB Group.
- **Dexia banka Slovensko, a.s.** – tematický dohľad vykonaný v období od 3. marca do 31. mája 2009, predmetom vykonaného dohľadu na mieste bolo preverenie systému riadenia kreditného rizika, preverenie systému riadenia likvidity a preverenie vybraných štatistických výkazov a hlásení obozretného podnikania.
- **Poštová banka** – mimoriadny tematický dohľad, v rámci ktorého bola vykonaná kontrola a preverenie poskytnutých úverov na vybranej vzorke 30 úverov. V rámci vyžadanej kompletnej úverovej dokumentácie k jednotlivým úverom boli preverené postupy banky pri poskytovaní úverových obchodov.
- Na základe predložených podkladov a dostupných informácií boli dohľadom na diaľku preverené vybrané peňažné produkty **Poštovej banky, a.s.** Dohľad sa zamerával na dodržiavanie opatrenia NBS č. 12/2004 o rizikách a systéme riadenia rizík bankou pri nasledovných produktoch: dostupná pôžička, pôžička na bývanie, šikovná rezerva.

Dohľady na mieste u obchodníkov s cennými papiermi

- **Fio o.c.p., a.s.** – komplexný dohľad zameraný na hodnotenie činnosti spoločnosti ako obchodníka s cennými papiermi, dodržiavanie zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov, upravujúcich činnosť obchodníka s cennými papiermi.
- **Across Wealth Management, o.c.p, a.s.** – v spoločnosti bol v súlade s plánom dohľadu vykonaný komplexný dohľad zameraný na dodržiavanie ustanovení zákona

o cenných papieroch a investičných službách pri poskytovaní investičných služieb, dodržiavanie osobitných zákonov a všeobecne záväzných právnych predpisov, dodržiavanie podmienok ustanovených povolením na poskytovanie investičných služieb, dodržiavanie vnútorných aktov riadenia, preverenie vecnej správnosti vybraných štatistických výkazov a hlásení, preverenie funkčnosti vnútorného kontrolného systému spoločnosti a ochranu pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti.

- **Slávia Capital, o.c.p, a.s.** - v spoločnosti bol v súlade s plánom dohľadu vykonaný komplexný dohľad zameraný na nasledovné oblasti: činnosť obchodníka s cennými papiermi, dodržiavanie podmienok ustanovených povolením na poskytovanie investičných služieb, dodržiavanie ustanovení zákona o cenných papieroch a investičných službách, dodržiavanie osobitných zákonov a všeobecne záväzných právnych predpisov.
- **Capital Markets, o.c.p., a.s.** – v spoločnosti bol vykonaný dohľad zameraný na nasledovné oblasti: činnosť spoločnosti ako obchodníka s cennými papiermi v zmysle zákona o cenných papieroch a investičných službách, predmet činnosti, organizácia a riadenie spoločnosti, obchodný systém, dodržiavanie podmienok ustanovených povolením na poskytovanie investičných služieb, odborná starostlivosť pri poskytovaní investičných služieb, vedenie obchodnej dokumentácie, obchodný systém, reporting a vecná správnosť predkladaných výkazov a hlásení v nadväznosti na vedenie účtovníctva, vnútorný kontrolný systém spoločnosti, interné predpisy upravujúce činnosť spoločnosti, obchodný systém, bezpečnosť informačného systému, ochrana dát a zálohovanie dát, ochrana pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti.
- **Palčo Brokers, o.c.p. a.s.** - v spoločnosti bol v súlade s plánom dohľadu vykonaný komplexný dohľad. Predmetom vykonaného dohľadu na mieste bolo dodržiavanie ustanovení zákona o cenných papieroch a investičných službách, dodržiavanie osobitných zákonov a všeobecne záväzných právnych predpisov, dodržiavanie podmienok ustanovených povolením na poskytovanie investičných služieb, dodržiavanie vnútorných aktov riadenia, plnenie oznamovacích povinností obchodníka s cennými papiermi a preverenie vecnej správnosti vybraných výkazov a hlásení, preverenie funkčnosti vnútorného kontrolného systému spoločnosti a ochrana pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti.
- **Fimex Capital o.c.p., a.s.** - v spoločnosti bol v súlade s plánom dohľadu vykonaný komplexný dohľad zameraný na nasledovné oblasti: dodržiavanie ustanovení zákona o cenných papieroch a investičných službách pri poskytovaní investičných služieb, dodržiavanie osobitných zákonov a všeobecne záväzných právnych predpisov, dodržiavanie podmienok ustanovených povolením na poskytovanie investičných služieb, dodržiavanie vnútorných aktov riadenia, preverenie vecnej správnosti vybraných štatistických výkazov a hlásení, preverenie funkčnosti vnútorného kontrolného systému spoločnosti a ochrana pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti.

Dohľad na diaľku

Cieľom dohľadu na diaľku je monitorovať a vyhodnocovať finančnú situáciu a rizikový profil dohliadaného subjektu na základe pravidelne predkladaných informácií, informácií získaných pri dohľade na mieste a verejne dostupných informácií. V rámci výkonu dohľadu na diaľku boli štandardne spracovávané mesačné a štvrťročné hlásenia a výkazy 26

bankových subjektov (12 bánk, 3 stavebné sporiteľne, 10 pobočiek a 1 sporiteľné družstvo), z ktorých sa automatizovane pripravujú výstupy zo systému na zber a spracovávanie výkazov APS STATUS, a to: FINAN (súbor finančných ukazovateľov, z ktorého sú definované výstupy pre hodnotenie banky), KONCENTRÁCIA (odvetvová koncentrácia úverov a vkladov) a VKLADY A ÚVERY (členenie vkladov a úverov podľa druhu, splatnosti, ekonomických sektorov a geografickej príslušnosti). V priebehu roka 2009 boli vo FINAN urobené niektoré zmeny z dôvodu prechodu z meny SKK na menu EUR a taktiež boli doplnené nové ukazovatele (napr. ukazovateľ likvidných aktív a pod.).

Pri preverovaní správnosti hlásení obozretného podnikania neboli zaznamenané významné nedostatky. Chyby boli najčastejšie spôsobené zlyhaním ľudského faktora (napr. pri manuálnom zadávaní údajov) alebo informačných systémov, sporadicky nie je dodržaný termín doručenia výkazov.

Pri kontrole limitov obozretného podnikania boli v roku 2009 zistené nasledovné porušenia:

- 20 % limitu veľkej majetkovej angažovanosti voči osobám s osobitným vzťahom;
- 25 % limitu majetkovej angažovanosti voči ostatným osobám a skupine prepojených osôb;
- limitu ukazovateľa likvidných aktív (pomer likvidných aktív k volatílnym pasívam, stanovený limit je minimálne 1);
- limitu stálych a nelikvidných aktív k vlastným zdrojom banky (limit je menej ako 1).

Ako súčasť procesu hodnotenia miery rizika a systému riadenia rizika bánk dohľad na diaľku zodpovedá za kvantitatívnu časť ratingu stanovenú na základe dosiahnutých finančných ukazovateľov a názoru analytika.

Pre potreby dohliadacieho odboru a manažmentu sú na základe výkazov od bánk a implementovaných výstupov vypracovávané dohľadom na diaľku analýzy jednotlivých bánk. Štandardne sa tieto analýzy vypracúvajú štvrťročne, v prípade potreby boli vypracované aj na mesačnej báze. V správach je analyzovaný vývoj aktív a pasív, medzibankové obchody, portfólio úverov, portfólio finančných nástrojov, vklady klientov, devízové pozície. Osobitnú časť tvorí analýza výsledku hospodárenia, likvidity, analýza ukazovateľov obozretného podnikania a vplyv stresových scenárov. Spomínaný analytický podklad je využívaný v procese posúdenia systému primeranosti vnútorného kapitálu dohľadom, a to ako v prípade dialógu s bankou, tak aj pri následnej komunikácii s domovským dohľadom pri stretnutiach dohľadov v prípade bánk, ktoré sú dcérskymi spoločnosťami zahraničných bánk. Okrem uvedeného je na mesačnej báze vypracovávaný prehľad významných zmien finančných ukazovateľov jednotlivých bánk a dodržiavania pravidiel obozretného podnikania.

Dňom 15. novembra 2008 nadobudlo platnosť nové znenie opatrenia NBS č. 18/2008 o likvidite bánk. Cieľom nových ustanovení opatrenia bolo v bankách a v pobočkách zahraničných bánk zabezpečiť riadenie ich aktív a pasív tak, aby ich vzájomný pomer zodpovedal nepretržitej likvidite. V rámci opatrenia o likvidite bol ustanovený nový ukazovateľ likvidných aktív, ktorým sa rozumie pomer súčtu likvidných aktív k súčtu volatílnych pasív. Hodnota ukazovateľa likvidných aktív nesmie klesnúť pod hodnotu 1. Dohliadací odbor dňa 19. novembra 2008 zaslal bankám a pobočkám zahraničných bánk listy na predkladanie informácií o výške likvidných aktív a volatílnych pasív. Banky a vybrané pobočky zahraničných bánk počas celého roka 2009 predkladali do NBS tieto informácie na týždennú bázu, vždy v pondelok za uplynulý pracovný týždeň (s uvedením každého

pracovného dňa samostatne). V roku 2009 tri banky v bankovom sektore SR a štyri pobočky zahraničných bánk nedosahovali hodnotu predmetného ukazovateľa 1 na dennej báze.

Od mesiaca február 2009 skupina veľkých bánk predkladala na týždennej báze zoznam všetkých novo uzatvorených obchodov, z ktorých pre banku vyplýva pohľadávka alebo záväzok voči materskej spoločnosti banky, spoločnostiam patriacim do konsolidovaného celku materskej spoločnosti, ďalej voči dcérskym spoločnostiam banky a taktiež voči klientovi alebo inej banke (pričom transakcia bola realizovaná s materskou spoločnosťou, alebo spoločnosťami patriacimi do konsolidovaného celku materskej spoločnosti banky, alebo s dcérskymi spoločnosťami vykazujúcej banky).

V priebehu roka 2009 dohľad na diaľku poskytoval dohľad na mieste doplňujúce informácie pred začatím dohľadu na mieste v jednotlivých subjektoch a taktiež podnety na preverenie na základe získaných a spracovaných informácií o banke.

V procese prípravy dohľadu na mieste zamestnanci oddelenia kvantitatívnych analýz podporovali dohľad na mieste pri kontrole oceňovania portfólií dohliadaných subjektov. Pri kontrole oceňovania finančných nástrojov bol použitý systém Bloomberg ako primárny zdroj trhových cien cenných papierov. Systém Reuters predstavuje hlavný zdroj sadzieb výnosových kriviek, ktoré sú používané pri teoretickom oceňovaní finančných nástrojov.

V rámci validácie IRB modelov dohľad na diaľku spolupracoval na analýze úverového portfólia príslušných bánk a na výpočte rizikovo vážených aktív za účelom výpočtu kapitálovej požiadavky.

V súlade s požiadavkou zákona o bankách bolo vo všetkých bankách vykonané hodnotenie primeranosti vnútorného kapitálu a hodnotenie rizikového profilu bánk. Hodnotenie sa skladá z kvantitatívnej a kvalitatívnej časti. Kvantitatívne hodnotenie bolo vykonané na základe výsledkov roku 2008, kvalitatívne hodnotenie bolo vykonané na základe výsledkov dohľadu na mieste. Výsledky hodnotenia dohľadu boli v rámci dialógu porovnávané s výsledkami hodnotenia primeranosti vnútorného kapitálu jednotlivých bánk. O výsledkoch hodnotenia boli banky informované písomne, resp. osobným rokovaním. Bankám bola individuálne oznámená hodnota vlastných zdrojov, ktorú dohľad považuje za minimálnu na krytie kapitálovej požiadavky. V jednom prípade dohľad konštatoval nedostatočnosť vnútorného kapitálu a požadoval zvýšenie regulačného kapitálu.

Dohľad následne analyzoval výsledky hodnotenia primeranosti vnútorného kapitálu za bankový sektor ako celok a výsledky tejto analýzy boli v mesiaci november prezentované zástupcom bánk na spoločnom pracovnom stretnutí.

Hodnotenie primeranosti vnútorného kapitálu a hodnotenie rizikového profilu bánk bolo súčasťou hodnotenia skupín na konsolidovanom základe, ktoré sa uskutočnilo na úrovni domovských regulátorov.

5.2 Kapitálový trh

Dohľad na mieste

Vykonanie dohľadu na mieste v roku 2009 vychádzalo z ročného plánu dohľadu, ktorého zostavenie zohľadňovalo najmä výkon dohľadu v predchádzajúcich rokoch, t.j. bol zameraný na spoločnosti, v ktorých ešte nebol dohľad na mieste vykonaný, ako aj na významnosť spoločností v sektore.

V roku 2009 boli u správcovských spoločností vykonané nasledovné dohľady na mieste:

- **Asset Management Slovenskej sporiteľne, správ. spol., a.s.** – dohľad bol zameraný na dosledovanie stavu plnenia opatrení prijatých spoločnosťou na základe dohľadu vykonaného v mesiaci október 2007.
- **Alico Funds Central Europe, správ. spol., a.s.** - v správcovskej spoločnosti Alico Funds Central Europe správ. spol., a.s. (do 20.10.2009 pod obchodným menom „AIG Funds Central Europe správ. spol., a.s.“) bol vykonaný komplexný dohľad na mieste zameraný na činnosť správcovskej spoločnosti a ňou spravovaných podielových fondov, dodržiavanie ustanovení zákona o kolektívnom investovaní, zákona o cenných papieroch a investičných službách, osobitných zákonov a všeobecne záväzných právnych predpisov. Dohľad bol začatý v roku 2008 a ukončený v roku 2009.
- **Allianz Asset Management, správ. spol., a.s.** - v spoločnosti bol v súlade s plánom dohľadu zahájený dohľad zameraný na nasledovné oblasti: dodržiavanie podmienok výkonu činnosti správcovskej spoločnosti, správa otvorených podielových fondov, dodržiavanie podmienok ustanovených povolením na vznik a činnosť správcovskej spoločnosti a povolení na vytvorenie otvorených podielových fondov, informačná povinnosť, propagácia otvorených podielových fondov, preverenie vecnej správnosti vybraných výkazov a hlásení, vnútorná kontrola a dodržiavanie podmienok ustanovených povolením na poskytovanie investičných služieb v zmysle zákona o kolektívnom investovaní.
- **Prvá penzijná, správ. spol., a.s.** – dosledovací dohľad na základe schváleného plánu, ktorého predmetom bolo preverenie plnenia opatrení prijatých na základe zistení dohľadu na mieste v roku 2007.

Centrálny depozitár cenných papierov SR, a.s.

V spoločnosti bol v priebehu roka 2009 vykonaný dohľad na mieste zameraný na nasledovné oblasti: preverenie postupu Centrálného depozitára cenných papierov pri vykonaní zmeny akcionára v zozname akcionárov emitenta pri listinných akciách na meno vedenom v Centrálnom depozitári cenných papierov, preverenie zmluvnej dokumentácie a formulárov súvisiacich s evidenciou listinných akcií na meno, právne riziko.

Burza cenných papierov v Bratislave, a.s.

Výkon dohľadu v priebehu roka 2009 spočíval najmä na vykonávaní priebežného monitoringu uzatvorených obchodov s cennými papiermi prijatými na jednotlivé trhy Burzy cenných papierov v rámci modulov jej obchodného systému. Monitoring obchodovania bol zameraný najmä na možné využitie dôverných informácií, manipuláciu trhu s dôrazom na obchodovanie s akciami emitentov, na ktoré bola vyhlásená povinná ponuka na prevzatie a konania členov Burzy cenných papierov v súlade so zásadami poctivého obchodného styku s odbornou starostlivosťou.

Dohľad na diaľku

Hlavnou náplňou dohľadu na diaľku v oblasti kolektívneho investovania v roku 2009 bola podpora dohľadu na mieste, a to jednak v procese prípravy, no tiež počas samotného výkonu dohľadu. Táto podpora spočívala najmä v kontrole oceňovania portfólií dohliadaných subjektov. Zdrojom potrebných informácií boli výkazy dohliadaných subjektov pravidelne

mesačne predkladané NBS prostredníctvom systému APS STATUS DFT, ako aj informácie, ktoré boli od dohliadaného subjektu vyžiadané v rámci dohľadu na mieste (bližší popis postupov trhového a teoretického oceňovania a príklady výpočtu teoretickej ceny). Pri kontrole oceňovania finančných nástrojov bol použitý systém Bloomberg ako primárny zdroj trhových cien cenných papierov. Systém Reuters predstavuje hlavný zdroj sadziieb výnosových kriviek, ktoré sú používané pri teoretickom oceňovaní finančných nástrojov.

V roku 2009 začala platiť nová legislatíva v oblasti oceňovania finančných nástrojov v portfóliách podielových fondov. Táto nová legislatíva zosúladuje postupy oceňovania medzi dôchodkovým sporením (DSS a DDS) a podielovým investovaním a umožňuje tak rovnaký prístup k oceňovaniu bez ohľadu na sektor. Spolu so zmenou oceňovacích postupov došlo rovnako k úprave obsahu vykazovaných informácií od správcovských spoločností podielových fondov. Tieto nové výkazy znižujú rozsah dodatočných informácií, ktoré boli v minulosti dožadované počas dohľadu v súvislosti s oceňovaním. Niektoré analýzy je možné uskutočňovať len na základe informácií z nových výkazov, čo zjednodušuje, urýchľuje a najmä skvalitňuje výkon dohľadu na diaľku. Mnohé z predtým zaznamenaných nedostatkov vo vykazovaných informáciách sa ich úpravou podarilo eliminovať.

Emitenti cenných papierov a vyhlasovatelia verejnej ponuky majetkových hodnôt

NBS v roku 2009 vykonávala dohľad na diaľku nad plnením informačnej povinnosti emitentov, ktorých cenné papiere boli prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu burzy cenných papierov podľa zákona č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov a podľa zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách nad plnením informačnej povinnosti vyhlasovateľov verejnej ponuky majetkových hodnôt.

Emitentov, ktorých cenné papiere boli prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu Burzy cenných papierov v Bratislave, a.s. a mali v zmysle zákona o burze cenných papierov informačnú povinnosť, bolo k 1.1.2009 - 144 a k 31.12.2009 - 125. Vyhlasovatelia verejnej ponuky majetkových hodnôt, ktorí mali informačnú povinnosť podľa § 130 zákona o cenných papieroch a investičných službách, boli spolu štyria.

NBS v roku 2009 kontrolovala ročné správy, polročné správy, predbežné vyhlásenia a priebežné informačné povinnosti. NBS ďalej vyhodnotila plnenie informačnej povinnosti emitentov za rok 2008, ktorú emitenti plnili v zmysle § 34 zákona č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov. K poslednému dňu zákonnej lehoty na predkladanie ročných správ, t.j. k 30.4.2009, boli na regulovanom trhu burzy cenných papierov prijaté na obchodovanie cenné papiere 134 emitentov a 4 vyhlasovatelia, ktorí mali povinnosť predložiť ročnú správu. Ročnú správu za rok 2008 predložilo NBS celkom 131 emitentov. Všetci vyhlasovatelia verejnej ponuky majetkových hodnôt ročnú správu za rok 2008 NBS doručili. Spolu bolo oslovených 25 emitentov s požiadavkou na dodatočné plnenie informačnej povinnosti, či už voči NBS, alebo voči BCPB alebo voči obom subjektom. BCPB rozhodla s účinnosťou od 31.8.2009 o ukončení obchodovania s emisiami akcií 4 emitentov na regulovanom voľnom trhu z dôvodu nepredloženia ročnej správy za rok 2008 a dokladu o jej zverejnení. Väčšina emitentov, ktorí NBS ročnú správu za rok 2008 doručili, zaslali ročnú správu neúplnú.

Emitenti, ktorých cenné papiere boli prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu, mali povinnosť predložiť NBS polročnú finančnú správu za rok 2009 vypracovanú podľa § 35 zákona č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov. Polročnú správu za rok 2009 malo povinnosť predložiť 125 emitentov. Túto povinnosť si voči NBS splnilo 122 emitentov. Z celkového počtu štyroch vyhlasovateľov verejnej ponuky majetkových hodnôt si informačnú povinnosť za polrok 2009 splnili všetci. NBS listom oslovila spolu 12 emitentov, ktorí si

informačnú povinnosť nesplnili voči NBS alebo voči burze alebo ani voči jednému z uvedených subjektov. NBS plnenie informačnej povinnosti za polrok 2009 priebežne kontroluje. Za nesplnenie informačnej povinnosti za polrok 2009 boli vylúčené cenné papiere dvoch emitentov z regulovaného trhu BCPB. Väčšina emitentov, ktorým bola už polročná správa skontrolovaná, zaslalo polročnú správu za polrok 2009 neúplnú.

NBS vykonávala dohľad na diaľku aj podľa § 36 zákona č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov, podľa ktorého emitent akcií prijatých na obchodovanie na regulovanom trhu je povinný zverejniť počas prvých šiestich mesiacov účtovného obdobia prvé predbežné vyhlásenie svojho riadiaceho orgánu a predbežné vyhlásenie svojho riadiaceho orgánu počas druhých šiestich mesiacov účtovného obdobia. Emitentom dlhopisov, ktoré sú prijaté na regulovanom trhu burzy povinnosť predkladať NBS predbežné vyhlásenie svojho riadiaceho orgánu od 1.1.2009 zanikla.

Vyhlasovatelia verejnej ponuky majetkových hodnôt predbežné vyhlásenie svojho riadiaceho orgánu nemajú povinnosť predkladať.

NBS kontroluje úplnosť doručených správ ako aj ich kompletnosť zverejnenia na internetových stránkach jednotlivých emitentov. Emitenti sú okrem vyššie uvedených správ povinní predkladať NBS aj ostatné regulované informácie v zmysle zákona o burze cenných papierov, ktoré sú tiež povinní zverejňovať.

NBS vykonávala dohľad na diaľku nad emitentmi dlhopisov, a to najmä kontrolou plnenia povinnosti zverejniť emisné podmienky dlhopisov podľa § 3 ods. 5 zákona č. 530/1990 Zb. o dlhopisoch a povinnosti predložiť emisné podmienky NBS podľa § 8 ods. 1 zákona o dlhopisoch. NBS následne zabezpečovala zverejnenie predložených emisných podmienok dlhopisov v Obchodnom vestníku podľa § 3 ods. 5 zákona o dlhopisoch. V roku 2009 bolo vydaných 76 emisií dlhopisov od 27 emitentov dlhopisov, pričom všetci emitenti splnili vyššie uvedené povinnosti. NBS od roku 2007 vykonáva dohľad nad plnením povinnosti emitentov vyplácať výnosy z dlhopisov v termíne stanovenom v dlhopise formou ročných sumárnych hlásení emitentov dlhopisov.

5.3 Poistný sektor

Dohľad na mieste

Vykonanie dohľadu na mieste v roku 2009 vychádzalo predovšetkým z ročného plánu dohľadu, ktorého zostavenie zohľadňovalo najmä výkon dohľadu v predchádzajúcich rokoch, t.j. plán bol zameraný na spoločnosti, v ktorých ešte nebol dohľad na mieste vykonaný, ako aj na významnosť spoločností v sektore.

Počas roka 2009 bolo v poisťovniach vykonaných nasledovných 5 komplexných, jeden tematický a 3 dosledovacie dohľady na mieste:

- **Rapid life životná poisťovňa, a.s.** – tematický dohľad na mieste bol zameraný na tvorbu technických rezerv a podklady k tvorbe technických rezerv poisťovne, účtovanie o technických rezervách poisťovne, správu poisťných zmlúv, likvidáciu poisťných udalostí, poskytovanie plnenia z poisťných zmlúv, kontrolu údajov a informácií, ktoré poisťovňa predkladá Národnej banke Slovenska vo forme výkazov, hlásení, prehľadov a iných správ.

- **Amslico AIG Life poisťovňa a.s.** – komplexný dohľad na mieste bol začatý v súlade s plánom dohľadu na rok 2008 a ukončený bol v roku 2009. Dohľad bol zameraný na dodržiavanie ustanovení zákona č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov a dodržiavanie podmienok určených v povolení vydanom na vykonávanie poisťovacej činnosti.
- **KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group** – komplexný dohľad na mieste bol vykonávaný v súlade s plánom dohľadu na rok 2009. Predmetom dohľadu bola kontrola dodržiavania ustanovení zákona č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov a dodržiavanie podmienok určených v povolení vydanom na vykonávanie poisťovacej činnosti.
- **Poisťovňa Slovenskej sporiteľne, a.s. Vienna Insurance Group** - komplexný dohľad v poisťovni bol uskutočnený v súlade s plánom dohľadu na rok 2009 a bol zameraný na dodržiavanie ustanovení zákona č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov a dodržiavanie podmienok určených v povolení vydanom na vykonávanie poisťovacej činnosti.
- **KOMUNÁLNA Poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group** - komplexný dohľad v poisťovni bol uskutočnený v súlade s plánom dohľadu na rok 2009 a bol zameraný na dodržiavanie ustanovení zákona č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov a dodržiavanie podmienok určených v povolení vydanom na vykonávanie poisťovacej činnosti.
- **ING životná poisťovňa, a.s.** – v roku 2009 bol v poisťovni, v súlade s plánom dohľadu na rok 2009, vykonaný komplexný a dosledovací dohľad. Komplexný dohľad na mieste a bol zameraný na dodržiavanie ustanovení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a zákona č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve a kontrolu dodržiavania ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov a dodržiavanie podmienok určených v povolení na vykonávanie poisťovacej činnosti. Dosledovací dohľad bol zameraný aj na preverenie plnenia vybraných opatrení prijatých na odstránenie a zamedzenie opakovanému výskytu nedostatkov zistených dohľadom na mieste vykonaným v roku 2008 na základe poverenia č. ODO–1732/2008. Ako prizvaná osoba v zmysle § 11 zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom sa dohľadu na mieste v poisťovni zúčastnil aj zamestnanec Holandskej národnej banky.
- **Groupama poisťovňa, a.s.** – dosledovací dohľad v poisťovni bol vykonaný v súlade s plánom dohľadu na rok 2009. Dohľad na mieste bol zameraný na preverenie plnenia opatrení prijatých na odstránenie a zamedzenie opakovanému výskytu nedostatkov zistených dohľadom na mieste, ktorý bol vykonaný v roku 2007 na základe poverenia č. ODO–9551/2007 v spoločnosti OTP Garancia poisťovňa, a.s.
- **Groupama životná poisťovňa, a.s.** dosledovací dohľad v poisťovni bol vykonaný v súlade s plánom dohľadu na rok 2009. Dohľad na mieste bol zameraný na preverenie plnenia opatrení prijatých na odstránenie a zamedzenie opakovanému výskytu nedostatkov zistených dohľadom na mieste, ktorý bol vykonaný v roku 2007 na základe poverenia č. ODO–10766/2007 v spoločnosti OTP Garancia životná poisťovňa, a.s.

Dohľad na diaľku

V oblasti dohľadu na diaľku boli preverované štandardné výkazy a hlásenia poisťovní za koniec roka 2008 (auditované) a za všetky štvrtroky roka 2009 (priebežné), ako aj hlásenia

ad-hoc, zasielané prostredníctvom informačného systému APS STATUS DFT. Analýza pravidelných štvrťročných finančných výkazov poisťovní je vykonávaná v systéme FINAN (súbor finančných ukazovateľov). V priebehu roka 2009 boli viaceré ukazovatele vo FINANE, z dôvodu zmeny rozsahu predkladaných údajov poisťovňami od apríla 2008, upravené, prípadne doplnené. Finančné ukazovatele boli vypracované spätne za rok 2008 a za jednotlivé štvrťroky roka 2009.

Dôležitou náplňou dohľadu na diaľku v roku 2009 bola aj podpora dohľadu na mieste, a to tak v procese prípravy, ako aj počas samotného výkonu dohľadu. Táto podpora spočívala najmä v kontrole oceňovania portfólií dohliadaných subjektov. Zdrojom potrebných informácií boli výkazy o aktívach dohliadaných subjektov, ako aj informácie, ktoré boli od dohliadaných subjektov vyžiadané v rámci dohľadu na mieste (bližší popis postupov trhového a teoretického oceňovania, údaje ktoré rozširujú informácie obsiahnuté v štvrťročných výkazoch). Pri kontrole oceňovania finančných nástrojov bol použitý systém Bloomberg, ako primárny zdroj trhových cien cenných papierov. Systém Reuters predstavuje hlavný zdroj sadzieb výnosových kriviek, ktoré sú používané pri teoretickom oceňovaní finančných nástrojov.

Pri preverovaní správnosti údajov predkladaných poisťovňami formou výkazov a hlásení neboli zaznamenané významné nedostatky.

Chyby boli najčastejšie spôsobené zlyhaním ľudského faktora (napr. pri manuálnom zadávaní údajov) alebo informačných systémov.

Zo súboru finančných ukazovateľov sa Národná banka Slovenska v roku 2009 zamerala predovšetkým na výšku kombinovaného ukazovateľa v jednotlivých odvetviach neživotného poistenia, ktorý zohľadňuje škodovosť a nákladovosť poisťných odvetví (vyjadruje podiel nákladov na poisťné plnenia, nákladov na správu poistenia a tvorbu technických rezerv na technickom poisťnom). V prípade 9 poisťovní vykonávajúcich činnosť v neživotnom poistení, kombinovaný ukazovateľ v niektorých poisťných odvetviach vypočítaný z auditovaných údajov k 31.12.2007 a k 31.12.2008, t.j. v dvoch po sebe nasledujúcich obdobiach, presahoval hodnotu 100 %.

Počas roka 2009 Odbor dohliadacích preveril spôsob výpočtu odvodu 8% z prijatého poisťného z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla na osobitný účet Ministerstva vnútra SR poisťovňami poskytujúcimi tento druh poistenia. Z dôvodu zistenia nerovnakého prístupu k výpočtu odvodu inicioval Odbor dohliadacích v spolupráci s Ministerstvom financií SR vytvorenie jednotnej metodiky. Na príprave metodického usmernenia na výpočet odvodu na osobitný účet Ministerstva vnútra SR Odbor dohliadacích aktívne spolupracoval.

Odbor dohliadacích počas roka 2009 aktívne spolupracoval aj na posudzovaní predložených písomných oznámení o zámere zveriť výkon jednej alebo viac činností inej osobe, ktorá je oprávnená na výkon zverených činností podľa § 14 zákona č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Sprostredkovatelia poistenia, zaistenia a sprostredkovatelia investičných služieb

Dohľady na mieste

Dohľad na mieste u sprostredkovateľov poistenia a zaistenia bol zameraný na dodržiavanie ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov platných na území Slovenskej republiky upravujúcich túto oblasť.

V roku 2009 bol vykonaný dohľad na mieste v nasledovných spoločnostiach:

Sprostredkovatelia poistenia :

- EPM, s.r.o. Bratislava,
- BROKERNET, s.r.o. Bratislava,
- INIS International Insurance Service, s.r.o., Sabinovská 6, Bratislava,
- BPT LEASING, a.s., Drieňova 34, Bratislava,
- B&H Insurance Consulting, s.r.o.,
- Fincentrum a.s., Gorkého 3, 811 01 Bratislava,
- TFC Slovakia, a.s. Bratislava,
- Poistpartner, s.r.o., Bratislava,
- H&H Partnership, s.r.o. Banská Bystrica,
- Aegon partner s.r.o. Bratislava,
- Happy Trend, s.r.o. Bratislava,
- AVUS International, s.r.o. Bratislava,
- I.B.I.S., s.r.o., Jozefa Hagaru 4, Bratislava, IČO: 31 443 427,
- BRVZ s.r.o., Mlynské Nivy 61/A, 825 18 Bratislava,
- COFIDIS, a.s., TOWER 115, Pribinova 25, 811 09 Bratislava,
- B&H Insurance, s. r. o., Bratislava,
- B.O.F. poisťovací maklér, s.r.o., Bratislava.

Investiční sprostredkovatelia

- **CMS Capital Market, a.s.** – v spoločnosti bol vykonaný dohľad zameraný na nasledovné oblasti: predmet činnosti, organizácia a riadenie spoločnosti, činnosť spoločnosti ako sprostredkovateľa investičných služieb v zmysle zákona o cenných papieroch a investičných službách, dodržiavanie podmienok ustanovených povolením na výkon činnosti sprostredkovateľa investičných služieb.
- **FAROS Financial, s.r.o.** – v spoločnosti FAROS Financial, s.r.o. (s pôvodným obchodným menom SLOVAKIA Capital, s.r.o.) bol vykonaný dohľad zameraný na nasledovné oblasti: predmet činnosti, organizácia a riadenie spoločnosti, činnosť spoločnosti ako sprostredkovateľa investičných služieb v zmysle zákona o cenných papieroch a investičných službách, dodržiavanie podmienok ustanovených povolením na výkon činnosti sprostredkovateľa investičných služieb.

5.4 Dôchodkové sporenie

Dohľad na mieste

Počas roka 2009 boli v oblasti dôchodkového sporenia ukončené jeden komplexný, jeden dosledovací a jeden tematický dohľad na mieste v dôchodkových správcovských spoločnostiach:

- **AEGON, d.s.s., a. s.** - v spoločnosti bol vykonaný komplexný dohľad na mieste, ktorý bol zameraný na preverenie najmä nasledovných oblastí: organizácia a riadenie, riadenie investícií, riadenie rizík, oceňovanie majetku v dôchodkových fondoch,

výpočet čistej hodnoty majetku a aktuálnej hodnoty dôchodkovej jednotky, vedenie osobných dôchodkových účtov pre sporiteľov a odplaty, zmluvy o starobnom dôchodkovom sporení, sťažnosti sporiteľov, systém vnútornej kontroly.

- **Allianz - Slovenská dôchodková správcovská spoločnosť, a.s.** - v spoločnosti bol vykonaný dosledovací dohľad na mieste zameraný na hodnotenie plnenia nápravných opatrení plynúcich z komplexného dohľadu vykonaného v tejto spoločnosti v roku 2008. V rámci tohto dohľadu však boli hodnotené aj niektoré ďalšie nové skutočnosti v nasledovných oblastiach: organizácia, riadenie a právny rámec fungovania spoločnosti, riadenie investícií a činnosti súvisiace so zhodnocovaním majetku v dôchodkových fondoch vrátane vysporiadania obchodov, riadenie rizík a dodržiavanie zákonných limitov týkajúcich sa zloženia majetku v dôchodkových fondoch, oceňovanie majetku v dôchodkových fondoch, účtovníctvo a výkazníctvo, zmluvy o starobnom dôchodkovom sporení, vnútorná kontrola a sťažnosti a reklama a propagácia.
- **AXA, d.s.s., a.s.** – v spoločnosti bol vykonaný tematický dohľad na mieste, ktorý bol zameraný na preverenie náležitostí osobných účtov účastníkov alebo poberateľov dávok a preverenie náležitostí výpisov z osobných účtov účastníkov alebo poberateľov dávok.

V roku 2009 boli ukončené v doplnkových dôchodkových spoločnostiach 4 dohľady na mieste:

- **ING Tatry - Sympatia, d.d.s., a.s.**– komplexný dohľad, ktorý bol vykonaný v súlade s plánom dohľadu, a ktorý bol zameraný na: preverenie činnosti doplnkovej dôchodkovej spoločnosti, preverenie dodržiavania ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, preverenie dodržiavania štatútov doplnkových dôchodkových fondov a stanov spoločnosti, ako aj dodržiavanie podmienok, za ktorých boli udelené povolenia a na preverenie vecnej správnosti vybraných výkazov a hlásení.
- **Doplnková dôchodková spoločnosť Tatra banky, a.s.** – komplexný dohľad vykonaný v čase od 2. marca 2009 do 30. apríla 2009, v súlade s plánom dohľadu, a bol zameraný na: preverenie činnosti doplnkovej dôchodkovej spoločnosti, preverenie dodržiavania ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, preverenie dodržiavania štatútov doplnkových dôchodkových fondov a stanov spoločnosti, ako aj dodržiavanie podmienok, za ktorých boli udelené povolenia a na preverenie vecnej správnosti vybraných výkazov a hlásení.
- **AEGON, d.d.s., a.s.** - v spoločnosti bol vykonaný komplexný dohľad na mieste, ktorý bol zameraný na preverenie najmä nasledovných oblastí: organizácia a riadenie, riadenie investícií, riadenie rizík, oceňovanie majetku v doplnkových dôchodkových fondoch, výpočet čistej hodnoty majetku, vedenie osobných účtov účastníkov, odplaty, účastnícke zmluvy, sťažnosti účastníkov, denné výkazy, systém vnútornej kontroly.
- **STABILITA, d.d.s., a.s.** - v spoločnosti bol vykonaný komplexný dohľad na mieste, ktorý bol zameraný na preverenie najmä nasledovných oblastí: organizácia, riadenie a právny rámec fungovania spoločnosti, riadenie investícií a činnosti súvisiace so zhodnocovaním majetku v doplnkových dôchodkových fondoch vrátane vysporiadania obchodov, oceňovanie majetku v doplnkových dôchodkových fondoch, účtovníctvo a výkazníctvo, poplatky v doplnkových dôchodkových fondoch, vedenie osobných účtov účastníkov, zmluvná agenda účastníkov a vnútorná kontrola a sťažnosti.

Dohľad na diaľku

V oblasti starobného dôchodkového sporenia bolo v roku 2009 predmetom dohľadu na diaľku 6 dôchodkových správcofských spoločností, ktoré spolu spravujú 18 dôchodkových fondov a 4 bankové subjekty vykonávajúce depozitársku činnosť v zmysle zákona č. 43/2004 Z.z.

V oblasti doplnkového dôchodkového sporenia bolo v roku 2009 predmetom dohľadu na diaľku 5 doplnkových dôchodkových spoločností, ktoré spolu spravujú 15 doplnkových dôchodkových fondov (spoločnosť AEGON d.d.s., a.s. vzhľadom ku krátkemu obdobiu pôsobnosti na trhu ešte nemá vytvorený výplatný doplnkový dôchodkový fond) a 4 bankové subjekty vykonávajúce depozitársku činnosť v zmysle zákona č. 650/2004 Z. z.

Medzi štandardne realizované činnosti dohľadu na diaľku patrí kontrola plnenia povinností dôchodkových správcofských spoločností, doplnkových dôchodkových spoločností a depozitárov dôchodkových fondov informovať NBS o stave majetku v dôchodkových fondoch. Hlásenia sú pre dohľad na diaľku základným zdrojom informácií. Na ich základe sa následne vyhodnocuje rizikovosť uskutočnených transakcií a ich vplyv na rizikovosť portfólií dôchodkových fondov.

Dohľad na diaľku kladie dôraz na nezávisle overovanie správnosti ocenenia finančných nástrojov nachádzajúcich sa v majetku dôchodkových fondov a na súlad nadobúdania finančných nástrojov do majetku jednotlivých dôchodkových fondov s ustanoveniami zákona. Pri kontrole správnosti ocenenia sú okrem hlásení využívané aj systémy Bloomberg, Reuters, informácie z burzy cenných papierov a iné informácie získané pri dohľade.

Pravidelným výstupom dohľadu na diaľku sú štvrťročne vypracovávané správy, ktorých hlavným cieľom je na základe relatívnej metódy historickej simulácie Value at Risk (ďalej len „VaR“) sledovať trhové riziko v dôchodkových fondoch, predovšetkým ich citlivosť na zmenu úrokových sadzieb, cien akcií, menových kurzov. Výpočet VaR sa uskutočňuje ako pre celé trhové riziko – zohľadnené sú všetky typy trhových faktorov súčasne a tiež osobitne pre úrokové riziko – zohľadnené sú iba úrokové a diskontné sadzby, menové riziko – zohľadnené sú iba menové kurzy a akciové riziko – zohľadnené sú iba ceny akcií. Po ukončení výpočtu sa určí podiel vypočítaných VaR hodnôt na celkovej hodnote portfólia. Ten predstavuje základný podklad pre vyhodnotenie trhového rizika.

Neoddeliteľnou súčasťou správy sú aj výsledky stresového testovania. Cieľom stresového testovania je upozorniť na neočakávané straty, ku ktorým by mohlo dôjsť v prípade výnimočného, no tiež aj možného vývoja trhových faktorov. Na základe získaných výstupov sa vyhodnocuje, pri ktorých scenároch boli v jednotlivých typoch dôchodkových fondov zaznamenané najväčšie hypotetické straty a vykonáva sa porovnanie medzi fondmi navzájom s dopadom na ich ziskovosť.

V rámci informačnej podpory dohľad na diaľku v roku 2009 uviedol do prevádzky jednotný informačný portál *Early Warning System*, ktorý priniesol novú prezentačnú vrstvu a vizualizáciu nad funkcionalitou pôvodného informačného systému *Systém dôchodkových limitov II. piliera*.

Zmenou zákona č. 43/2004 Z. z. sa od júla 2009 prestali uvádzať údaje o priemernom výnose dôchodkových fondov a priemernom výnose trhovej konkurencie na webovej stránke NBS.

V súvislosti s legislatívnymi zmenami, ktoré nadobudli účinnosť 1.7.2009 dohľad na diaľku vyvinul automatizované riešenie – vzdialené off site paralelné vedenie clearing

garančného účtu všetkým dôchodkovým fondom v NBS. *Early Warning System* tak spĺňa požiadavky platného zákona v ustanoveniach týkajúcich sa tvorby garančného účtu a odplaty za zhodnotenie majetku v dôchodkovom fonde.

V 2. polovici roka 2009 bol informačný portál *Early Warning System* rozšírený o ďalší segment finančného trhu SR. Nad doplnkovým dôchodkovým sporením dohľad na diaľku úspešne ukončil vývoj automatizovaného riešenia sledovania dodržiavania pravidiel obmedzení a rozloženia rizika pre doplnkový dôchodkový fond podľa zákona č. 650/2004 Z. z. Pridanou hodnotou tohto riešenia sú identifikácia umiestnenia strategických investícií podľa druhu aktív, geografického členenia, menovej expozície a kvantifikácia hodnoty priamych expozícií. Funkcionalita identifikuje 10 objemovo najvýznamnejších akciových, dlhopisových a peňažných investícií v sektore doplnkového dôchodkového sporenia.

Sprevádzkované riešenie umožňuje jednotný systémový pohľad dohľadu na diaľku nad dôchodkovým sporením v SR v jednom informačnom portáli *Early Warning System*.

5.5 Devízový dohľad

Devízový dohľad bol zameraný na plnenie ohlasovacej povinnosti, a to predovšetkým na základe podnetu Odboru štatistiky NBS. Vo všetkých prípadoch vykonaného devízového dohľadu zameraného na plnenie devízovej **ohlasovacej povinnosti** bolo zistené jej neplnenie.

Devízový dohľad zameraný na oblasť **zmenárenskej činnosti** preveroval predovšetkým vedenie predpísanej, osobitnej evidencie (vystavovanie nákupných, resp. predajných odpočtov, valutového denníka a pod.)

Devízový dohľad v roku 2009 bol vykonaný u týchto subjektov :

Zmenárenská činnosť

- PRO 4, s.r.o. Bratislava,
- BRIXGREEN, s.r.o. Bratislava,
- Eva Magyaricsová, 929 01 Dunajská Streda,
- Marta Medvecká - MARTA ´S, 913 04 Chochoľná-Velčice.

Ohlasovacia povinnosť

- Sky Europe Airlines. a.s. Bratislava,
- Georgia-Pacific Slovakia, s.r.o., Hlohovec,
- Böhm Fertigungstechnik – Slowakei, s. r. o., Trenčianska Turná,
- PCA Slovakia, s. r. o., Trnava.

Na základe požiadavky Odboru povoľovacieho a konaní pred NBS, boli písomne oslovené v priebehu 1. štvrťroka 2009 tie podnikateľské subjekty, ktoré podľa požadujúceho odboru nepredložili NBS podklady a doklady preukazujúce, že boli z ich strany splnené zákonom stanovené podmienky a požiadavky odbornej spôsobilosti podľa § 17 ods. 8. zákona č. 340/2005 Z. z. Išlo sa o 36 subjektov. Predmetná problematika je z hľadiska jej uzatvorenia v súčasnom období rozpracovaná medzi Odborom dohľadacím a Odborom povoľovacím a konaní pred NBS.

6. Iné aktivity

6.1 Spolupráca s regulátormi z iných krajín

6.1.1 Bankový sektor a obchodníci s cennými papiermi

V roku 2009 pokračoval proces etablovania kolégií dohľadov v súlade s európskou legislatívou. Dohľad nad cezhranične pôsobiacimi bankovými skupinami v EÚ na konsolidovanej úrovni zastrešuje domovský dohliadač orgán, tzv. Home supervisor. Národná banka Slovenska, ktorá pôsobí na konsolidovanej úrovni ako tzv. Host supervisor, je členom kolégií regulátorov ustanovených pre bankové skupiny, do ktorých patria ňou dohliadané subjekty v Slovenskej republike.

Podľa požiadaviek CEBS do konca roka 2009 boli v rámci Kolégií podpísané nasledovné Multilaterálne dohody o spolupráci medzi orgánmi dohľadov, tzv. „Multilateral Cooperation and Coordination Agreements on the Supervision of Banking Groups“:

	Banková skupina	Slovenský subjekt	Dátum podpisu Host supervisor	Dátum podpisu Home supervisor
1	Erste Group	SLSP, a.s.	16.12.2009	8.12.2009
2	OTP Group	OTP Banka Slovensko, a.s.	6.11.2009	1.11.2009
3	KBC Group	ČSOB, a.s.	29.12.2009	29.12.2009
4	UniCredit Group	UniCredit Bank Slovakia, a. s.	16.12.2009	16.12.2009
5	Commerzbank Group	COMMERZBANK Aktiengesellschaft, pobočka zahraničnej banky, Bratislava	4.12.2009	4.12.2009
6	Intesa Sanpaolo Group	VUB, a.s.	17.12.2009	23.12.2009
7	RZB Group	Tatra banka, a.s.	17.12.2009	8.12.2009
8	Volksbank Group	Volksbank Slovensko, a.s.	17.12.2009	8.12.2009
9	Dexia Group	Dexia Slovensko, a.s.	2.7.2009	22.12.2009
10	SG Group	Komerční banka Bratislava, a.s.	1.6.2009	29.6.2009
11	ING Group	ING Bank, N.V., pobočka zahr.banky	17.12.2009	8.12.2009

Unicredit Bank, Slovakia a.s.

- v januári 2009 sa uskutočnilo stretnutie regulátorov skupiny Unicredit v Ríme. Cieľom stretnutia bola prezentácia výsledkov hodnotenia skupinových modelov pre kreditné a operačné riziko talianskym dohľadom a prezentácia výsledkov dohľadov vykonaných jednotlivými regulátormi;
- v apríli 2009 sa uskutočnilo stretnutie regulátorov skupiny Unicredit vo Viedni. Cieľom stretnutia bola prezentácia metodiky skupinových modelov pre kreditné riziko talianskym dohľadom a dohoda ohľadom rozsahu preverenia modelov ostatnými regulátormi;
- v mesiaci september 2009 sa uskutočnilo stretnutie regulátorov skupiny UniCredit Group zamerané na ročný hodnotiaci SREP proces, konsolidované hodnotenie rizík skupiny.

COMMERZBANK Aktiengesellschaft, pobočka zahraničnej banky, Bratislava

- v júli 2009 sa konalo stretnutie regulátorov skupiny Commerzbank Group, v rámci ktorého bola domovským regulátorom prezentovaná strategická orientácia skupiny, rizikový profil Commerzbank Group a plánované zameranie dohľadu. V rámci kolégia prezentovali host regulátori hodnotenia jednotlivých entít skupiny a zameranie dohľadu nad jednotlivými dcérskymi spoločnosťami, resp. pobočkami banky.

Slovenská sporiteľňa, a.s.

- v októbri 2009 sa uskutočnilo stretnutie regulátorov skupiny Erste Group Bank vo Viedni. V rámci kolégia regulátorov bolo prediskutované a schválené znenie Multilateral Cooperation and Coordination Agreement of the Supervision of Erste Group. Jednotliví regulátori skupiny prezentovali najvýznamnejšie finančné ukazovatele bánk patriacich do skupiny Erste Group Bank. Súčasne boli prediskutované plánované aktivity v oblasti dohľadov na mieste pre rok 2010.

ČSOB, a.s.

- v októbri 2009 sa uskutočnil taktiež prvý krok spoločného dohľadu home a host regulátorov v skupine KBC Group, zameraný na riešenie hodnotenie procesu ICAAP. Hodnotiaci proces bol rozdelený do nasledujúcich krokov: 1. všeobecný dohľad v KBC (3.Q.2009), 2. špecifický dohľad v KBC zameraný na jednotlivé typy rizík (1.Q.2010), 3. lokálne hodnotenie ICAAP (2.Q.2010), 4. celkové hodnotenie ICAAP KBC Group (3-4.Q.2010).

OTP Banka Slovensko, a.s.

- v novembri 2009 sa uskutočnilo stretnutie regulátorov skupiny OTP, v rámci ktorého boli prezentované výsledky dohľadov z roku 2009. Súčasne bola prediskutovaná finálna verzia Multilateral Cooperation and Coordination Agreement of the Supervision of OTP Group.

VUB, a.s.

- v januári 2009 sa konalo stretnutie k súčasnému vývoju v skupine vzhľadom ku kríze na finančných trhoch;
- v júli 2009 sa uskutočnila prezentácia prístupu ISP Group k riešeniu hodnotenia vnútorného kapitálu;
- v novembri 2009 prebehlo stretnutie k hodnoteniu skupiny - SREP za rok 2008 s vývojom za I. polrok 2009 a k plánu dohľadu na rok 2010.

Tatra banka, a.s

- vo februári 2009 sa konala prezentácia NBS pre domovského regulátora o vývoji obchodov v rámci skupiny RZB a ich dopad na výsledky Tatra banky, a.s. (Bratislava);
- v mesiaci apríl 2009 sa uskutočnilo stretnutie k súčasnému vývoju v skupine vzhľadom ku kríze na finančných trhoch s prezentáciou predbežných výsledkov za rok 2008 (Viedeň);
- v októbri 2009 sa konalo stretnutie k hodnoteniu skupiny - SREP za rok 2008 s vývojom za I. polrok 2009 a k plánu dohľadu na rok 2010 (Viedeň).

Volksbank Slovebnsko, a.s.

- vo februári 2009 sa konala prezentácia predbežných výsledkov Volksbank Slovensko NBS pre domovského regulátora (Bratislava);
- v mesiaci apríl 2009 sa uskutočnilo stretnutie k súčasnému vývoju v skupine vzhľadom ku kríze na finančných trhoch s prezentáciou predbežných výsledkov za rok 2008 (Viedeň);
- v júni 2009 bola vykonaná prezentácia výsledkov domovského regulátora z dohľadu na mieste zameraného na ICAAP (Viedeň);
- v decembri 2009 sa uskutočnilo stretnutie k hodnoteniu skupiny - SREP za rok 2008 s vývojom za I. polrok 2009 a k plánu dohľadu na rok 2010 (Viedeň).

Dexia Slovensko, a.s.

- v mesiaci marec 2009 sa uskutočnilo stretnutie k súčasnému vývoju v skupine vzhľadom ku kríze na finančných trhoch, zamerané na hodnotenie rizikového profilu skupiny;
- v júli 2009 sa konalo bilaterálne stretnutie NBS a CBFA k závažným nedostatkom, ktoré NBS zistila pri výkone dohľadu
- v októbri 2009 sa uskutočnilo stretnutie k hodnoteniu ICAAP u skupiny, k témam: prezentácia zástupcov Dexia Group a príprava regulátorov na spoločný dohľad zameraný na ICAAP.

Komerční banka Bratislava, a.s.

- v marci 2009 sa konalo stretnutie k súčasnému vývoju v skupine vzhľadom ku kríze na finančných trhoch, hodnotenie rizikového profilu skupiny;
- v októbri 2009 sa uskutočnilo stretnutie k hodnoteniu skupiny - SREP za rok 2008 s vývojom za I. polrok 2009 a k plánu dohľadu na rok 2010.

ING Bank, N.V., pobočka zahraničnej banky

- v januári 2009 sa konalo stretnutie k súčasnému vývoju v skupine vzhľadom ku kríze na finančných trhoch, kde sa prezentovalo hodnotenie rizikového profilu skupiny.

6.1.2 Kapitálový trh

Zástupcovia Národnej banky Slovenska sa v novembri aktívne zúčastnili medzinárodného workshopu zástupcov asociácií z oblastí kolektívneho investovania a regulátorov krajín V4, ktoré pod záštitou Maďarského orgánu dohľadu nad finančným trhom (HFSA) zorganizovala Maďarská asociácia investičných spoločností (BAMOSZ) k problematike ďalšieho vývoja sektora kolektívneho investovania, ako aj možnej spolupráci v regióne.

6.1.3 Poistný sektor

V priebehu roka 2009 sa uskutočnili stretnutia orgánov dohľadu nad nasledovnými cezhraničnými poisťovacími skupinami v EÚ:

- Eureka Group (Union poisťovňa, a.s.),
- Generali (Generali Slovensko poisťovňa, a.s.),
- Allianz Group (Allianz – Slovenská poisťovňa, a.s.),

- Vienna Insurance Group (Kooperatíva poisťovňa, a.s. VIG, Komunálna poisťovňa, a.s. VIG, Kontinuita poisťovňa, a.s. VIG a Poisťovňa Slovenskej sporiteľne, a.s. VIG),
- HDI Versicherung (POISŤOVŇA HDI-GERLING Slovensko, a.s.),
- BNP Paribas Assurances (Poisťovňa Cardif, a.s.),
- ALICO Group (Amslico AIG Life poisťovňa a.s.),
- ING Group (ING Životná poisťovňa a.s.).

Predmetom stretnutí regulátorov boli prezentácie finančných ukazovateľov, informácie o zisteniach z dohľadov na mieste vykonaných za uplynulý rok a prezentácia problémov jednotlivých zúčastnených inštitúcií, s ktorými sa pri výkone dohľadu stretli. Na stretnutiach regulátorov sa tiež dohadoval proces prípravy a realizácie spoločných dohľadov na mieste, tzv. joint inspections a následná prezentácia záverov spoločných dohľadov.

V súvislosti s prípravou zavedenia novej regulácie v poisťovníctve (Solventnosť II) sa riešila spolupráca domovského a ostatných orgánov dohľadu s materskými spoločnosťami poisťovacích skupín pri vývoji interných modelov na výpočet kapitálovej požiadavky na solventnosť.

V júni 2009 sa uskutočnilo stretnutie s pracovníkmi Českej národnej banky. Predmetom stretnutia bola výmena skúseností v oblasti regulácie poisťného sektora a diskusia vzájomnej spolupráce v oblasti projektu Solventnosť II.

6.2 Práca v medzinárodných orgánoch

6.2.1 Bankový sektor a obchodníci s cennými papiermi

6.2.1.1 Súčinnosť pri príprave komunitárnej legislatívy

Okrem tradičných aktivít v rámci pracovných skupín a výborov, sa Národná banka Slovenska významným podielom zaslúžila o zohľadnenie požiadaviek Slovenskej republiky v texte smerníc, ktorými sa novelizujú Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií (prepracované znenie) a Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/49/ES zo 14. júna 2006 o kapitálovej primeranosti investičných spoločností a úverových inštitúcií (prepracované znenie), pričom v roku 2009 svoje pripomienky uplatňovala aj na rokovaniach pracovných skupín Rady. Výsledkom bolo schválenie nasledovných Smerníc s priamou pôsobnosťou na Slovensko:

- Smernica Komisie 2009/27/ES zo 7. apríla 2009, ktorou sa menia a dopĺňajú niektoré prílohy k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/49/ES, pokiaľ ide o technické ustanovenia týkajúce sa riadenia rizika,
- Smernica Komisie 2009/83/ES z 27. júla 2009, ktorou sa menia a dopĺňajú niektoré prílohy k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES, pokiaľ ide o technické ustanovenia týkajúce sa riadenia rizika,
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/111/ES zo 16. septembra 2009, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2006/48/ES, 2006/49/ES a 2007/64/ES, pokiaľ ide o banky pridružené k ústredným inštitúciám, niektoré položky vlastných zdrojov, veľkú majetkovú angažovanosť, mechanizmy dohľadu a krízové riadenie.

Ratingové agentúry zohrávajú významnú úlohu na globálnych trhoch s cennými papiermi a bankových trhoch, nakoľko ich úverové ratingy používajú investori a vlády v rámci prijímania investičných a finančných rozhodnutí. V súvislosti s krízou finančného

sektora a činnosťou Európskej komisie, pokiaľ ide o vypracovanie a uverejnenie Nariadenia o ratingových agentúrach, sa Národná banka Slovenska spolupodieľala pri prijímaní tohto nariadenia, ktoré Európsky parlament schválil v septembri 2009. Bolo rozhodnuté, že sa Národná banka Slovenska stane na území SR regulátorom ratingových agentúr.

6.2.1.2 Výbor pre bankový dohľad

V rámci Európskeho systému centrálnych bánk je vytvorený **Výbor pre bankový dohľad** (*Banking Supervision Committee - BSC*). Jeho úlohou je monitorovanie a hodnotenie vývoja v európskom finančnom sektore z pohľadu finančnej stability, analýza regulačných požiadaviek na stabilitu finančného systému, posilnenie spolupráce a výmeny informácií medzi centrálnymi bankami a orgánmi dohľadu členských krajín a spolupráca na tvorbe stanovísk ECB k návrhom Európskej Komisie. V priebehu roka 2009 si jeho členovia vymieňali najmä informácie o vývoji počas finančnej krízy v jednotlivých krajinách a podporných opatreniach vlád pre finančný systém. Analýzy, ktoré boli vypracované na úrovni podskupín, ako aj diskusie, sa venovali najmä zraniteľnosti finančného systému EÚ a odolnosti systému voči rôznym šokom, vzniku nového rámca pre dohľad nad finančným trhom v EÚ a úlohe BSC vo vznikajúcom ESRB. Analýzy boli predkladané okrem rokovaní Governing Council ECB aj na rokovania Economic and Financial Committee (EFC). Cieľom BSC je aj posilnenie spolupráce medzi regulátormi a centrálnymi bankami v rámci EÚ za účelom udržiavania finančnej stability.

- *Working Group on Developments in Banking (WGDB)* - v roku 2009 sa skupina venovala pravidelnému sledovaniu štrukturálnych zmien v európskom bankovom sektore. Na jednotlivých stretnutiach sa diskutovalo aj o dopade finančnej krízy na jednotlivé sektory krajín EÚ a o opatreniach, ktoré prijímali jednotlivé krajiny na zmiernenie dopadov finančnej krízy. V roku 2009 publikovala pracovná skupina správu „2009 Banking Structures Report“ vykonala mapovanie veľkých bankových skupín v EÚ z hľadiska ich činnosti v jednotlivých krajinách EÚ. Septembrové rokovanie pracovnej skupiny hostila vo svojich priestoroch Národná banka Slovenska.
- *Working Group on Macro-Prudential Analysis (WGMA)* - v roku 2009 sa skupina venovala pravidelným správam – tzv. „Financial Stability Review“ a „Banking Sector Stability Report“ za rok 2009. Obidve správy tvoria dôležitý pilier monitorovania a hodnotenia finančnej stability v EÚ. WGMA je zároveň zodpovedná za zber dát pre účely hodnotenia finančnej stability. V roku 2009 sa WGMA osobitne zaoberala analýzou trhu s kreditnými derivátmi a analýzou ich vplyvu na finančnú stabilitu. Samostatne sa tiež zaoberala vplyvom kreditného cyklu na stabilitu finančného sektora.
- *Working Group on Credit Registers (WGCR)* - Pracovná skupina zastrešuje prípravu a implementáciu medzinárodnej výmeny dát z úverových registrov. Hlavnými zmenami pripravovanými v uplynulom roku boli zvýšenie frekvencie výmeny zo štvrťročnej na mesačnú, pravidelná obojsmerná výmena údajov o tých rezidentoch, ktorým bol poskytnutý úver v druhej krajine a zlepšenie analýzy potenciálnych prekryvov vymieňaných údajov. NBS sa na výmene údajov zatiaľ nepodieľala.
- *Task Force on Crisis Management (TFCM)* - pracovná skupina v roku 2009 pracovala na vytvorení tzv. Cross-border stability groups. Cieľom takýchto skupín je podporenie spolupráce medzi orgánmi dohľadu, centrálnymi bankami a ministerstvami financií štátov EÚ pri spoločnom riešení krízových situácií vo finančnom sektore.

- *BSC-CEBS Joint Task Force on the Impact of the New Capital Framework* - v roku 2009 skupina predložila dve kvantitatívne správy o požiadavkách na vlastné zdroje a o vlastných zdrojoch v bankách, ktoré na výpočet kapitálovej požiadavky pre kreditné riziko využívajú prístup interných ratingov. Okrem toho bola podrobnejšie popísaná navrhovaná metodológia hodnotenia procyklikality požiadaviek podľa Bazileja II a bolo spracované jej prvé kvalitatívne hodnotenie na základe dotazníka. Správy boli predložené na rokovanie BSC a CEBS.

6.2.1.3 Výbor európskych orgánov bankového dohľadu

Výbor európskych orgánov bankového dohľadu (*Committee of European Banking Supervisors - CEBS*) je výborom tretej úrovne Lamfalussyho procesu, ktorý je zriadený rozhodnutím Európskej komisie a poskytuje jej poradenské služby v oblasti bankovníctva. Zameriava sa hlavne na pravidlá pre kapitálové požiadavky pre finančné inštitúcie s cieľom zabezpečiť užšiu prepojenosť kapitálu finančných inštitúcií s rizikami, ktorým sú vystavené. V roku 2009 sa uskutočnili 4 stretnutia výboru.

- *Groupe de Contact (GdC)* - expertná skupina výboru CEBS zameraná na harmonizáciu postupov dohľadu a výmenu informácií. Hlavné oblasti práce skupiny boli spolupráca dohľadov v kolégiách, odporúčanie pre riadenie rizika likvidity, rizika koncentrácie, internal governance, praktické postupy pre hodnotenie bánk v druhom pilieri, krízový manažment a stresové testovanie.
- *Subgroup on Operational Networking (SON)* – úlohou tejto skupiny je spolupráca regulátorov vrátane spolupráce uvedenej v článku 129 smernice 2006/48/EC a otázka implementácie AMA a IRB prístupov z pohľadu ako regulátorov, tak i bankových skupín.
- *Pillar 2 Convergence Network (P2CN)* – pracovná skupina zameraná na riešenie otázok pri aplikácii postupov dohľadu v Pilieri 2 s hlavnou úlohou harmonizovať prístupy, postupy a hodnotenia orgánov dohľadu v rámci piliera 2 CRD. V roku 2009 sa zástupcovia NBS zúčastnili najmä na činnosti skupiny zameranej na spracovanie novej smernice pre riadenie rizika koncentrácie a špecifikácii otázok pre prípravu novej smernice pre úrokové riziko bankovej knihy. V rámci zisťovania prístupov lokálnych regulátorov k otázke akceptácie diverzifikačných efektov v druhom pilieri boli zodpovedané otázky pripravené na úrovni skupiny Group de Contact.
- *Task Force on Liquidity Risk Management* – pracovná skupina Group de Contact zodpovedná za detailnejšie vypracovanie niektorých odporúčaní Technického poradenstva o riadení rizika likvidity ako aj za riešenie iných otázok v oblasti likvidity bánk (vrátane interakcie s inými pracovnými skupinami). V roku 2009 bol uskutočnený prieskum, v ktorom jednotlivé dohliadacie subjekty hodnotili prejavy problémov s likviditou v ich krajine v súvislosti s finančnou krízou a prezentovali riešenia. V júni bol publikovaný materiál Liquidity Identity Card, ktorý predstavuje jednotný základ pre komunikáciu a výmenu informácií medzi orgánmi, ktoré dohliadajú na európske cross-border bankové skupiny (primárne určené pre kolégia dohľadov). V decembri bol schválený Guideline, ktorý detailne popisuje dostatočnú veľkosť a štruktúru tlmivých likvidity banky. Ide o súhrn najlikvidnejších aktív inštitúcie, ktoré jej pomôžu prekonať problémy s likviditou pre obdobie najmenej jedného mesiaca bez toho, aby zmenila svoj obchodný model.

- *Passport Experts Network* - zameraním pracovnej skupiny v roku 2009 bolo riešenie problematiky single passport v rámci krajín Európskeho hospodárskeho priestoru s cieľom zjednotenia procesov a procedúr v rámci problematiky single passport v krajinách EHP. Rokovania skupiny (1x v roku 2009) sa zúčastnili zástupcovia dohliadacích orgánov krajín EHP.
- *Anti Money Laundering Task Force (AMLTF) - Londýn, sekretariát CEBS-u* - Výbor, ktorého účastníci sú zástupcovia bankových dohľadov členských krajín (aj dohľadu nad kapitálovým trhom a poisťovníctvom, keďže ide o 3L3 committee) sa zameriava na implementáciu Tretej smernice EÚ proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu v členských krajinách s dôrazom na praktické problémy pri jej aplikácii a implementáciu EÚ nariadenia č. 1781/2006 o údajoch o príkazcovi, ktoré sprevádzajú cezhraničné prevody finančných prostriedkov, ktoré nadobudlo účinnosť v rámci EÚ 1. januára 2007 s dôrazom na praktické problémy pri jeho aplikácii. Rokovania sa uskutočňujú podľa potreby, asi 1x za 2 mesiace.
- *Sub Group on Operational Risk (SGOR)* – ako priamy nástupca pracovnej skupiny NOVI-O je skupina zodpovedná za podporu validačných praktík v súvislosti s operačným rizikom. Jej cieľom je výmena informácií o technických aspektoch v danej oblasti a identifikácia problémov, ktoré si žiadajú dodatočné vstupy zo strany CEBS-u. V roku 2009 sa uskutočnili dve stretnutia skupiny, pričom jej činnosť v danom roku bola prevažne zameraná na tvorbu a pripomienkovanie rôznych usmernení v spolupráci s ďalšími pracovnými skupinami. Výstupom boli dokumenty riešiace mechanizmy zmierňovania operačného rizika, rizika koncentrácie a stresové testovanie. Skupina SGOR taktiež úzko spolupracovala so skupinou SIGOR pri definovaní obsahu výkazov spojených s operačným rizikom.
- *EGFI Subgroup on Reporting* – pracovná skupina zameraná predovšetkým na vypracovanie návrhov detailného obsahu finančného a spoločného výkazníctva (FINREP a COREP). Počas roka 2009 sa pozornosť venovala finančnému výkazníctvu, bol vytvorený finálny návrh jednotlivých hlásení ako aj Guideline, ktoré boli schválené CEBS-om v decembri 2009. Implementačné obdobie je stanovené na roky 2010 a 2011, reálna aplikácia FINREP-u je určená od 1.1.2012. Od konca roka 2009 sa pracovná skupina primárne zameriava na vytvorenie finálneho návrhu COREP-u.
- *Working Group on Passporting (CEBS)* - pracovná skupina je tvorená zo zástupcov dohliadacích autorít štátov európskeho hospodárskeho priestoru a je zameraná na riešenie problematiky súvisiacej s notifikačným procesom (single passport issues) finančných inštitúcií na území štátov EHP. Stretáva sa raz ročne.
- *MONEYVAL - Rada Európy, Štrasburg* - zameraním tohto výboru je stály monitoring dodržiavania a presadzovania opatrení proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu v členských krajinách Rady Európy na základe 40+9 odporúčaní FATF a Tretej EÚ AML/FT smernice. Cieľom výboru je prostredníctvom hodnotenia zahraničnými expertmi priamo v členskej krajine vypracovať správu o krajine (vrátane udelených ratingov za jednotlivé FATF odporúčania) a po prerokovaní počas plenárnych rokovaní správu zverejniť na web stránke výboru, ďalej sledovať dosiahnutý pokrok pri odstraňovaní zistených nedostatkov v preventívnom a represívnom režime členských krajín prostredníctvom "progress reportov". Delegácie členskej krajiny (zástupca finančnej spravodajskej jednotky, generálnej prokuratúry a

dohľadu nad finančným trhom) sa zúčastňujú na plenárnych rokovaníach aspoň 3x ročne.

- *Payment Service Directive Working Group* - pracovná skupina, ktorej úlohou bolo pripraviť metodickú príručku (guideline) vo vzťahu k notifikačnému procesu single passport) pre novovznikajúce platobné inštitúcie s platnosťou od 1. 12. 2009. Splnením úlohy a vydaním metodického príručky bola činnosť pracovnej skupiny ukončená.
- *CEBS Review Panel Meetings* - pracovná skupina vyvíjajúca svoju činnosť v rámci CEBS-u. Jej činnosť je zameraná na vyhodnocovanie dodržiavania vybraných postupov EÚ v rámci dohľadu nad úverovými inštitúciami v jednotlivých krajinách Európskeho hospodárskeho priestoru. Skupina sa stretáva cca. 4x ročne.
- *Supervisory Culture Network (CEBS)* – zameraním pracovnej skupiny je vzdelávanie pracovníkov bankových dohľadov, a to výmennými sťažami a študijnými pobytmi dosiahnuť vyššiu kvalifikáciu a úroveň znalostí a vedomostí pracovníkov bankových dohľadov. Účastníkmi skupiny sú zástupcovia bankových dohľadov členských krajín, skupina sa v roku 2009 stretla 3 x.

6.2.2 Kapitálový trh

6.2.2.1 Výbor európskych regulátorov cenných papierov

Výbor európskych regulátorov cenných papierov (*Committee of European Securities Regulators - CESR*) je výborom tretej úrovne Lamfalussyho procesu, ktorý je zriadený rozhodnutím Európskej komisie. Jeho úlohou je zlepšiť koordináciu medzi orgánmi dohľadu v oblasti cenných papierov v rámci Európskej únie, pôsobiť ako poradná skupina Európskej komisie a aktívne pracovať na zabezpečení konzistentnej a včasnej implementácii komunitárnej legislatívy v členských štátoch. Rozhodnutie Európskej komisie zo dňa 6. júna 2001 (2001/527/EC), na základe ktorého CESR vznikol, bolo dňa 23. januára 2009 nahradené novým rozhodnutím Komisie 2009/77/EC. Na plenárnych zasadnutiach CESR, na ktorých sú národné orgány dohľadu v oblasti regulácie cenných papierov, a teda aj Národná banka Slovenska, zastúpené ich vrcholnými predstaviteľmi, sa kvalifikovanou väčšinou prijímajú zásadné rozhodnutia v oblasti regulácie a výkonu dohľadu, schvaľujú Level 3 usmernenia a iné dôležité dokumenty, týkajúce sa činnosti CESR a ich členov. Osobitnú pozornosť v roku 2009 venoval CESR zásadným otázkam, týkajúcim sa vytvorenia Európskeho systému finančných regulátorov, a v jeho rámci Európskeho orgánu dohľadu pre cenné papiere a trhy (ESMA), v zmysle odporúčaní Rady Európy z 19. júna 2009 týkajúcich sa novej architektúry európskeho dohľadu nad finančným sektorom. Stále pracovné a expertné skupiny, ktoré pripravujú väčšinu odborných materiálov, predkladaných plenárnym rokovaniam CESR na schválenie, pracovali v roku 2009 ešte v pôvodnej štruktúre, avšak decembrové plenárne rokovanie CESR schválilo od 1. januára 2010 nové interné usporiadanie pracovných skupín a ich transformáciu na tzv. stále výbory.

- *Review Panel (RP)* - úlohou tejto stálej pracovnej skupiny v zmysle stanov CESR je vyhodnocovať mieru zosúladenia národného legislatívneho prostredia s komunitárnymi požiadavkami (na úrovni Level 1 a Level 2), ako aj Level 3 usmerneniami a štandardami CESR. RP posudzuje celkový proces implementácie jednotlivých európskych smerníc, poskytuje spoločné stanoviská a vyjadruje sa k špecifickým problémom procesu implementácie individuálnych členov CESR. Skupina zasadá spravidla 4-krát ročne. RP na základe údajov z dotazníkov vypracoval

a v prvom polroku 2009 zverejnil Správy o kompetenciách, spôsobe výkonu dohľadu a režimu ukladania sankcií vo vzťahu k MiFID vo vzťahu k Transparency Directive (TD). Pracovná skupina v druhom polroku spracovala a zverejnila Správy o vyhodnotení implementácie finančných štandardov CESR č. 1 a č. 2 samotnými národnými orgánmi dohľadu. Peer Review CESR týkajúce sa vyhodnotenia miery aplikácie usmernení CESR k zjednodušeniu procesu notifikácie UCITS jednotlivými členmi bolo ukončené a zverejnené v januári 2010. Ťažiskom práce pracovnej skupiny v roku 2009 však boli smernice, upravujúce oblasť regulácie cenných papierov a trhov, kde vzhľadom na možnosť využitia národných volieb, resp. prísnejších požiadaviek, existujú rozdiely ich implementácie do národnej legislatívy členov CESR. Takto na žiadosť Ecofinu a Európskej komisie skupina zmapovala a vypracovala správu, týkajúcu sa MiFID a MAD, ktoré spolu s návrhmi na riešenie rozdielností budú dokončené a zverejnené v roku 2010. Keďže analýza implementácie smernice o prospektoch (PD), zameraná na aplikačnú prax členov CESR vo vzťahu ku schvaľovaniu prospektov, je pred dokončením, budú tieto práce, ako aj následne plánované peer review, pokračovať aj v roku 2010. Všetky uvedené činnosti sú vykonávané so zámerom poukázať na možnosti, resp. dosiahnuť maximálne priblíženie praktického výkonu dohľadu medzi jednotlivými členmi CESR.

- *CESR-Pol* - stála pracovná skupina sa v roku 2009 zaoberala predovšetkým otázkami regulácie short sellingu v rámci EÚ (vytvorenie pan-európskeho modelu ohlasovania short selling transakcií); vydala usmernenie k Tretiemu súboru usmernení pre účely Smernice o obchodovaní s využitím dôverných informácií a manipulácii s trhom (ďalej „Smernica MAD“) na 3 úrovni Lamfalussyho procesu; ako aj prípravou na revíziu samotnej Smernice MAD, plánovanou v roku 2010.
- *CESR-Fin* - stála pracovná skupina sa v roku 2009 venovala témam reklasifikácie finančných nástrojov; spolupráci v rámci mandátu na tvorbe a zmenách jednotlivých medzinárodných účtovných štandardov (IFRS 7, IAS 24, IAS 39, IFRS 9); zapájala sa do diskusií s inštitúciami IASB, EFRAG a zapájala sa do celosvetovej aktivity pri vynucovaní medzinárodných účtovných štandardov. Skupina taktiež naďalej zabezpečuje prevádzku databázy rozhodnutí príslušných orgánov členských krajín v oblasti vynucovania štandardov pre finančné výkazníctvo.
- *CESR MiFID Expert Group* - úlohou skupiny je uľahčiť proces hladkej a jednotnej implementácie úpravy MiFID smernice, so zameraním najmä na jej praktickú aplikáciu, ohlasovacie povinnosti EK, poradenskú činnosť a konzultácie. V rámci svojej činnosti poskytuje poradenstvo a odporúčania. V súlade s koncepciou reštrukturalizácie CESR, ako aj všetkých sektorových výborov, je agenda expertnej skupiny MiFID L3 EG od roku 2010 súčasťou činnosti Stáleho výboru pre sekundárne trhy. V roku 2009 sa práca skupiny zameriavala napr. na výnimky z požiadaviek na predobchodnú priehľadnosť podľa MiFID; na stanovenie postupov pri výkone dohľadu nad pobočkami; na MiFID komplexné a nekomplexné finančné nástroje pre účely smernice o primeraných požiadavkách; pravidlá fungovania MiFID databáz; priehľadnosť pri podnikových dlhopisoch, štruktúrovaných finančných produktoch a trhoch úverových derivátov; dopad MiFID na funkcionality akciových sekundárnych trhov a pod.
- *CESR Expert Group on Investment Management (CESR-IMEG)* - činnosť expertnej skupiny bola v roku 2009 sústredená na dodanie technickej pomoci Európskej komisii k budúcim opatreniam na druhej úrovni Lamfalussyho procesu. V rámci tejto

pracovnej oblasti boli vytvorené štyri dočasné pracovné podskupiny – a) pre organizačné požiadavky, konflikt záujmov a pravidiel činnosti správcovských spoločností, b) pre kľúčové informácie investora, c) pre oblasť regulácie depozitárov a d) pre zlúčenia fondov, „master-feeder“ štruktúry a notifikácie. Národná banka Slovenska sa aktívne zúčastňovala na práci pracovných podskupín pre organizačné požiadavky, konflikt záujmov a pravidiel činnosti správcovských spoločností, pre oblasť regulácie depozitárov a pre zlúčenia fondov, „master-feeder“ štruktúry a notifikácie. Okrem toho na dodaní technickej pomoci Európskej komisii spolupracovala aj stála podskupina Operational Task Force, ktorá sa sústreďovala na oblasť riadenia a merania rizík.

- *Transparency Expert Group* - v roku 2009 sa expertná pracovná skupina naďalej venovala vzájomnej výmene informácií, poznatkov a skúseností. Počas troch stretnutí skupiny v priebehu roka sa diskutovalo najmä o aktualizácii dokumentu 'Q&A', ktorého zámerom je poskytnúť účastníkom trhu odpovede na praktické otázky a o analýze dotazníka z roku 2008, ktorý mapoval implementáciu smernice Transparency Directive (2004/109/EC) v jednotlivých členských krajinách. Taktiež došlo k výmene informácií pri posudzovaní rovnocenných požiadaviek tretích krajín týkajúcich sa pravidelných finančných správ a oznamovania významných podielov. Ďalšou oblasťou práce pracovnej skupiny bolo aj riešenie problematiky vytvorenia a fungovania jednotnej elektronickej siete, ktorá bude spájať národné centrálné evidencie regulovaných informácií. Na poslednom stretnutí skupiny v roku 2009 bol pripravený dokument 'Call for Evidence on XBRL', ktorého cieľom bolo zmapovať názory na používanie XBRL formátu vo finančných správach emitentov, ktorých cenné papiere sú prijaté na obchodovanie na regulovaných trhoch.
- *CESR-Tech* - náplňou práce tejto skupiny bola koordinácia prác na informačných systémoch na výmenu dát medzi regulátormi. Funkčnosť systému TREM sa rozšírila o centrálnu databázu finančných nástrojov. Bola pripravená jeho nová verzia, ktorá bude napríklad zahŕňať aj dobrovoľnú výmenu dát o transakciách s OTC derivátmi. Na základe požiadavky Európskej komisie sa rozbehli práce na centrálnej databáze ratingov ratingových agentúr. Rozdiskutované boli aj ďalšie projekty, ako harmonizovaná notifikácia UCITS fondov a výmena dát zverejňovaných emitentmi cenných papierov. Skupina koordinovala aj prípravu a spustenie novej IT infraštruktúry.
- *Post-Trading Expert Group* - činnosť expertnej pracovnej skupiny v roku 2009 bola zameraná na post-trading aktivity v členských štátoch Európskej únie. Skupina pokračovala v úlohách na základe svojho mandátu, t. j. zodpovednosť za prácu pri zúčtovaní a vyrovnaní finančných nástrojov, a to v úzkej spolupráci s európskymi a medzinárodnými inštitúciami, ako napr. ESCB, EK, CPSS-IOSCO, OTC Derivatives Regulators's forum či aj s regulačnými orgánmi štátov mimo Európskej únie, pričom skupina ďalej pokračovala aj na prehlbovaní spolupráce medzi krajinami Európskej únie v oblasti zúčtovania a vyrovnania. Pozornosť pracovnej skupiny sa venovala predovšetkým projektom Target2 Securities a projektu centrálného depozitára Európskej únie, ďalej príprave štandardov a odporúčaní pre systém zúčtovania a vyrovnania a cezhraničnému vyrovnaniu obchodov s cennými papiermi. V rámci svojej činnosti skupina vypracovala dotazník, ktorého úlohou bolo zistiť legislatívnu úpravu v členských krajinách Európskej únie, týkajúcich sa "settlement failures".

- *Takeover Bids Network* – hlavné oblasti práce expertnej pracovnej skupiny v roku 2009 boli zamerané na problematiku konania v zhode, na definovanie kľúčových aspektov a rozhodnutí pri posudzovaní konania v zhode a boli prezentované praktické prípady konania v zhode v niektorých členských krajinách. V rámci svojej činnosti pracovná skupina taktiež zostavila zoznam výnimiek z povinnosti uskutočniť povinnú ponuku na prevzatie platných v jednotlivých členských krajinách a zoznam okolností, pri ktorých navrhovateľ môže zmeniť ponúkané protiplnenie aplikovaných v jednotlivých členských krajinách. V súvislosti s revíziou smernice Takeover Bids Directive (2004/25/EC) z hľadiska skúseností nadobudnutých pri jej uplatňovaní došlo k analýze prieskumných dotazníkov o jednotlivých ponukách na prevzatie uskutočnených v členských krajinách za rok 2008. Témou pracovných diskusií bola aj problematika procesov pri schvaľovaní ponúk na prevzatie a relevantných dokumentov. V roku 2009 sa uskutočnili 2 stretnutia pracovnej skupiny.
- *Task Force on Retail Investment Products* - predmet činnosti tejto pracovnej skupiny bol v roku 2009 zameraný na zvýšenie a zlepšenie ochrany investorov v súvislosti s balíkmi retailových investičných produktov, pričom sa vychádzalo z navrhovaného horizontálneho legislatívneho prístupu, ktorý vychádzal z najlepších súčasných požiadaviek, ktoré sa majú uplatniť pre všetky príslušné produkty. Pracovná skupina spolupracovala na návrhu prospektu, ktorý predstavuje východisko pre balíky retailových investičných produktov. Činnosť skupiny pri príprave balíkov retailových investičných produktov bola sústredená do troch hlavných oblastí: *Product disclosures, Selling practices a Scope*.
- *Prospectus Contact Group* – úlohou skupiny je zabezpečiť fungovanie procesu cezhraničného pôsobenia a zjednotenie postupov a riešení praktických problémov a otázok z oblasti prospektov cenných papierov. Výstupom sú najmä priebežne aktualizované a zverejňované „Frequently asked questions regarding Prospectuses“. V roku 2009 sa riešila aj otázka ekvivalentnosti prospektov z tretích krajín, príprava novely Smernice 2003/71/ES. Skupina takisto spolupracovala s pracovnou skupinou CESR Review Panel pri mapovaní konvergencie postupov jednotlivých členských krajín súvisiacich so schvaľovaním prospektov cenných papierov a pokračovala v zbere štatistických údajov pre Európsku komisiu.
- *TREM User Network* - Pracovná skupina rieši technické problémy, ktoré súvisia s výmenou informácií prostredníctvom systému TREM. V roku 2009 sa riešila a testovala hlavne kvalita a úplnosť vymieňaných dát. Boli navrhnuté metriky na meranie tejto kvality ako aj nové kontrolné mechanizmy na jej zabezpečenie, rovnako pre TREM ako aj pre IRDS (centrálne databáza finančných nástrojov). Popri tom boli operatívne riešené aj ďalšie technické problémy.
- *Výbor CESR CRAs Task Force - Standing Committee* - pracovná skupina zameraná na implementáciu a vypracovávanie vykonávacích predpisov nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ o ratingových agentúrach. V roku 2009 sa uskutočnilo 5 pracovných stretnutí skupiny.

6.2.2.2 Medzinárodná organizácia komisií pre cenné papiere

Národná banka Slovenska je tiež členom celosvetovo pôsobiacej **Medzinárodnej organizácie komisií pre cenné papiere** (International Organization of Securities Commissions - IOSCO), kde je signatárom Mnohostrannej dohody o spolupráci.

6.2.3 Poistný sektor

6.2.3.1 Výbor európskych orgánov dohľadu nad poisťovníctvom a zamestnaneckými penzijnými fondmi

Výbor európskych orgánov dohľadu nad poisťovníctvom a zamestnaneckými penzijnými fondmi (*Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors - CEIOPS*) je výborom tretej úrovne Lamfalussyho procesu, ktorý je zriadený rozhodnutím Európskej komisie. Medzi hlavné úlohy výboru CEIOPS patrí príprava odporúčaní pre vykonávacie opatrenia rámcových smerníc (aktivity druhej úrovne Lamfalussyho procesu), vydávanie štandardov, odporúčaní a usmernení pre zabezpečenie jednotnej interpretácie regulácie a smerníc, zlepšenie spolupráce a výmena informácií medzi dohľadmi. Prioritnou úlohou, na ktorú výbor v súčasnej dobe kladie dôraz, je projekt Solventnosť II. Zámerom projektu je zaviesť nový harmonizovaný rizikovo-orientovaný režim dohľadu a kapitálových požiadaviek pre poisťovne a zaisťovne pôsobiace v členských krajinách Európskej únie a rekodifikovať 13 existujúcich smerníc upravujúcich činnosť poisťovní a zaisťovní. V rámci výboru CEIOPS sú vytvorené pracovné skupiny, ktoré sa zameriavajú na odborné vypracovávanie dokumentov k jednotlivým témam, ktoré sa predkladajú na prerokovanie a schválenie do výboru.

- *CEIOPS Financial Requirements Expert Group, Solvency II* – pracovná skupina sa počas roka 2009 zaoberala najmä prípravou odporúčaní pre Európsku Komisiu pre Level 2 vykonávacích predpisov Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/138/ES o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solvency II). Skupina pripravila takmer 40 dokumentov, ktoré boli vydané v troch kolách na verejné pripomienkovanie. Po ukončení konzultačného procesu boli dokumenty v rámci skupiny opätovne prekonzultované, upravované a následne po odsúhlasení zástupcov jednotlivých krajín na Member's Meetingu CEIOPS-u zaslané Európskej Komisii. Hlavným cieľom odporúčaní bolo navrhnúť komisii podrobnejšiu špecifikáciu požiadaviek stanovených v smernici, návrh výpočtov, postupov a parametrov vstupujúcich do výpočtov. Návrhu parametrov predchádzali analýzy a štúdie s cieľom, aby bola kalibrácia navrhovaných vstupov do modelov výpočtu čo najvhodnejšia. Do niektorých analýz boli okrem dohliadacích orgánov zapojení aj zástupcovia trhu disponujúci potrebnými dátami. Oslovené boli najmä veľké nadnárodné poisťovacie a zaisťovacie inštitúcie a taktiež aj združenie aktuárskych asociácií Groupe Consultatif Actuariel Européen. V roku 2009 sa uskutočnilo 11 pracovných zasadnutí skupiny.
- *CEIOPS Internal Governance, Supervisory Review and Reporting, Solvency II* – v roku 2009 sa pracovná skupina ďalej venovala príprave odporúčaní pre Európsku komisiu vo veci vykonávacích predpisov („Level 2 advice“) najmä v oblasti piliera 2 a 3, a čiastočne piliera 1. V rámci piliera 1 sa skupina venovala oceňovaniu aktív a záväzkov (okrem technických rezerv). V rámci piliera 2 sa skupina venovala kvalitatívnym požiadavkám na vykonávanie poisťovacej a zaisťovacej činnosti, najmä sekuritizácii, navýšeniu kapitálu, investíciám do úverov „preskupených“ na obchodovateľné cenné papiere, tlmiču v pilieri 2, podmienkam licencovania účelovo vytvorených subjektov (SPV), odmeňovaniu a systému správy a riadenia. V rámci piliera 3 sa skupina venovala príprave jednotného výkazníctva pre účely dohľadu, požiadavkám na zverejňovanie v poisťovnom sektore a transparentnosti a zodpovednosti orgánov dohľadu. Skupina sa taktiež podieľala na príprave dopadovej štúdie pre vykonávacie predpisy na úrovni 2 a na analýze finančnej krízy s cieľom navrhnúť

- možné vylepšenia pre reguláciu Solventnosť II. Skupina taktiež zastrešovala viaceré zisťovania, najmä zisťovanie s cieľom zmapovať právomoci orgánov dohľadu v rámci Európskej únie. Skupina začala koncom roka 2009 pracovať na odporúčaníach na úrovni 3, najmä: zásade „obozretnej osoby“, štandardoch pre aktuárov, finitnému zaisteniu, rámci pre rizikový dohľad, dohľadu na mieste, vlastnému posúdeniu rizika a solventnosti (ORSA), kontrolnému procesu orgánu dohľadu a výkazníctvu. Pracovná skupina sa taktiež zapája prostredníctvom pripomienok do prípravy medzinárodných účtovných štandardov (IAS/IFRS), týkajúcich sa poisťovní a zaistovní a slúži ako platforma na delbu informácii medzi členskými štátmi Európskej únie v oblasti účtovníctva a finančného výkazníctva. V roku 2009 sa skupina začala venovať príprave kvantitatívnej dopadovej štúdie QIS 5 (oceňovanie aktív a záväzkov (okrem technických rezerv)). V roku 2009 sa uskutočnilo 9 stretnutí pracovnej skupiny.
- *CEIOPS Internal Model Expert Group, Solvency II (IMEG)* - hlavnou agendou pracovnej skupiny v roku 2009 bola príprava odporúčaní pre Európsku komisiu ohľadom znenia tzv. „implementing measures“ (úroveň 2 Lamfalussyho procesu) v rámci pripravovanej regulácie Solventnosť II za oblasť interné modely (schvaľovací proces - sólo a skupinový model, čiastkový interný model, požiadavky na *Use test, Internal model governance, Statistical quality standards, Calibration standards, Profit and loss attribution, Validation, Documentation, External models and data, ...*) Skupina zorganizovala návštevy vo vybraných poisťovniach, ktorých hlavným cieľom bolo prehĺbenie poznania súčasných prístupov poisťovní k interným modelom, ako aj využitie takto získaných poznatkov v procese prípravy odporúčaní pre EK. V septembri 2009 bol pracovnou skupinou zorganizovaný seminár - *Interné modely*, kde boli pre pracovníkov dohľadu prezentované jednotlivé aspekty pripravovaného rámca Solventnosti II pre interné modely.
 - *CEIOPS Committee on Consumer Protection* - prioritnými úlohami, ktoré boli predmetom rokovaní pracovnej skupiny v roku 2009, boli PRIPs (Packaged Retail Investment Products) a revízia IMD (Insurance Mediation Directive). PRIPs predstavujú produkty, ktoré sú spojené s investičným rizikom pre klienta napr. „unit-linked/index-linked“ produkty v životnom poistení, a preto z hľadiska ochrany klienta je nevyhnutné poskytnúť klientovi dostatočné informácie o konkrétnom produkte. V rámci pracovnej skupiny bola vytvorená Task Force, ktorá vypracovala pre Európsku komisiu správu o PRIPs so zameraním na rozsah produktov, ktoré by mali byť zaradené medzi PRIPs, informačné povinnosti, ako aj obchodnú prax pri predaji týchto produktov. Vzhľadom na množstvo rôznych poisťných produktov v rámci jednotlivých krajín EÚ pokračovala v analýze PRIPs rozšírená Task Force. Záverečné stanovisko CEIOPS k PRIPs bude následne prezentované na rokovaní 3L3 Task Force. V oblasti revízie IMD sa na základe „Call for advice“ predpokladá intenzívna spolupráca pracovnej skupiny s Európskou komisiou. Európska komisia má záujem predložiť návrh revízie IMD na schválenie koncom roka 2010. Hlavným zámerom revízie IMD je odstrániť nedostatky, ktoré spôsobujú v praxi aplikačné problémy, ako aj zvýšiť ochranu spotrebiteľa. Okrem uvedených prioritných úloh členovia pracovnej skupiny na rokovaní riešili aj otázky týkajúce sa cezhraničnej spolupráce, vybavovania sťažností, výkladu niektorých ustanovení IMD v súvislosti s riešením konkrétnych situácií, ako aj kompetencií orgánov dohľadu z hľadiska ochrany spotrebiteľa. V roku 2009 sa uskutočnilo 7 stretnutí pracovnej skupiny.
 - *CEIOPS Review panel* - Národná banka Slovenska sa v priebehu roku 2009 aktívne zúčastnila prác v rámci skupiny. V prvej fáze došlo k zmapovaniu súčasného stavu

implementácie protokolov (General protocol on Collaboration, Revised Budapest protocol a Luxembourg protocol) do národných legislatív a započalo sa mapovanie národných rozdielov vo výklade jednotlivých ustanovení protokolov. V ďalšej fáze sa bude pokračovať v mapovaní národných rozdielov a zároveň sa činnosť skupiny zamerá na vytvorenie takých postupov a výkladových pravidiel, aby sa dosiahla úplná implementácia protokolov v jednotlivých členských štátoch.

- *CEIOPS HR network* - skupina bola vytvorená pre spoluprácu pri výmene zamestnancov a pracovných stretnutiach zamestnancov dozorných orgánov Európskeho hospodárskeho priestoru.
- *CEIOPS Insurance Groups Supervision Committee* - pracovná skupina sa počas roka 2009 zaoberala najmä projektom Solventnosti II z hľadiska poisťovacích skupín. Boli diskutované a pripravované návrhy odporúčaní znenia tzv. „Level 2 implementing measures“. Pracovná skupina participovala na príprave prípadovej štúdie QIS 5 ako aj na príprave a realizácii vzdelávacích seminárov CEIOPSu. Mimo práce na projekte Solventnosti II sa pracovná skupina počas roka 2009 venovala aj skúmaniu efektívnosti stretnutí koordinačných skupín (zostavených zo zástupcov orgánov dohľadov pre účely výkonu dohľadu nad jednotlivými poisťovacími skupinami).
- *CEIOPS IT Task Force* - Cieľom skupiny bolo preskúmať možnosti harmonizácie výmeny dát medzi regulátormi tak, ako to požaduje Solventnosť II. Kľúčovými aspektmi tejto výmeny sú formát na výmenu kvantitatívnych ako aj kvalitatívnych dát a organizácia celého procesu výmeny vrátane návrhu centrálnej databázy. Výsledkom práce tejto skupiny je dokument, v ktorom sú popísané jednotlivé varianty technického riešenia a ich výhody a nevýhody.

6.2.3.2 Pracovné výbory a skupiny Rady Európy, OECD a IAIS

- *Rada EÚ, The Working Party on Financial Services (Solvency II)* - v druhej polovici roka 2009 sa začala príprava vykonávacích predpisov k smernici o Solventnosti II. V rámci prvých diskusií zatiaľ najviac rezonovali najmä nasledovné oblasti: liquidity premium, klasifikácia vlastných zdrojov, oceňovanie aktív a záväzkov, výkazníctvo, zverejňovanie, kalibrácia operačného rizika, výpočet minimálnej kapitálovej požiadavky (MCR) na štvrťročnej báze, účelovo vytvorené subjekty (SPV), schvaľovanie vnútorných modelov, navýšenie kapitálu, odmeňovanie a skupinová solventnosť. Taktiež sa diskutovala transpozícia samotnej smernice o Solventnosti II, pričom zatiaľ najviac diskutované bola možnosť skoršej transpozície a začiatok vykazovania podľa Solventnosti II. Expertné stretnutia skupiny sa konali za účasti zástupcov Národnej banky Slovenska a Ministerstva financií SR.
- *OECD Insurance and Private Pension Committee* - Cieľom komisie je propagovať efektívne, otvorené a trhovo orientované poisťné systémy a súkromné dôchodkové systémy založené na transparentnosti. Ďalej sa komisia snaží o zlepšenie informovanosti a vzdelávania v oblasti poistenia a súkromných dôchodkov a zlepšenie finančného manažmentu katastrofických rizík.
- *OECD Working Party of Governmental Experts on Insurance* - táto ad hoc pracovná skupina bola zriadená pre analýzu a vyhodnotenie regulačného prostredia v členských krajinách a technik dohľadu so zameraním na solventnosť.

- *OECD Task Force Insurance Statistics* - cieľom pracovnej skupiny je zlepšiť včasnosť zberu dát a relevantnosť zverejnených štatistík.

Národná banka Slovenska je tiež členom celosvetovo pôsobiacej **Medzinárodnej asociácie orgánov dohľadu v poisťovníctve** (*International Association of Insurance Supervisors - IAIS*)

- *IAIS Insurance Laws, Regulations, Practices and Standards Subcommittee* - skupina je zameraná na poisťné právo, obozretnú reguláciu a spracovanie databázy poisťného práva, v roku 2009 sa uskutočnilo jedno stretnutie skupiny.

6.2.4 Dôchodkové sporenie

Medzinárodná organizácia orgánov dohľadu nad dôchodkovým sporením (*International Organisation of Pension Supervisors - IOPS*) - predmetom rokovaní tejto organizácie v roku 2009 bolo najmä vytvorenie sady nástrojov na výkon rizikovo orientovaného dohľadu nad dôchodkovými spoločnosťami. Prerokovala sa i metodológia na „self assessment“ orgánov dohľadu vo vzťahu k „Princípom výkonu dohľadu v oblasti dôchodkového sporenia“. Napokon, na rokovaníach bol pravidelne hodnotený a rozoberaný aktuálny vývoj v oblasti dopadu finančnej krízy na tento sektor finančných služieb.

- *CEIOPS Occupational Pensions Committee (OPC)* – hlavnou úlohou výboru je identifikovať prekážky cezhraničného podnikania doplnkových dôchodkových spoločností, spolupracovať s Európskou komisiou pri monitoringu implementácie smernice IORP¹ a príprave jej revízií, vypracovávať správy o záležitostiach, ktoré majú osobitný význam pre členov. V roku 2009 sa pokračovalo v pravidelnom sledovaní a vyhodnocovaní cezhraničného podnikania v tomto sektore a dokončila sa revízia Budapeštianskeho protokolu o spolupráci orgánov dohľadu. Okrem participácií na úpravách uvedeného protokolu sa vypracovala správa o problematike riadenia rizík v 3. dôchodkovom pilieri v jednotlivých členských štátoch EHS. Správa bola schválená Zhromaždením členov dňa 30. októbra a je publikovaná na stránke CEIOPS pod názvom „Report on risk management rules applicable to IORPs“.² Bolo sformulované stanovisko k problematike začlenenia doplnkového dôchodkového sporenia pod novú reguláciu, tzv. „Packaged Retail Investment Products“, ktorá by na úrovni EÚ mala upraviť informačné povinnosti vo vzťahu ku klientom dôchodkových spoločností a spôsob predaja ich produktov. Stanovisko NBS sa stalo súčasťou oficiálnej odpovede CEIOPS pre Európsku komisiu vo vzťahu k tejto iniciatíve.
- *OECD Working Party on Private Pensions (WPPP)* - skupina komplexne pokrýva problematiku dávkovo definovaných dôchodkových systémov a príspevkovo definovaných dôchodkových systémov v krajinách OECD, jej činnosť bola v roku 2009 primárne zameraná na dopady finančnej krízy na dôchodkové úspory. Skupina ďalej pripravila a schválila odporúčania o vnútornej organizácii dôchodkových spoločností a ich regulácií.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/41/ES o činnostiach a dohľade nad inštitúciami zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia.

² <http://www.ceiops.eu/media/files/publications/reports/CEIOPS-Occupational-Pensions-Risk-Management-by-IORPs-report.pdf>.

- *OECD Task Force on Pension Statistics*- skupina sa zoberá zbieraním a vyhodnocovaním štatistických údajov pre rôzne účely za penzijné schémy v krajinách OECD.

6.3 Spolupráca so sektorovými asociáciami a inými inštitúciami

Medzirezortná integrovaná skupina odborníkov (pri Ministerstve vnútra SR, organizovaná Spravodajskou jednotkou finančnej polície) - uvedená skupina sa zameriava na stály monitoring dodržiavania a presadzovania opatrení proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu v členských krajinách Rady Európy na základe 40+9 odporúčaní FATF a Tretej EÚ AML/FT smernice a aktuálne problémy a trendy v tejto oblasti v rámci všetkých zainteresovaných rezortov v SR. Predstavitelia všetkých zainteresovaných rezortov v SR sa zúčastňujú rokovaní aspoň 3x ročne.

6.3.1 Bankový sektor a obchodníci s cennými papiermi

V roku 2009 spolupracovala NBS so Slovenskou bankovou asociáciou pri príprave viacerých právnych predpisov, najmä však pri príprave opatrenia NBS z 24. novembra 2009 č. 5/2009, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie NBS č. 18/2008 o likvidite bánk a pobočiek zahraničných bánk a o postupe riadenia rizika likvidity bánk a likvidity pobočiek zahraničných bánk a o zmene opatrenia NBS č. 11/2007 o predkladaní výkazov, hlásení a iných správ bankami, pobočkami zahraničných bánk, obchodníkmi s cennými papiermi a pobočkami zahraničných obchodníkov s cennými papiermi na účely vykonávania dohľadu a na štatistické účely. Išlo o zavŕšenie úsilia Slovenskej bankovej asociácie na jednej strane a Národnej banky Slovenska na strane druhej vydať revidujúci predpis v oblasti riadenia rizika likvidity bánk a pobočiek zahraničných bánk, ktoré začalo ešte v roku 2008. Snaha Slovenskej bankovej asociácie bola viditeľná najmä pri aktívnom zapojení sa do určenia parametrov ukazovateľa likvidných aktív obsiahnutého v tomto opatrení, a to svojimi analýzami, výpočtami a návrhmi na ich výšku.

Opatrenie NBS z 24. novembra 2009 č. 6/2009 o predkladaní výkazov, hlásení a iných správ bankami, pobočkami zahraničných bánk, obchodníkmi s cennými papiermi a pobočkami zahraničných obchodníkov s cennými papiermi na účely vykonávania dohľadu a o zmene opatrenia NBS č. 26/2008 o predkladaní výkazov bankami, pobočkami zahraničných bánk, obchodníkmi s cennými papiermi a pobočkami zahraničných obchodníkov s cennými papiermi na štatistické účely bolo predmetom aktívneho záujmu aj zo strany Asociácie obchodníkov s cennými papiermi. Výsledkom spolupráce s oboma Asociáciami na jednej strane a Národnej banky Slovenska na druhej strane bolo zrušenie povinnosti predkladať rozhodujúcu časť výkazov, hlásení a iných správ písomným spôsobom a umožnenie predkladania informácií takmer výlučne elektronickým systémom zberu, s výnimkou výkazov a hlásení k termínu účtovnej závierky príslušného kalendárneho roka.

6.3.1.1 Platobné inštitúcie a inštitúcie elektronických peňazí

Národná banka Slovenska v procese prípravy zákona č. 492/2009 Z. z. o platobných službách zriadila pracovnú skupinu, v ktorej boli početne zastúpené rôzne vnútorné odborné útvary, najmä však zástupcovia Ministerstva financií SR a Slovenskej bankovej asociácie. Pracovná skupina sa intenzívne schádzala a riešila všetky otázky, ktoré priniesla samotná príprava, tvorba a schvaľovanie zákona.

6.3.2 Kapitálový trh

V rámci svojej regulačnej činnosti v sektore kapitálového trhu ako i kolektívneho investovania Národná banka Slovenska v roku 2009 úzko spolupracovala s Ministerstvom financií SR. Európska Komisia predložila dňa 24.9.2009 návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2003/71/ES o prospekte, ktorý sa zverejňuje pri verejnej ponuke cenných papierov alebo ich prijatí na obchodovanie a 2004/109/ES o harmonizácii požiadaviek na transparentnosť v súvislosti s informáciami o emitentoch, ktorých cenné papiere sú prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu. NBS v tejto oblasti poskytovala MF SR odbornú podporu pri príprave pripomienok a pozícií na zasadnutia The Working Party on Financial Services Rady EÚ.

V sektore kolektívneho investovania prebiehala spolupráca s MF SR predovšetkým v súvislosti s legislatívnym procesom prijímania smernice č. 2009/65/ES, tzv. UCITS IV, ktorá bola zverejnená v Úradnom vestníku Európskej únie dňa 17. novembra 2009. Keďže Európska komisia v apríli 2009 predložila návrh novej Smernice o správcoch alternatívnych investičných fondov (AIFM), spolupráca pri regulácii v sektore kolektívneho investovania sa v druhom polroku 2009 presunula na poskytovanie odbornej podpory MF SR pri legislatívnom procese na pôde inštitúcií Európskej únie.

Počas roka 2009 sa uskutočnilo viacero rokovaní v rôznych oblastiach spoločného záujmu, ako napr. problematika povinnosti dodržiavania primeranosti vlastných zdrojov a zároveň požiadaviek na vlastné zdroje podľa zákona o cenných papieroch správcovskou spoločnosťou s povolením na výkon ďalších činností, úprava nadobudnutia kvalifikovanej účasti na správcovskej spoločnosti, resp. iných finančných inštitúciách v súvislosti so zmenou vlastníckej štruktúry ako následku protikrizových opatrení štátu, problematika zdaňovania podielových listov a iné.

S cieľom zabezpečiť pružný prenos potrebných informácií a podnetov medzi Národnou bankou Slovenska a sektorom kolektívneho investovania, reprezentovaného Slovenskou asociáciou správcovských spoločností (ďalej len „SASS“), Národná banka Slovenska pokračovala v zavedených pravidelných stretnutiach so zástupcami SASS na dvojmesačnej báze, na ktorých prebiehala výmena informácií o aktuálnom stave sektora a dôležitých otázkach, ktoré boli predmetom záujmu oboch strán (napr. svetová finančná kríza a jej dopad najmä na peňažné podielové fondy, implementácia smernice UCITS IV do slovenského právneho systému a možný dopad na tuzemský sektor kolektívneho investovania, rekonštrukcia zákona o kolektívnom investovaní, pripravované opatrenia NBS, problematika povinnosti dodržiavania primeranosti vlastných zdrojov a požiadaviek na vlastné zdroje podľa zákona o cenných papieroch správcovskej spoločnosti s povolením na výkon ďalších činností podľa § 3 ods. 3 zákona o kolektívnom investovaní a ich vykazovanie).

Okrem pravidelných stretnutí sa za účasti predstaviteľov väčšiny správcovských spoločností - členov SASS, uskutočnili aj ďalšie tematické stretnutia so zástupcami SASS a ďalšími zainteresovanými subjektmi, ako napr. v marci 2009 v súvislosti s prípravou nového opatrenia Národnej banky Slovenska o spôsobe určenia hodnoty majetku v podielovom fonde so zástupcami SASS aj Asociácie dôchodkových správcovských spoločností (ADSS), v júli 2009 k niektorým aktuálnym problémom, súvisiacim s predkladaním hlásení NBS, najmä tzv. obchodníckych, v zmysle záverov ktorého Národná banka Slovenska vypracovala a v rámci informačného systému APS STATUS DTF zverejnila osobitnú metodickú informáciu k vyplňaniu výkazu „Hlásenie o požiadavkách na vlastné zdroje Bd (PVZ) 20-12 / Bdk (PVZ)

56-02“ správcovskými spoločnosťami, ktoré vykonávajú činnosti podľa § 3 ods. 3 zákona o kolektívnom investovaní.

V decembri 2009 sa uskutočnila osobitná prezentácia pre SASS venovaná zákonu č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov a jeho dopadom na sektor kolektívneho investovania.

Spolupráca s Asociáciou obchodníkov s cennými papiermi („AOCP“) sa v roku 2009 o. i. uskutočňovala aj formou zastúpenia zamestnancov NBS v skúšobnej komisii a pri príprave skúšok odbornej spôsobilosti sprostredkovateľov investičných služieb realizovaných AOCP.

Spolupráca so Slovenskou bankovou asociáciou (SBA) sa uskutočňovala pri príprave tých opatrení NBS, ktoré upravujú činnosť depozitára (napr. o oceňovaní aktív v majetku v podielovom fonde, o predkladaní hlásení správcovskými spoločnosťami a depozitármi podielových fondov).

6.3.3 Poistný sektor

V rámci svojej regulačnej činnosti v sektore poisťovníctva NBS v roku 2009 intenzívne spolupracovala s Ministerstvom financií SR. Počas roka 2009 bola táto spolupráca zameraná na zmeny zákona o poisťovníctve, ktoré boli vykonané zákonom č. 186/2009 Z. z. a zákonom č. 276/2009 Z. z. NBS sa taktiež zúčastňovala spolu s MF SR na zasadnutiach The Working Party on Financial Services (Solvency II) Rady EÚ, kde spolu uplatňovali pripomienky v súlade s pozíciou Slovenskej republiky k smernici o Solventnosti II a k vykonávacím predpisom k smernici o Solventnosti II.

V priebehu roka 2009 bola jednou z dôležitých oblastí, v rámci ktorej NBS intenzívne spolupracovala so sektorovými asociáciami, hlavne oblasť prijímania podzákonných noriem a metodických usmernení viažúcich sa k zákonu o poisťovníctve.

Pri tvorbe návrhu opatrenia NBS o vzore formulára o podmienkach uzavretia poistnej zmluvy, s ktorými musí byť poisťník oboznámený pred uzavretím poistnej zmluvy a návrhu opatrenia NBS, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o systéme vnútornej kontroly a o činnosti útvaru vnútorného auditu poisťovne, pobočky zahraničnej poisťovne, zaistovne a pobočky zahraničnej zaistovne a metodického usmernenia ÚDFT NBS o priemernej výške nákladov na finančné sprostredkovanie NBS spolupracovala s jednotlivými sekciami SLASPO.

Návrh Metodického usmernenia ÚDFT NBS k odvodu časti poistného podľa § 33 zákona o poisťovníctve NBS konzultovala s MF SR, MV SR a SKP, účelom ktorého je poskytnúť poisťovniam usmernenie pre stanovenie základu pre odvod 8 % z prijatého poistného z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, postup v prípade nedoplatku alebo preplatku a spôsob preukazovania odvodu časti poistného NBS a MF SR.

Pri aktualizácii otázok k odbornej skúške sprostredkovateľa poistenia v zmysle § 17 ods. 4 a 9 zákona č. 340/2005 Z. z. o sprostredkovaní poistenia a sprostredkovaní za istenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov NBS spolupracovala so SLASPO, Slovenskou asociáciou sprostredkovateľov v poisťovníctve a so Slovenskou asociáciou rizikového manažmentu.

6.3.4 Dôchodkové sporenie

V rámci svojej regulačnej funkcie v sektore dôchodkového sporenia NBS v roku 2009 spolupracovala s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny na príprave noviel zákona o starobnom dôchodkovom sporení a zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení. V tejto súvislosti prebiehala v priebehu roka i výmena informácií s príslušnými dôchodkovými asociáciami.

6.4 Sektorové zisťovania

Rada Európskej únie prijala dňa 13. decembra 2004 *Smernicu č. 2004/113/ES o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania medzi mužmi a ženami v prístupe k tovaru a službám a k ich poskytovaniu* s cieľom ustanoviť rámec boja proti diskriminácii na základe pohlavia v prístupe k tovaru a službám a k ich poskytovaniu. Podľa článku 5 smernice nesmie mať použitie pohlavia ako faktora pre výpočet poistného a zliav za následok rozdiely v poistnom a zľavách jednotlivcov pri zmluvách uzavretých po 21. decembri 2007. Slovenská republika neaplikovala uvedený článok a povolila primerané rozdiely v poistnom a zľavách jednotlivcov, ktoré sú určené na základe príslušných a presných poistno-matematických a štatistických údajov. O uvedenej skutočnosti bola informovaná Európska komisia. Slovenská republika je preto v zmysle odseku 2 článku 5 smernice povinná zabezpečiť, aby sa zhromažďovali, uverejňovali a pravidelne aktualizovali presné údaje, ktoré sa týkajú použitia pohlavia ako určujúceho poistno-matematického faktora. Všetky dostupné informácie týkajúce sa uplatňovania tejto smernice bolo potrebné v zmysle článku 16 oznámiť Európskej komisii najneskôr do 21. decembra 2009 a potom každých päť rokov. Národná banka Slovenska preto prvýkrát v roku 2009 začala zbierať od poisťovní štatistické údaje o poistených osobách. Údaje boli zbierané v členení podľa pohlavia, veku a trinástich poistných rizík a následne boli zistenia zverejnené na internetovej stránke NBS.

V roku 2009 boli taktiež od poisťovní zozbierané dáta o poistných udalostiach spôsobených katastrofami. Tieto údaje boli zbierané za účelom nastavenia kalibrácie modelov katastrofického rizika vo výpočtoch podľa smernice Solventnosť II v odporúčaní CEIOPS-u pre Európsku komisiu.

V termíne od 4. do 9. februára 2009 sa uskutočnilo zisťovanie zamerané na rozsah aplikácie reklasifikácie finančných nástrojov, ktoré bolo umožnené Nariadením komisie (ES) č. 1004/2008 z 15. októbra 2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1725/2003, ktorým sa prijímajú určité medzinárodné účtovné štandardy v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002. Predmetného zisťovania sa zúčastnilo 14 poisťovní. K reklasifikácii finančných nástrojov v čase uskutočnenia zisťovania pristúpila jedna poisťovňa v odhadovanej výške 54 135 tis. EUR. V rámci zisťovania sa zisťoval aj rozsah aplikácie usmernenia „Educational guidance on the application of fair value measurement when markets become inactive“, ktoré bolo publikované Radou pre medzinárodné účtovné štandardy (IASB) v októbri 2008, pričom iba päť poisťovní uviedlo, že sa riadi predmetným usmernením.

V sektore kolektívneho investovania sa uskutočnilo celoplošné zisťovanie zamerané na postupy a aplikačnú prax výkonu činnosti depozitárov podielových fondov, a to tak v súvislosti s pripravovanou rekodifikáciou zákona o kolektívnom investovaní, ako aj v súvislosti s prípravou regulácie na 2. úrovni a pre potreby CESR.

6.5 Analytická činnosť útvaru dohľadu

Útvar dohľadu nad finančným trhom vykonáva analytickú činnosť na rôznych úrovniach svojej organizačnej štruktúry. Významná časť z celkovej analytickej činnosti útvaru bola vypracovaná na odbore regulácie a metodiky riadenia rizík (ORM). Makropudenciálny charakter týchto analýz je v súlade s novovznikajúcou štruktúrou dohľadu nad finančným trhom v EÚ, ktorý je reprezentovaný ESRB (European Systemic Risk Board). Analýzy sa zameriavajú najmä na identifikovanie stredno a dlhodobých rizík pre stabilitu finančného sektora. Princíp identifikovania stredno a dlhodobých rizík v rámci makropudenciálnych analýz je založený na dôkladnej znalosti finančného sektora a zároveň monitorovania a analyzovania trendov a rizík v reálnej ekonomike a finančných trhoch. Znalosť a prepojenie týchto oblastí umožňuje včasné identifikovanie hrozieb pre stabilitu slovenského finančného sektora.

Súčasťou týchto analýz je aj ich užšie prepojenie na regulačnú činnosť. Regulácia by tak do veľkej miery mala reagovať v dostatočnom predstihu na možné riziká vo finančnom sektore.

Analytická činnosť je rozdelená na činnosti súvisiace s pravidelným monitorovaním trendov v individuálnych finančných inštitúciách a vo finančnom sektore ako celku, monitorovaním vývoja v reálnej ekonomike a na finančných trhoch. Cieľom monitorovania je identifikovanie všetkých relevantných trendov, ktoré by významnou mierou mohli ovplyvniť stabilitu celého finančného sektora.

Hlavným výstupom analytickej činnosti ORM je Analýza slovenského finančného sektora, ktorá je vypracovaná na polročnej báze (publikovaná v apríli a septembri). Ide o komplexnú a súhrnnú analýzu, ktorá identifikuje a vyhodnocuje schopnosti individuálnych finančných subjektov ako aj celého sektora zvládnuť riziká, voči ktorým sú vystavené. Táto správa je predkladaná do Bankovej rady NBS a v skrátenej forme verejne publikovaná³. Správa je zároveň dôležitým podkladom pre Správu o finančnej stabilite.

V roku 2009 sa začala publikovať Makropudenciálna analýza bankového sektora. Je publikovaná dvakrát ročne (máj a november) a jej cieľom je poskytnúť aktuálnu informáciu o vývoji trendov a rizík z pohľadu stability bankového sektora.

Pravidelnou analýzou s polročnou periodicitou je aj Správa o stave a vývoji slovenského finančného trhu, predkladaná podľa zákona o dohľade nad finančným trhom na rokovanie vlády SR a Národnej rady SR.

Na základe uznesenia vlády SR č. 808 zo 6. novembra 2008 k návrhu opatrení vlády SR na prekonanie dopadov globálnej finančnej krízy pripravuje útvar dohľadu Správu o vývoji novoposkytnutých úverov klientom a ich úrokových sadzieb, ktorá sa mesačne predkladá na rokovanie vlády SR. Táto správa má prevažne štatistický charakter.

Na štvrtročnej báze je vláde SR predkladaný analytický materiál o úverových možnostiach podnikateľských subjektov. Úlohou materiálu je poskytnúť pohľad na aktuálne trendy v úverovaní podnikov.

Pre potreby Cenovej rady vlády SR bola vypracovaná analýza úrokového diferenciálu bánk. Analýza obsahovala porovnanie vývoja úrokového diferenciálu na Slovensku a v zahraničí.

³ <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-nbs/analyzy-slovenskeho-financneho-sektora>

Analytická činnosť bola v roku 2009 ovplyvnená prebiehajúcou finančnou a ekonomickou krízou. V priebehu roka 2009, keď sa kríza stále výraznejšie menila z finančnej na ekonomickú, sa analytická činnosť viac orientovala na hodnotenie negatívnych trendov v reálnej ekonomike na stabilitu bankového sektora.

Veľká pozornosť bola venovaná stresovému testovaniu, úlohou ktorého je kvantifikovanie citlivosti finančného sektora na negatívny vývoj v reálnej ekonomike a finančných trhoch. V rámci stresového testovania bolo využitých viacero ekonometrických modelov, napríklad viacrovnícový dynamický model transmisného modelu zmien základnej úrokovej sadzby centrálnej banky do ostatných trhových úrokových sadzieb, alebo model zmien podielu zlyhaných úverov podnikov a domácností v závislosti od makroekonomických veličín. V rámci hodnotenia rizík bol tiež používaný nový spôsob sledovania kreditného rizika, ktorý využíva individuálne údaje o individuálnych poskytnutých úveroch a ich zabezpečeniach dostupných zo systému Register úverov a záruk (RBUZ).

Osobitná časť bola venovaná zdokonaleniu modelov a systému hodnotenia rizík. Pri hodnotení trhových rizík bol zavedený nový VaR model. Tento model je založený na modelovaní časovo premenlivých volatilit a korelácií s využitím viacrozmerneho GARCH modelu, čo umožňuje presnejší výpočet rizika najmä v časoch vysokých turbulencií na finančných trhoch. Pomocou navrhnutého spôsobu výpočtu VaR možno zároveň identifikovať nepriame devízové a úrokové riziko, voči ktorým sú vystavené jednotlivé finančné inštitúcie prostredníctvom investícií do podielových listov.

Súčasťou analytickej činnosti boli viaceré stretnutia s bankami. Osobitnými témami stretnutí v roku 2009 bolo vystavenie bánk voči kreditnému riziku, zmeny v úverových štandardoch ako aj úverová politika bánk.

Súčasťou analytickej činnosti je spracovanie údajov a vypracovanie analytických podkladov. Za týmto účelom sú pravidelne spracovávané analytické podklady pre vedenie NBS, či už vo forme prezentácií, správ alebo pripomienkových konaní. Veľká časť spracovaných údajov je pravidelne zverejňovaná na internetovej stránke NBS – štvrťročné analytické údaje za finančný sektor, mesačné údaje o úveroch na nehnuteľnosti, správa a analytické podklady o vývoji ponuky a dopytu na trhu úverov.

Pravidelne sa vypracúvajú analytické podklady a stanoviská pre medzinárodné inštitúcie – MMF, ECB, OECD, Svetová banka, ratingové agentúry a pod. Súčasťou tejto spolupráce je aj pravidelné spracovanie a zasielanie dát na analytické účely. V priebehu roka 2009 sa uskutočnilo niekoľko stretnutí s predstaviteľmi medzinárodných inštitúcií. Predmetom rokovaní bola výmena poznatkov o aktuálnom vývoji trendov a rizík vo finančnom sektore SR. Výstupy analytických činností boli tiež predmetom pravidelných stretnutí s hlavnými ratingovými agentúrami.

Rozširovanie analytickej činnosti kladie dôraz aj na potrebu adekvátnych vstupných dát. V roku 2009 sa začali využívať viaceré nové zdroje údajov pre analytickú činnosť. Dôraz bol kladený na využívanie individuálnych finančných údajov za podnikový sektor. Tie boli následne analyzované spoločne s údajmi z Registra bankových úverov a záruk. Na analytickú činnosť sa začali používať aj údaje za domácnosti z registra retailových úverov bánk.

Analytická činnosť bola pomerne intenzívne využívaná aj pri príprave novej regulácie, najmä pri analýze dopadov legislatívnych zmien. Príkladom je hodnotenie dopadu novely zákona č. 43/2004 Z. z. alebo vyhodnotenie dopadu zmeny úrovne krytia hypotekárnych úverov hypotekárnymi záložnými listami.

Pre potreby zhodnotenia dopadu zmien v regulácii starobného dôchodkového sporenia bol vytvorený model sektora starobného dôchodkového sporenia. Základom modelu je dynamický systém zohľadňujúci demografický vývoj, vekovú a príjmovú štruktúru sporiteľov, scenáre rozhodovania sporiteľov pre vstup do II. piliera, scenáre výnosnosti investovaných aktív vo fondoch, scenáre nákladov dôchodcovských správcovkých spoločností a podmienky dané reguláciou, najmä nastavenie odplát platených sporiteľom.

6.6 Informačné systémy útvaru dohľadu

V priebehu druhej polovice roku 2009 bol vytvorený *Register finančných agentov a finančných poradcov* (IS REGFAP). Systém nahrádza všetky registre a zoznamy finančných sprostredkovateľov (poistenia a zaistenia, investičných služieb, doplnkového dôchodkového sporenia) vedené v NBS do konca roku 2009 a dopĺňa ich o nové oblasti prijímania vkladov a poskytovania úverov. REGFAP je internetová aplikácia dostupná na adrese <http://regfap.nbs.sk> pre verejnosť. Po konverzii dát z existujúcich registrov a zoznamov bola riadna prevádzka systému spustená 1. 1. 2010.

V roku 2009 bola do systému *TREM*, ktorý slúži na výmenu informácií o transakciách s nástrojmi prijatými na regulované trhy medzi národnými regulátormi, implementovaná centrálna referenčná databáza finančných nástrojov. V rámci NBS bola vytvorená aplikácia, ktorá prepája APS Status DFT s centrálnou databázou v Paríži. Tá denne spracúva hlásenia, ktoré BCPB predkladá NBS, transformuje ich do výmenného formátu a zasiela na centrálny server. Táto aplikácia bola úspešne v spolupráci s expertmi z CESR otestovaná a uvedená do prevádzky podľa časového plánu.

APS MIM (analytické spracovanie údajov z bánk) bol rozšírený aj na spracovanie údajov z poisťovní. Rozšírené boli aj funkcie systému *RUZAN*, ktorý tvorí analytickú nadstavbu nad Registrom bankových úverov a záruk a umožňuje hlbšiu analýzu kreditného rizika podnikov. Pokračovali aj práce na *centrálnej evidencii informácií zverejňovaných emitentami cenných papierov*.

6.7 Organizačné aktivity

6.7.1 Bankový sektor a obchodníci s cennými papiermi

V januári 2009 organizoval útvar dohľadu Národnej banky Slovenska tzv. pracovné stretnutie zástupcov členských štátov BSCEE. Na stretnutí sa diskutovalo o vplyve finančnej krízy na finančný, resp. bankový sektor v členských štátoch BSCEE, najnovších problémoch dohliadacích orgánov členských štátov.

V dňoch 2. – 4. septembra 2009 zorganizoval útvar dohľadu Národnej banky Slovenska spolu s Inštitútom finančnej stability (FSI) a BSCEE regionálny seminár Implementácie Pillar 2 – otázky súvisiace s jeho zavedením v jednotlivých krajinách členských štátov.

Dňa 30. októbra 2009 sa uskutočnila prezentácia zástupcom regulačných orgánov z partnerských členských štátov skupiny V6. Témami prezentácie boli zmeny v opatrení o likvidite, zmeny v zákone o ochrane vkladov (Fond ochrany vkladov zvýšil objem chránených vkladov pre fyzické osoby v bankách a pobočkách zahraničných bánk z 90 % na 100 %), zmeny v zákone o bankách a prezentácia „protikrizového“ zákona.

Taktiež bolo dňa 6. novembra 2009 uskutočnené stretnutie vedenia NBS s predstaviteľmi bánk a obchodníkov s cennými papiermi. Témami stretnutia boli pripravované legislatívne zmeny v oblasti regulácie bánk a obchodníkov s cennými papiermi, vývoj makroekonomickej situácie v SR a v zahraničí, vývoj na finančných trhoch v SR a v zahraničí, vývoj v slovenskom bankovom sektore, diskusia o kreditných rizikách nefinančných spoločností a domácností a diskusia o rizikách likvidity. Záverom boli prezentované celkové výsledky bankového sektora v oblasti plnenia požiadaviek primeranosti vlastných zdrojov za prvý polrok 2009 pred zohľadnením makrostresového testovania a po zohľadnení makrostresového testovania s miernym a vážnym scenárom možného vývoja kreditného a trhového rizika.

7. Prílohy

Príloha č. 1

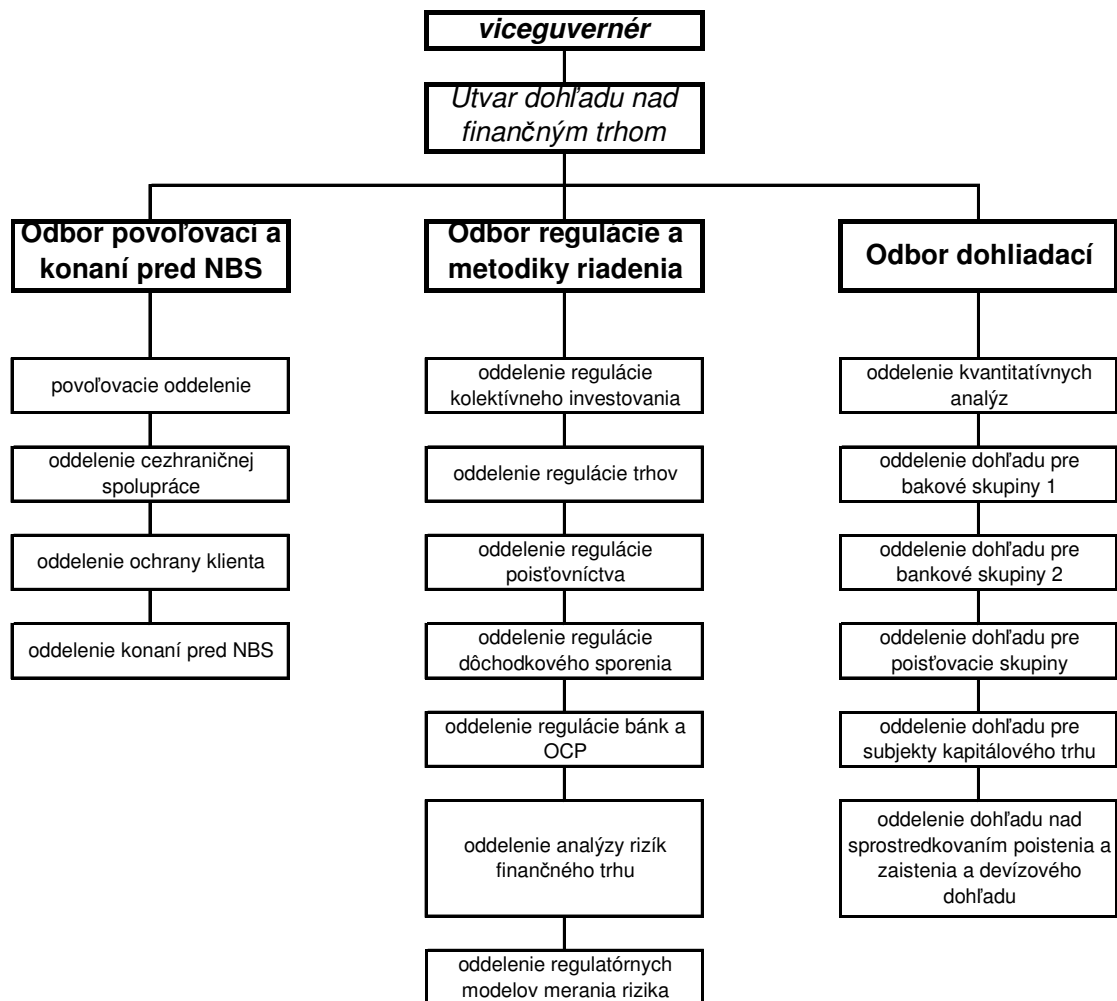
Zoznam zákonov, podľa ktorých vykonáva NBS dohľad nad finančným trhom:

- Zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon Slovenskej národnej rady č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 530/1990 Zb. o dlhopisoch v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 594/2003 Z. z. o kolektívnom investovaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 340/2005 Z. z. o sprostredkovaní poistenia a sprostredkovaní zaistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 266/2005 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- § 22 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 118/1996 Z. z. o ochrane vkladov v znení neskorších predpisov.

Zoznam subjektov a skupín subjektov, nad ktorými v rámci dohľadu nad finančným trhom vykonáva dohľad NBS:

- banky a pobočky zahraničných bánk
- obchodníci s cennými papiermi a pobočky zahraničných obchodníkov s cennými papiermi
- sprostredkovatelia investičných služieb
- burzy cenných papierov
- centrálni depozitári cenných papierov
- správčovské spoločnosti a pobočky zahraničných správčovských spoločností
- podielové fondy
- zahraničné subjekty kolektívneho investovania
- poisťovne a pobočky zahraničných poisťovní
- zaist'ovne a pobočky zahraničných zaist'ovní
- sprostredkovatelia poistenia
- sprostredkovatelia zaistenia
- dôchodkové správčovské spoločnosti
- dôchodkové fondy
- doplnkové dôchodkové spoločnosti
- doplnkové dôchodkové fondy
- sprostredkovatelia doplnkového dôchodkového sporenia
- inštitúcie elektronických peňazí a pobočky zahraničných inštitúcií elektronických peňazí
- Fond ochrany vkladov
- Garančný fond investícií
- Slovenská kancelária poisťovateľov
- konsolidované celky
- finančné holdingové inštitúcie (iba regulované subjekty)
- finančné konglomeráty
- iné osoby, iné účelové združenia majetku a skupiny osôb a účelové združenia majetku, ktorým osobitné zákony v oblasti bankovníctva, kapitálového trhu, poisťovníctva, alebo dôchodkového sporenia ukladajú povinnosti

Organizačná štruktúra útvaru dohľadu nad finančným trhom NBS v roku 2009:

Zoznam skratiek:

<i>skratka</i>	<i>úplný názov / význam</i>
ADSS	Asociácia dôchodkových správcovských spoločností
AIFM	Alternative Investment Fund Managers, Správcovia alternatívnych investičných fondov
AMLTF	Anti Money Laundering Task Force
AMA prístup	Advanced Measurement Approach, pokročilý prístup merania operačného rizika
AOCP	Asociácia obchodníkov s cennými papiermi
APS MIM	Aplikačný systém metainformačný modul
APS RBUZ	Aplikačný systém registra úverov a záruk
APS STATUS	Aplikačný systém STATUS
APS STATUS DFT	Aplikačný programový systém STATUS pre dohľad nad finančným trhom
BAMOSZ	Association of Hungarian Investment Fund and Asset Management Companies, Maďarská asociácia investičných spoločností
Bazilej II	Internal Convergence of Capital Measurement and Capital Standards, A Revised Framework
BCPB	Burza cenných papierov v Bratislave, a.s.
BSC	Banking Supervision Committee, Výbor pre bankový dohľad
BSCEE	Výbor pre bankový dohľad krajín strednej a východnej Európy
CBFA	belgický orgán dohľadu
CCF	kreditný konverzný faktor
CDCP	Centrálny depozitár cenných papierov SR, a.s.
CEBS	Výbor európskych orgánov dohľadu nad bankami
CEIOPS	Výbor európskych orgánov dohľadu nad poisťovníctvom a zamestnaneckými penzijnými fondami
CEIOPS - IMEG	CEIOPS Internal Model Expert Group
CESR	Výbor európskych regulátorov cenných papierov
CESR - Fin	Stála operačná skupina zameraná na koordináciu práce členov CESR v oblasti zavádzania a vynučovania noriem pre finančné výkazníctvo v Európe
CESR – IMEG	CESR Expert Group on Investment Management
CESR - Pol	Stála operačná skupina CESR zložená z vedúcich zamestnancov jednotlivých členov CESR zodpovedných za surveillance a výmenu informácií
COREP	common solvency ratio reporting framework for credit institutions and investment firms under future EU capital requirements regime, jednotné výkazníctvo
CP	cenný papier
CRD	Capital Requirements Directive
DDS	doplňková dôchodková spoločnosť
DSS	dôchodková správcovská spoločnosť

ECB	Európska centrálna banka
ECOFIN	Rada EÚ pre ekonomické a finančné záležitosti
EFC	Economic and Financial Committee
EFRAG	European Financial Reporting Advisory Group
EGFI	Expert Group on Financial Information
EHS	Európsky hospodársky priestor
EK	Európska komisia
ESCB	Európsky systém centrálnych bánk
ESMA	European Securities and Markets Authority (Európsky orgán dohľadu pre cenné papiere a trhy)
ESRB	European Systemic Risk Board
EÚ	Európska únia
EUR	euro
FINAN	mesačný súhrn finančných ukazovateľov
FINREP	Financial Reporting, finančné výkazníctvo
FSI	Inštitút finančnej stability
GdC	Groupe de Contact
HFSA	Hungarian Financial Supervisory Authority (Maďarský orgán dohľadu nad finančným trhom)
IAIS	International Association of Insurance Supervisors, Medzinárodná asociácia orgánov dohľadu nad poisťovníctvom
IAS/IFRS	medzinárodné účtovné štandardy
IASB	International Accounting Standards Board
ICAAP	proces hodnotenia vnútorného kapitálu
IMD	Insurance Mediation Directive
IOPS	International Organisation of Pension Supervisors, Medzinárodná organizácia orgánov dohľadu nad dôchodkovým sporením
IORP	Institutions for Occupational Retirement Provisions
IOSCO	International Organization of Securities Commissions, Medzinárodná organizácia komisií pre cenné papiere
IRB prístup	Internal Ratings Based Approach, prístup založený na používaní vlastných ratingov pri kreditnom riziku
IRDC	centrálna databáza finančných nástrojov
IS	informačný systém
IT	informačné technológie
KONCENTRÁCIA	odvetvová koncentrácia úverov a vkladov
LGD	strata v prípade zlyhania
MAD	Market Abuse Directive
MCR	minimálna kapitálová požiadavka
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MiFID	smernica Európskeho parlamentu a Rady Európy 2004/39/ES o trhoch s finančnými nástrojmi
MMF	Medzinárodný menový fond
MONEYVAL	Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures
MPSVR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
NBS	Národná banka Slovenska
NOVI-O	Network on validation issues - operational risk

ODO	Odbor dohliadací NBS
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
OPC	Occupational Pensions Committee
ORM	Odbor regulácie a metodiky riadenia rizík NBS
ORSA	vlastné posúdenie rizika a solventnosti
OTC	Over-the-counter
PD	pravdepodobnosť zlyhania
P2CN	Pillar 2 Convergence Network
PKIPCP	podniky kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov
PRIP	Packaged Retail Investment Product
QIS	kvantitatívna dopadová štúdia
REGFAP	Register finančných agentov a finančných poradcov
RP	Review Panel
SASS	Slovenská asociácia správcovských spoločností
SBA	Slovenská banková asociácia
SGOR	Sub Group on Operational Risk
SLASPO	Slovenská asociácia poisťovní
SKK	Slovenská koruna
SKP	Slovenská kancelária poisťovateľov
SPV	účelovo vytvorené subjekty
Solventnosť II	smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES o začatí a vykonávaní priameho poistenia a zaistenia
SON	GdC subgroup on Operational Networking
SR	Slovenská republika
SREP	proces hodnotenia dohľadom
TD	Transparency Directive
TFCM	Task Force on Credit Management
TREM	Transaction Reporting Exchange Mechanism
UCITS	undertakings for collective investment in transferable securities (podniky kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov - PKIPCP)
ÚDFT	útvár dohľadu nad finančným trhom
VaR	Value at Risk, hodnota v riziku
VKLADY A ÚVERY	členenie vkladov a úverov podľa druhu, splatnosti, ekonomických sektorov a geografickej príslušnosti
WGBD	Working Group on Developments in Banking
WGCR	Working Group on Credit Register
WGMA	Working Group on Macroprudential Analysis
WPPP	Working Party on Private Pensions
XBRL	eXtensible Business Reporting Language
ZKI	Zákon č. 594/2003 Z. z. o kolektívnom investovaní v znení neskorších predpisov